nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 50 lir

TRST, nedelja, 28. maja 1967

Leto XXIII. - Št. 125 (6709)

Obmejna srečanja utrjujejo mir

Slovenska prosvetna zveza iz Gorice in Zveza kulturno prosvetnih organizacij Nova Gorica prirejata danes v Sovodnjah četrto obmejno srečanje, da si ponovno sežejo v roke kot že trikrat poprej v Mirnu, Sovodnjah in Dobrovem, ljudje s te in one strani meje in poudarijo skupno odločno voljo po kulturnem sodelovanju. Nobenega pretiravanja ni v tem, če imamo goriška obmejna srečanja za eno zelo posrečenih oblik dejavnosti, ki prinašajo pomembne koristi za ljudi ob tej meji in tudi za razmere, ki jih ob njej nahajamo. Seve pa so takšna srečanja mogoča le v dobrih sosedskih odnosih, prijateljstvu in skupni dobri volji odgovornih oblasti, da se nadaljuje po do sedaj prehojeni poti. Mir je postal dandanes na svetu tista osnovna potreba človeštva, brez katere ni moč nikakršen napredek.

Kolikšne koristi prinaša mir in kakšno nesrečo vojna, to moremo najbolje povedati mi, ki smo zavoljo nasilja toliko pretrpeli.

Slovencem v Italiji — ki imamo vrhu tega tudi specifične potrebe po ohranitvi in bogatitvi jezika ter kulture s pomočjo navezovanja na vire slovenskega kulturnega ustvarjanja — omogočata mir in prijateljstvo ob tej meji zares pristne oblike stikov z matično domovino. S takšnimi stiki se nevtralizira učinkovitost raznorodovalnega procesa, ki mu botruje ponekod morda docela nenameren, vendar pa močan pritisk večinskega naroda z vsemi njegovimi oblastnimi ustanovami, informacijskimi viri in že tudi s samo prisotnostjo.

Naša matična domovina je s svojim delom doslej — in nikakega razloga ni, da bi tako ne bilo tudi v bodoče — predstavljala pomembno oporo v naših jezikovnih naporih, pri razvijanju naše kulturno prosvetne dejavnosti. Slovenci v zamejstvu nismo bili nikoli osamljeni in kaj takšnega nikoli ne bi hoteli biti. Čutimo se sestavni del enega in istega naroda ter delujemo na enotnem kulturnem prostoru, ki ni v ničemer različen, najsi bo nekoliko zahodneje ali vzhodneje od slovenske srčike. Ko govorimo o enotnosti slovenskega kulturnega prostora, imamo v mislih vzajemne dolžnosti, predvsem pa izhaja iz tega koncepta, najprej priznanega v matični domovini, že poudarjena volja njenih kulturnih in prosvetnih ustanov, da zavoljo stopnje svojega kulturnega razvoja pomagajo predvsem naši skupnosti in njenim organizacijam.

Obmejna srečanja na Goriškem bodo letos že četrtič pokazala našo privrženost takšnemu zdravemu pojmovanju. Skupine iz Slovenije so na ta srečanja prinesle svojo kulturo ter prišle pogledat, kako živimo in kaj delamo, tako kot smo se tudi mi pri njih zanimali, kako delajo, obenem pa pokazali, kaj smo mi ustvarili s trdim delom. Izmenjali smo si poglede o raznih vprašanjih, nikoli pa ne prešli meje, da bi kdo skušal kogarkoli in kakorkoli učiti. Nikoli nismo bili v škrbeh za usodo slovenstva v matični domovini, zakaj nam, ki nas je zgodovina potisnila za mejo, je pri srcu usoda našega ogroženega slovenstva. Takšnega dialoga megalomanskih dimenzij nam ni dovoljevala naša globoka zasidranost v razmerah, ki nas na neštete načine opozarjajo na potrebo po vsakdanjem, pogostoma ne na veliki zvon obešenem prizadevanju za ohranitev naših položajev.

Naru mejačem je pri srcu utrjevanje prijateljstva — zavoljo nas, ki govorimo slovenski, kakor tudi zavoljo tistih, ki govorijo italijanski — zakaj prijateljstvo ob meji ni padlo kot mana z neba, ampak je za ceno hudih naporov dosežen uspeh, ki ga je treba čuvati kot punčico v očesu, pred vsemi nevarnostmi, ki jih ni malo, in jih sedanji, vse prej kot zadovoljiv čas v svetu, še povečuje.

Ko si bomo danes po enem letu spet segli v roke, Slovenci z Goriškega in tudi Tržaškega s Slovenci z novogoriške strani, si bomo mogli z veseljem priznati, da smo v okviru dobrih sosedskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo razvili koristno kulturno dejavnost za učvrščevanje slovenskih položajev, ki so jih pred tisočletjem in več naši dedje zasedli na svojem pohodu v novo domovino, in da smo z veliko mero za politični realizem zgradili v naši ožji domovini, stisnjeni med Brda in Kras, prijetno oazo miru in medsebojnega spoštovanja med tukajšnjima narodoma, ki nam omogoča nadaljnje dosežke v narodnoobrambnih naporih.

Priznati moramo italijanskim demokratičnim strankam in odgovornim dejavnikom, ki se v njih udejstvujejo, da so z dobrim posluhom za iskrene težnje ljudi ob meji po sodelovanju s sosedno državo, zlasti s predstavniki oblasti, s katerimi imajo vrsto skupnih praktičnih interesov, napravili z Goriške trden most prijateljstva, ki naj ga nadaljnje akcije le še bolj učvrstijo, da bi bil dovolj trden za uresničitev novih, prav gotovo še večjih življenjskih potreb, ki jih ima tukajšnje prebivalstvo v gospodarskem pogledu.

V času, ko skušajo nazadnjaške sile na raznih krajih sveta zavreti borbo narodov za neodvisnost in napredek ter z vodenimi intrigami povečujejo vojno psihozo, je naloga demokratičnih strank, dobronamernih ljudi, vseh miroljubnih sil na svetu, da z vsemi silami preprečijo zaostrovanje odnosov in s tem največjo nesrečo, ki jo lahko vojna prinese človeštvu.

Naše današnje obmejno srečanje, ki je nastalo iz poštenih nagibov po mirnem sodelovanju z matično domovino, se vključuje v te napore miroljubnih sil na svetu za odstranitev vojnih žarišč, za nevmešavanje v notranje zadeve drugih ter za strpnost in sožitje med mejaši, narodi in državami, ki ne morejo drugače, kot da imajo v tem vedno manjšem svetu čedalje več skupnih življenjskih interesov.

G. V.

Včeraj je bil v Nabrežini lep praznik, ko so slovensko srednjo šolo poimenovali po nabrežinskem rojaku in pesniku Igu Grudnu. Na sliki: levo zgoraj ravnateljica šole prof. Ivanka Antonini. Desno zgoraj marmornata plošča z bronastim reliefom in ob strani sin pokojnega pesnika; na sredi mladinski pevski zbor, spodaj pa prof. Alojzij Rebula ter člana SG Mira Sardočeva in Jožko Lukeš.

DOGODKI NA SREDNJEM VZHODU

Ko so dve nedelji nazaj (14. maja) sredi belega dne in vsem tujim vojaškim atašejem in novinarjem na očeh skozi središče Kaira začele voziti oklopne enote in korakati padalci v popolni bojni opremi, je bilo splošno mnenje več ali manj tako: demonstracija sil psihološke narave, ki ima namen pomiriti Sirijce in opozoriti Izraelce. Mar ni predsednik Naser tisti dan v sporočilu, ki ga je poslal arabskim študentom in delavcem v Britaniji, dejal, da sovražniki poskušajo «arabske sile nahujskati v bitko, na katere kraj in čas mi ne moremo vplivati»?

Toda enote, pomikajoče se iz baz na Nilu, se niso ustavile v Heliopolisu in tudi ne pri Sueškem prekopu. Šele so naprej, naravnost v Sinajsko puščavo. Ko so — po preteklih deset in pol letih — prišle prav na demarkacijsko črto in ko je Egipt na isti mah zahteval umik sil Združenih narodov, so se mnenja o «blufu» predrugačila. Dve reči sta postali jasni: položaj na Srednjem vzhodu je resnejši, kot se je mislilo, ker je samo skrajna sila lahko pritirala Egipt do tako obsežnega in dragega ukrepa. Druga, ZAR je očitno odločena začeti vojaško akcijo, če bi Izrael napadel Sirijo.

KAJ JE NAPOTILO Egipt, da je premaknil nekaj divizij, jim ukazal vojaško pripravljenost, zahteval umik čet Združenih narodov in pozneje mobiliziral še rezerve? Kategorično prepričanje, da se pripravlja napad na Sirijo, po obsegu podoben napadu na Egipt leta 1956. Neki član vlade ZAR je, ko je govoril o podatkih, ki jih ima na voljo Egipt, dejal: «Če bi imeli samo polovico toliko podatkov, bi že morali sprejeti izredne obrambne ukrepe.»

Na podlagi tistega, kar je dva dni pozneje izjavil maršal Abdel Hakim Amer in kar je bilo sicer objavljeno v Kairu, je bil načrt napada na Sirijo naslednji: Izrael je koncentriral 11 elitnih brigad na nekaj sto kilometrih meje proti Siriji. Napad (ki so ga psihološko pripravljali več tednov in praktično preizkusili z vrsto incidentov) bi bil bliskovit, širok. Njegovi cilji in faze: uničiti vojaško moč Sirije, onesposobiti jo vojaško in politično za daljše obdobje, povzročiti padec vlade v Damasku, zasesti del ozemlja ob meji, nato pa se «na zahtevo» anglosaškega Zahoda umakniti, pred tem pa diktirati Siriji mirovne pogoje.

Navajen groženj, Egipt ni bil izredno zaskrbljen, dokler ni zvedel in se ovedel, da gre samo za del mnogo širšega strateškega posega za utrditev ameriške dominacije na vzhodnem Sredozemlju in Srednjem vzhodu. Ameriške postojanke, načete v Zahodni Evropi, je treba utrditi na vzhodnem boku ob uporabi sile in pritiska (ali ni bil udar v Grčiji prvi korak na tej poti?). Ena izmed ovir je Sirija, ker pa velja za šibko, je treba najprej onemogočiti njo. V tem je vloga Izraela. Posledica tega: osrčje osvobodilnih tokov, Egipt, bo s tem odrezano in slabše kot le kdaj.

Kakor pravijo Egipčani, je bila Amerika prepričana, da je to najprimernejši trenutek za obračun s Sirijo, s tem pa posredno in deloma tudi z Egiptom. Elementarna podlaga tega načrta je domneva, da Egipt v nobenem primeru ne more reagirati. Prvič, zategadelj, ker je elitni del njegove vojske v Jemenu. Drugič, ker so sile Združenih narodov na meji proti Izraelu. Tretjič, zaradi tehtnih notranjih ekonomskih problemov. Sicer pa so Egiptu preskusali bitje: serija manjših napadov na Sirijo, od katerih je bil sleherni nekolikanj ostrejši od prejšnjega. V zadnjem so izraelski lovci leteli nad Damaskom. Kairo je reagiral samo politično.

Zaskrbljenost zaradi ameriške politike je postala v Kairu posebno močna v zadnjih dveh tednih. Vsa ostrina Naserjevega prvomajskega govora je bila naperjena proti ameriški politiki sile. V sporočilu arabskim študentom in delavcem pa je Naser dejal: «Amerika je bila tista, ki je vsadila Izraelu to območje. Ona podpira reakcionarne sile, postavlja ovire našemu napredku, je udarna sila kontrarevolucije. Drugi naši sovražniki niso nič drugega kot sateliti v njeni orbiti. Amerika se trudi, da bi prevzela nekdanje postojanke Britanije v arabskem svetu.»

Glede Izraela in njegovih nagibov so se potrdile skoraj preroške napovedi prvega poveljnika sil Združenih narodov, kanadskega generala Burnsa, ki je leta 1960 zapisal: «Ekonomski položaj v Izraelu se bo verjetno poslabšal v prihodnjih letih. Če se bo to zgodilo, bo nastala brezposelnost, bodo prišle finančne omejitve. Izraelski voditelji imajo navadno svoje ekonomske težave naprtiti bojkotu arabskih držav. V takem položaju jih utegne popasti skušnjava, da se najde kakršenkoli izgovor za vojno, da se razbijeta bojkot in blokada, mir pa vsili ob izraelskih pogojih «Ravno zdaj tare Izrael gospodarska kriza in prvič je postalo število ljudi, ki dokončno zapuščajo Izrael, enako številu priseljencev. Temperatura je avtomatično poskočila in najglasnejši so postali militaristični elementi.

Spričo take politike in takih načrtov ZDA in Izraela Arabci odločno zavračajo argument Tel Aviva, češ da je namen represalij proti Siriji, ne glede na njih širino, edino to, da se palestinskim komandosom preprečijo sabotaže na izraelskem ozemlju. Zakaj dejavnost komandosov je zdaj dokaj manjša, kot pa je bila, postavimo, pred desetimi leti. Arabske vlade jim druga za drugo obračajo hrbet. Tiste pa, ki jim je pri srcu palestinski problem, so osredotočile svojo podporo na palestinsko organizacijo, ki jo nadzirajo in ki ne dela sabotaž v Izraelu.

Spričo nevarnosti težkega napada na Sirijo in globokih in nevarnih motenj na celotnem Srednjem vzhodu je bil Egipt prisiljen sprejeti korenite obrambne ukrepe. Na stališče Egipta je dokaj manj vplivala zahteva Sirije, da bi odprli drugo fronto, veliko več pa nevarnost pred stopnjevanjem politike sile na Srednjem vzhodu. Če se dopusti vojaški obračun s Sirijo, ne bo mogoče zaustaviti najbolj surovega nasilja proti drugim neodvisnim arabskim državam. Gotovo je, da je Kairo hotel posvariti Zahod in tudi druge zainteresirane sile, da ne bo dopustil, da bi neodvisne arabske države postale ozemlje za eksperimentiranje z obmejnimi incidenti, da je vojna vietnamskega kova v tem delu sveta nemogoča, da je teorija o «lokalnih vojnah» nevzdržna. Zahod se mora odločiti: ali vojna, toda ta ne bo lokalna, ali pa popravi svojo (in izraelsko) politiko do arabskega sveta in Srednjega vzhoda.

V takem položaju je odhod sil Združenih narodov neizogiben: niti Izrael niti Amerika ne bi verjela v pripravljenost Egipta, da bi se postavil v bran v navzočnosti sil OZN. Sama vojaška pomoč Siriji v primeru širokega napada ne more biti učinkovita, če se Izrael ne odtrga od egiptovskega boka. S tem da je Egipt zahteval umik čet Združenih narodov, je implicitno pozval ves svet, naj se zaveda, kakšne nevarnosti skrivata v sebi ameriška politika sile in revanšizem militarističnih krogov v Izraelu. Odhod sil OZN ni vzrok, temveč posledica krize.

Zelo odločno, četudi hudo drago reagiranje Egipta, ki je verjetno presenetilo tako Tel Aviv kot Washington, je imelo dve neposredni posledici: prvič, nevarnost napada na Sirijo je vsaj začasno odvrnjena, in drugič, arabske vrste so se strnile. S tem, da je pobudo prevzela ZAR, se je ne samo razgibalo javno mnenje, pač pa se je začelo tudi konkretno dogovarjanje med ZAR, Sirijo, Irakom, Alžirom in Jemenom za primer oboroženega napada. Kuvajt, ki se zaveda svoje finančne moči, je podprl Sirijo in ZAR. Prisiljeni k defenzivi, so režimi, kot so saudski, jordanski in celo turizijski, morali vsaj verbalno obsoditi izraelske grožnje, dasiravno je nepobitna resnica, da bi jim najbolj ustrezal padec režima v Damasku pa tudi Kairu.

Tako je nastal nov položaj na demarkacijski črti med Egiptom in Izraelom. Prvič po trojnem napadu leta 1965 stojita izraelska in egiptovska vojska iz oči v oči druga proti drugi. Z odhodom sil OZN je izginil varnostni tampon med njima. Toda to je izpričalo, da za mir na Sedanjem vzhodu ne zadošča samo navzočnost mirovnih sil Združenih narodov. Kairo je istih misli z U Tantom, da je desetletno bivanje sil OZN zatrdno koristilo

(Nadaljevanje na 2. strani)

OBJAVLJENO POROČILO TAJNIKA OZN O SREDNJEM VZHODU

ZAR zahteva nujno sejo varnostnega sveta
U Tant opozarja na izredno nevarnost za mir

Potrebno je, da vsi prizadeti pokažejo zmernost, da se lahko načnejo in začnejo reševati vsi prikriti vzroki krize - U Tant predlaga nekatere ukrepe in poudarja, da se ne sme obupati - Poslanica papeža Izraelu in ZAR - Kosiginova poslanica Naserju

NEW YORK, 27. — ZAR je danes zahtevala nujno sejo varnostnega sveta OZN za razpravo o krizi na Srednjem vzhodu. Hkrati so objavili poročilo U Tanta varnostnemu svetu, v katerem tajnik OZN pravi, da predstavlja stanje v Tiranski ožini hudo potencialno nevarnost za mir, ter dodaja: «Zelo se bojim, da bo spopad med ZAR in Izraelom glede tega problema v sedanjih okoliščinah nepopravljivo sprožil splošen spopad na Srednjem vzhodu.»

V svojem poročilu na šestih straneh pravi U Tant, da svoboda plovbe po Tiranski ožini ni edini nujni problem, ki spravlja v nevarnost mir. Drugi problemi, kakor na pr. sabotažna in teroristična dejavnost in pravica do obdelovanja zemlje na spornem demilitariziranem področju med Izraelom in Sirijo bodo prav gotovo, če ne bodo pod nadzorstvom, pripeljali do novih hudih spopadov.

U Tant dodaja: «Po mojem mnenju bo miren izid sedanje krize odvisen od presledka, ki bo omogočil popustitev napetosti. Pozivam vse prizadete strani, naj pokažejo posebno zmernost, naj se odpovedo vojni in naj se izognejo vsakemu drugemu dejanju, ki bi moglo povečati napetost, in naj s tem omogočijo varnostnemu svetu, da se loti prikritih vzrokov sedanje krize in išče njih rešitev.»

Kar se tiče pomorske blokade Tiranske ožine, se U Tant ne izreka o pravni plati spora glede pravice do plovbe. Pri tem dodaja: «Med svojim bivanjem v Kairu sem opozoril vlado ZAR na nevarne posledice, ki bi lahko nastale zaradi omejitev prehoda ladij po Tiranski ožini. Sporočil sem tej vladi svojo veliko zaskrbljenost s tem v zvezi in svoje upanje, da se ne bodo začele prenagljene akcije.

U Tant poroča, da sta mu Naser in zunanji minister Riad zagotovila, da ZAR ne bo dala nobene pobude za ofenzivne akcije proti Izraelu. Kakor so izjavili, je njihov splošni smoter povrniti se k stanju, kakršno je bilo pred letom 1956, in k temu, da obe strani strogo spoštujeta, kar določa sporazum o premirju med Egiptom in Izraelom.

U Tant omenja zatem, da je pred enim tednom v poročilu varnostnemu svetu rekel, da bi Izrael napravil koristno delo, če bi se znova udeležil dela mešane izraelsko ekiptovske komisije o premirju. S tem v zvezi nadaljuje: «Predlagam, naj varnostni svet prouči ta možni ukrep tudi pri svojem iskanju poti za rešitev sedanje krize. Ta oblika navzočnosti OZN bi v neki meri izpolnila praznino, ki je nastala z umikom varnostnih sil Združenih narodov. «U Tant predlaga dalje, naj se znova poudari veljavnost resolucije, ki jo je odobril varnostni svet avgusta 1949 v zvezi s sporazumi o premirju.

Poudariti je treba tudi, da razni sporazumi o premirju vsebujejo jasne obveznosti proti nadaljnjim sovražnim dejanjem. Nato nadaljuje: «Vorašanja, ki jih je treba načeti, so zapletena in ovire precejšnje, toda mislim, da si ne smemo dovoliti obupa.» Nato omenja dejstvo, da je med svojimi pogovori s funkcionarji ZAR in Izraela nakazal morebitne ukrepe, ki naj bi jih sporazumno sprejeli in ki bi lahko zmanjšali napetost. Nato poudarja, da se bo še dalje na vse načine trudil, da prispeva k rešitvi sedanje krize.

Glede svojega sklepa o umiku varnostnih sil OZN na zahtevo ZAR pravi U Tant: «Privolitev države gostiteljice pri tej operaciji za vzdrževanje miru kakor pri drugih, je bila podlaga navzočnosti varnostnih sil OZN na ozemlju ZAR. Ko se je umaknila ta privolitev, je v bistvu zmanjkala sama podlaga za navzočnost sil OZN. Premiki sil ZAR do meja na Sinaju, še preden sem dobil egiptovsko zahtevo za umik, so že onemogočile učinkovito dejavnost sil OZN. Bilo je torej očitno zame, da bi položaj ljudi Združenih narodov postal skrajno težaven in celo nevaren, če bi odlašal z odločitvijo o umiku.»

Nato zaključuje U Tant: «Sedaj smo pred novim in nevarnim položajem. Toda prepričan sem, da morata OZN in še posebej varnostni svet s sodelovanjem vseh prizadetih še dalje iskati pametne, mirne in pravične rešitve.»

Zahtevo za sklicanje seje varnostnega sveta je sporočil egiptovski predstavnik v OZN s posebnim pismom. V pismu zahteva, naj bo na dnevnem redu seje naslednje vprašanje: «Napadalna politika Izraela in njegovi ponovni napadi, ki ogrožajo mir in varnost na Srednjem vzhodu ter mednarodno varnost».

Med primeri izraelskih napadov omenja ZAR priključitev Om Raša na Rdečem morju, zasedbo nekaterih krajev egiptovsko-izraelskega in izraelsko sirskega demilitariziranega področja, poizkusi Izraela, da bi menjal mednarodni status Jeruzalema, in mobilizacija izraelskih oboroženih sil v tem mesecu ter priprave za invazijo Sirije.

Iz Vatikana poročajo, da je papež Pavel VI. dal brzojaviti svojima predstavnikoma v Kairu in Jeruzalemu z nalogo, naj sporočita tamkajšnjima vladama absolutno upa, da bodo storjeni vsi napori, da se ohrani ta življenjska dobrina za vse človeštvo, ter izraža željo, da ne bi noben tudi neprostovoljen incident, mogel škodovati miru.

Kairski radio je sporočil, da je papežev poslanico izročil danes egiptovskemu zunanjemu ministru apostolski nuncij v Kairu. Kairski radio je dalje sporočil, da je Naser prejel tudi poslanico predsednika sovjetske vlade Kosigina. V Moskvi pa se je Kosigin danes znova pogovarjal z egiptovskim ministrom za obrambo Badranom. Njun prvi pogovor je bil včeraj. Navzoči so bili tudi sovjetski minister za obrambo in drugi funkcionarji.

V New Yorku je po več privatnih sestankih arabske skupine v OZN predstavnik skupine, alžirski poslanik prebral sporočilo, s katerim se izreka podpora te skupine stališču ZAR, in se izjavlja, da se bodo arabski narodi in arabske vlade odločno uprli vsakemu napadu in vsaki intervenciji ter bodo uporabili vse sile v obrambo zakonitih pravic Arabcev.

Sporočilo obsoja kampanjo nekaterih zahodnih držav, da bi spravili v dvom zakonite pravice ZAR, da bi spodkopali položaj glavnega tajnika U Tanta, ustvarili umetno ozračje na svetu in opravičili napadalne namene Izlutno nujnost ohranitve miru. Paraela in tistih, ki ga podpirajo. Sporočilo obsoja ameriški tisk, ki je odgovoren, da bi zavzel pristransko in Izraelu naklonjeno stališče.

Tiskovni urad Bele hiše je sporočil, da je predsednik Johnson sprejel sinoči izraelskega zunanjega ministra Ebana, ki je s tem zaključil svoj obisk v Washingtonu. Sestal se je tudi z državnim tajnikom za obrambo McNamaro. Iz Washingtona je Eban odpotoval v New York, od tu pa v Pariz in dalje v Tel Aviv. Med pristankom v Parizu je izjavil, da je potrebno odpraviti blokado Akabskega zaliva in da se je s tem v zvezi posvetoval o stališču treh prijateljskih držav (Francije, Velike Britanije in ZDA). Še posebej je omenil ZDA in dejal med drugim: «V Washingtonu sem ugotovil izredno odločne namene odgovornih za ameriško politiko v korist svobodne plovbe v Tiranski ožini za ladje vseh narodnosti brez razlike zastave in tovora. Dodajam, da smo zelo gi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZAKLJUČEN OBISK DEŽELNE DELEGACIJE NA KOROŠKEM

Solidarnost med narodi za mir in pomirjenje

Sodelovanje med Koroško, deželo Furlanijo-Julijsko krajino in Slovenijo predstavlja pomemben vzor - Konkretni zaključki razgovorov med strokovnjaki

CELOVEC, 27. — Predsednik celovške deželne vlade Sima in predsednik deželne vlade Furlanije - Julijske krajine sta danes obrazložila predstavnikom tiska zaključke uradnih razgovorov, ki so bili včeraj v Celovcu, in številnih razgovorov med dvodnevnim srečanjem deželnih vlad. Obrazložila sta tudi zaključke, ki so jih sestavile posebne delovne skupine, ki so razna vprašanja poglobile v zadnjih mesecih in o katerih smo delno že poročali.

Osnovni zaključek se nanaša na ugotovitev, da nameravata Koroška in Furlanija - Julijska krajina še nadalje krepiti sodelovanje na raznih sektorjih, pa čeprav v okviru pristojnosti obeh uprav, pri čemer seveda nočeta prevzeti odgovornosti obeh držav.

V zaključkih je govora o nekaterih najpomembnejših vprašanjih in predvsem o cestnih zvezah. Tako se govori o nujnosti nagle zgraditve avto ceste Videm - Trbiž na italijanskem ozemlju ter Trbiž - Dunaj in Salzburg - Celovec na avstrijskem ozemlju. V tem okviru je tudi pomembna pobuda za zgraditev predora skozi Monte Croce Carnico. Predsednik Berzanti je dejal, da gre za pobudo, ki naj valorizira Karnijo in zagotovi hitre turistične zveze. S tem so se strinjali tudi avstrijski strokovnjaki. V zvezi s cestnim prometom izhaja tudi, da je treba čimprej ustanoviti nov blok med Avstrijo in Italijo na področju Kokova, urediti carinske in druge zadeve v skladu z naraščanjem mednarodnega prometa. Prelaz Pramollo pa naj ostane odprt tudi pozimi.

Proučili bodo sodelovanje glede službe pomoči ob naravnih nesrečah. Izmenjali bodo proučitve in izkušnje pri organiziranju in urbanistiki.

Konkretni zaključki so predvideni v krajšem razdobju pri razvijanju turizma. Dogovorili so se o enakem načinu klasificiranja restavracij in hotelov v obeh deželah, izdajanju vstopnic za vlečnice in o nekaterih drugih vprašanjih. Posebno komisijo so ustanovili glede kulturne izmenjave in drugo komisijo, ki naj uskladi umetniške, kulturne, znanstvene in druge pobude.

Končno so razpravljali o trgovini in o prometu, pri čemer nista delegaciji za sedaj prišli do pomembnejših zaključkov. Sprejeli so na znanje rešitve strokovnjakov glede lovskega orožja, o obveščanju v primerih cestnih nesreč in izdaji priročnika o različnih normah, ki urejajo promet na cestah.

Koroški predstavniki so izrazili zadovoljstvo, ker je deželа zgradila stalen paviljon na celovškem velesejmu, ki bo urejen avgusta. Dogovorili so se, da bo posebna komisija razpravljala o izvozu živine v Italijo, o posebnem kontingentu blaga v maloobmejnem prometu in o možnosti ustanovitve zračnega koridora med severno Italijo in Koroško.

Na zasedanju so večkrat poudarili solidarnost med vsemi narodi ter napore za mir in pomirjenje. V tem okviru so izrazili zadovoljstvo glede ozračja, ki se je ustvarilo med Koroško, Slovenijo in Furlanijo-Julijsko krajino, ki lahko predstavlja vzor, sicer majhen, o te mkar si vsi želimo v jutrišnji Evropi.

Danes so si predstavniki in strokovnjaki ogledali gradbišče avto ce. ste proti Dunaju, kasneje pa so si ogledali gradbišče obrambnih nasipov na Dravi v bližini Celovca.

Kipar Manzu prejel Leninovo nagrado za mir

RIM, 27. — V veleposlaništvu Sovjetske zveze v Rimu je pisatelj Ilija Ehrenburg izročil mednarodno Leninovo nagrado za mir italijanskemu kiparju Giacomu Manzuju. Prisotni so bili diplomati, vidne kulturne in politične osebnosti in med njimi tudi tajnik KPI Longo. O delu Manzuja so govorili slikar Guttuso, pisatelj Zavattini, umetnostni kritik Brandi in sovjetski veleposlanik v Rimu Rižov.

Ilija Ehrenburg je dejal, da z zadovoljstvom izroča italijanskemu umetniku to visoko priznanje, saj gre za narod, ki že stoletja bogati človeštvo s pomembnimi deli. Pisatelj je nato omenil vojno v Vietnamu, nevarnost nemškega revanšizma in poudaril pomen boljših odnosov med Sovjetsko zvezo in Italijo. Giacomo Manzu je nato izjavil: «Nič drugega ne morem napraviti, kot da izročim nagrado generalnemu tajniku OZN U Tantu, da jo uporabi za pomoč ranjencem in potrebnim v Vietnamu. Samo tako bom kot prejemnik nagrade za mir v miru tudi s samim seboj in bom na primeren način izrazil zahvalo sovjetskemu ljudstvu.» Leninova nagrada za mir znaša okrog 18 milijonov lir.

SZDLJ obtožuje ZDA odgovornosti za krizo na Srednjem vzhodu

BEOGRAD, 27. — Predsedstvo in izvršni odbor zvezne konference socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije obtožujeta ZDA, da s svojo posredno oziroma neposredno napadalno politiko na Srednjem vzhodu nosijo glavno odgovornost za krizo, ki ogroža neodvisnost in varnost držav na tem področju in predstavlja veliko nevarnost za mir sploh. Predsedstvo in izvršni odbor zvezne konference SZDLJ z zaskrbljenostjo ugotavljata, da ZDA skušajo neodvisnim arabskim državam odreči pravico, da na svojem ozemlju opravljajo svoje suverene pravice, in pozdravljata napore generalnega tajnika OZN U Tanta in miroljubnih držav, da se sedanja kriza premaga, ohrani mir upoštevajoč pravice ogroženih arabskih držav do popolne neodvisnosti, suverenosti in varnosti.

Predsedstvo in izvršni odbor zvezne konference SZDLJ sta sklenila danes predložiti na prvi zvezni konferenci, ki bo 28. in 29. junija, za novega predsednika zvezne konference Rata Duganića, in da se za generalnega tajnika ponovno izvoli Beno Zupančič.

«Pravda» obtožuje ZDA

MOSKVA, 27. — «Pravda» objavlja danes članek, v katerem obtožuje ZDA, da zaostrujejo protisovjetsko propagando. Med drugim pravi: «S približevanjem 50. obletnice oktobrske revolucije zaostrujejo ZDA propagando proti Sovjetski zvezi in prevratna dejanja proti sovjetskim državljanom. Ta kampanja se vodi na ravni državne politike in jo navdihujejo visoke politične osebnosti. Hkrati se berejo javne izjave, v katerih se trdi, da ameriški vodilni krogi želijo normalizirati odnose med našima državama. Toda v Sovjetski zvezi se politika ameriških voditeljev ocenjuje po dejanjih in ne po besedah. Sedaj protisovjetska izzivanja pričajo o trajni volji ameriških reakcionarnih sil, da bi dosegle svoj smoter in še bolj poslabšale sovjetsko-ameriške odnose. To kampanjo dejansko vodi koordinacijski odbor, v katerem so predsedniki Bele hiše, državnega departmaja in CIA.

WASHINGTON, 27. — Ameriški državni tajnik Dean Rusk je sprejel danes sovjetskega odpravnika poslov na njegovo zahtevo. Ko je sovjetski diplomat zapustil državni department, je izjavil da nima nič povedati. Državni departma ne daje nobenih pojasnil o posvetovanjih v ameriški prestolnici. Rusk je še prej sprejel delegacijo poslanikov arabskih držav, ki so zahtevali sprejem. Libanonski poslanik je izjavil, da so se poslaniki trinajstih arabskih držav zbrali «v delegaciji vseh arabskih držav» in so obrazložili svoje stališče Rusku ter poslušali njegovo stališče. Pripomnil je, da so arabski diplomati združeni, kar se tiče stanja na Srednjem vzhodu, da pa ne more povedati, kaj so Rusku sporočili.

Ameriški državni podtajnik Rostov pa je sprejel predstavnike Francije, Indije, Nizozemske in Velike Britanije.

Zborovanje o poteh k miru

ŽENEVA, 27. — Center za proučevanje demokratičnih institucij iz Kalifornije je organiziral tridnevno zborovanje pod nazivom «Pacem in terris», med katerim bodo proučevali načine za pomiritev. Na zborovanju je prisotnih 400 osebnosti iz 80 držav. Otvoritveni govor bi moral imeti neposredno generalni tajnik OZN U Tant, ki pa bo ostal zaradi izredno napetega položaja v New Yorku in bodo govor prenašali po satelitu.

Ustavljena graditev olimpijskega naselja?

MEXICO, 27. — Prav na področju, kjer so nameravali zgraditi olimpijsko naselje, so odkrili nekropolo izpred 2300 let. Naselje bi moralo sprejeti 12.000 atletov, ki bodo prisostvovali olimpiadi v Mehiki. Delo so ustavili, ko so odkrili človeške kosti in kasneje so arheologi našli številna druga okostja, vaze, krožnike in druge keramične izdelke, ki so jih očitno uporabljali med obrednimi žrtvami. Odločitev je sedaj v rokah arheologov, ki morajo ugotoviti, če je področje resnično zanimivo, saj bi v takem primeru zgradili naselje nekje v bližini.

PRVO SREČANJE NOVINARJEV NARODNOSTI JUGOSLAVIJE

O krepitvi dobrososedskih odnosov

Srečanje je organizirala Unija Italijanov za Reko in Istro - Pozdravni govor prof. Bormeja in poročilo «o nalogah in prispevku tiska in radia posameznih narodnosti pri vlogi mostu med Jugoslavijo in matičnimi deželami»

(Od našega dopisnika)

REKA, 27. — V Marmorni dvorani tukajšnjega Zgodovinskega in pomorskega muzeja se je včeraj dopoldne začel dvodevni prvi sestanek novinarjev uredništev tiska in radia narodnosti, ki žive v socialistični Jugoslaviji. Zastopano je 14 uredništev sedmih narodnosti, z izjemo menda rusinske, ki je zelo maloštevilna.

Po podatkih, s katerimi razpolaga pobudnik in organizator tega prvega srečnja, izhaja sedaj v Jugoslaviji, v jezikih v njeni skupnosti živečih etničnih skupin oziroma narodnosti 33 dnevnikov, tednikov, časopisov ter radijskih oddaj oz. programov.

Že ta statistično jedrnat in trezen podatek nam zgovorno pove, kako pestra je paleta novinarsko-publicistične in založniške dejavnosti italijanske, madžarske, šiptarske, češhoslovaške, rusinske, rumunske in turške narodnosti, ki žive v socialistični Jugoslaviji, enakopravno z njenimi narodi.

Ta prvi skupni posvet je v imenu njegovega pobudnika ter organizatorja — Unije Italijanov Istre in Reke oz. njene komisije za tisk in radio — odprl Aldo Bressan ter pozdravil prisotne tovariše in goste.

Zatem je v imenu organizatorja prvega srečanja spregovoril predsednik Unije Italijanov Istre in Reke prof. Antonio Borme, ki je poudaril, da je ta pobuda v skladu s tistimi pozitivnimi procesi, ki so značilnost in obeležje sodobnih važnih splošnih demokratičnih družbenih procesov v življenju in medsebojnih vezeh narodov in narodnosti, ki žive v jugoslovanski socialistični skupnosti. Unija Italijanov Istre in Reke je kot pobudnik srečanja želela dati svoj prispevek tem družbenim procesom, v katerih je vsem narodnostim, enako kakor narodom, omogočena vloga dejavnega subjekta tako v jugoslovanski notranji politiki kakor tudi v njenih mednarodnih odnosih, posebno s sosednimi narodi. Zato menijo organizatorji posveta, da je potrebno vzdrževati stike z vsemi narodnostmi z namenom koristne izmenjave medsebojnih izkušenj o raznih vprašanjih, ki se tičejo življenja in take dejavne vloge narodnosti Jugoslavije. Čutili pa so tudi potrebo, da se medsebojno bolj spoznajo, posebno glede vloge etničnih skupin v mnogonacionalni družbi, kot je jugoslovanska.

Prof. Borme je zatem omenil nekatere že uspešno premagane težave, ki so izvirale spočetka iz nekega nerazumevanja posameznikov ter nezaupanja v take nove pobude graditve vloge mostu med sosednimi deželami. Pri vsem tem ter v procesih negovanja kulturnih stikov z matično deželo oziroma narodnostjo ima tisk narodnosti važno vlogo, kar pa zahteva od novinarjev narodnostnega tiska in radia znatno politično zrelost ter čut za dejavno zastopanje družbeno pozitivnih stališč in procesov.

Zatem je ravnatelj EDIT Valerio Zappia prebral glavno uvodno poročilo z naslovom: «Naloge in prispevek tiska in radia posameznih narodnosti v izvrševanju vloge mostu med SFR Jugoslavijo in matičnimi deželami.»

V poročilu je rečeno, da je ena glavnih nalog tiska in radia v jezikih narodnosti v njihovem prispevku k razvijanju dobrososedskih odnosov prijateljstva in sodelovanja med deželo, v kateri taka narodnost živi, ter matično deželo te narodnosti, kar je istočasno činitelj stabilnosti in miru na svetu. To nalogo lahko tisk in radio izvršujeta, če se zavzemata za vse tiste akcije, katerih cilj je poglabljanje medsebojnega spoznavanja med narodi, ter spodbujanja njihovih vzajemnih stikov. To splošno veljavno pravilo še posebej velja za tisk in radio etničnih skupin oziroma manjšin.

Poročilo omenja pomembne politične ter pravne dokumente, ki postavljajo temelj naprednih demokratičnih pogledov na manjšine, ki so značilni za jugoslovansko prakso, kakor sta resolucija plenuma CK ZKJ marca 1959 ter ustava SFRJ, po kateri je sleherni državljan ne glede na narodnost polnopravni subjekt družbenega življenja, osvobojen sleherne diskriminacije. V poročilu je še rečeno, da se morata tisk in radio manjšinskih narodnosti z večjo občutljivostjo zavzemati, v duhu ustavnih določil in političnih izjav, za same potrebe narodnosti. Pri tem poročilo spominja na «dobro znano resnico, da nobena narodnost ne more razvijati svoje kulture na zadovoljiv način niti ne more izvajati aktivne vloge v razvijanju splošno jugoslovanske kulturne tvornosti, če je v kulturnem pogledu ločena od svojega matičnega naroda.»

Poročilo naglaša, naj bi se na samem srečanju izmenjala izkustva in mnenja, ter zatem obširneje govori o izkušnjah tiska italijanske narodnosti ter Unije Italijanov Reke in Istre. Dalje naglasa poročilo, da je tisk italijanske manjšine že od vsega začetka uresniceval vlogo spone med sosednimi narodi, ker je bil vir informacij za medsebojno spoznavanje odporniških sil v Italiji in narodnoosvobodilne borbe v Jugoslaviji. Podobno važno vlogo je odigral tisk italijanske etnicne skupine tudi v poznejših važnih političnih in prelomnih dogodkih na področju enakopravnih odnosov med socialističnimi drzavami ter je bil tudi za napredne množice v sosedni Italiji pogosto vir za objektivno informiranost o jugoslovanski politiki ter jugoslovanskih pogledih na razne mednarodne dogodke ter socialistične odnose. Prav tako je prispeval k pravilnemu obveščanju o izvajanju politicnih načel in pravnih norm, ki se tičejo enakopravnega položaja italijanske in drugih narodnosti v Jugoslaviji.

Podpiral je predvsem dejavnost italijanske unije ter na ta način sta tisk in radio italijanske manjšine dala svoj aktivni prispevek k oblikovanju vsebine dejavnosti same unije ter sploh družbeni in samoupravni uveljavitvi pripadnikov italijanske etnične skupine na vseh področjih politicnega. kulturnega in gospodarskega življenja.

Tisk in radio italijanske manjšine sta dala tudi svoj tehten delež k odnosom, ki jih je Unija vzpostavljala z združenji slovenske narodnosti v Italiji zaradi vzajemne izmenjave izkušenj o postopku do ene in druge narodnosti. V teh stikih so se razjasnili pojmi, s katerimi se določajo kulturne menjave med narodnostmi ter njihovim matičnim narodom, ki so neobhodno potrebne. Naglašeno je da narodnosti morajo vzdrževati take stike ne glede na trenutne meddržavne odnose na načelo recipročnosti, in to samostojno, varujoč se pri tem sleherne zlorabe, s katere koli strani prihaja.

V pojasnjevanju teh stališč, ki jih je zasledovala Unija Italijanov Istre in Reke, je posebno pomemben reški dnevnik «La Voce del Popolo», pa tudi periodične revije ter italijanske oddaje Radia Kopra ter Radia Reke. Založništvo italijanske manjšine EDT na Reki je poleg tiskanja vrste literarnih del in učbenikov za kulturne potrebe italijanske manjšine začelo izdajati tudi literarno revijo «La Battana» (t. j. stara vrsta ladij) katere naslov že sam kaže namen graditve spon in mostu med narodi z obeh strani Jadrana. Na njenih straneh so objavljeni prispevki najvidnejših predstavnikov književnosti italijanskega ter jugoslovanskih narodov.

Važen je tudi delež tiska in radia v italijanskem jeziku za seznanjanje italijanske javnosti s splošnim jugoslovanskim življenjem ter z notranjimi in mednarodnimi odnosi, se na koncu poudarja v poročilu.

Zatem je član komisije za tisk in radio Unije Italijanov Istre in Reke, urednik v italijanski oddaji koprskega radia Oskar Sudoli odprl priložnostno razstavo fotografij o življenju in dejavnosti etničnih skupin, ki žive v Jugoslaviji, izražajo željo prirediteljev, da bi bila na njihovem prihodnjem srečanju ta dejavnost prikazana popolneje.

Prva delovna seja je potekala pod vodstvom predsedstva, v katerem so bili po en zastopnik italijanske, madžarske in šiptarske narodnosti kot največjih etničnih skupin v Jugoslaviji.

Udeleženci so si pozneje ogledali v Zgodovinsko-pomorskem muzeju še etnografsko razstavo in razstavo narodnih noš kvarnersko-istrskega področja.

Opoldne je udeležence sprejel predsednik občinske skupščine Reke Dragutin Haramija. Posvet se je nadaljeval popoldne in danes dopoldne.

s. d.

Zaključen kongres sovjetskih pisateljev

MOSKVA, 27. — Danes se je zaključil četrti kongres sovjetskih pisateljev, ki je v resoluciji obnovil tradicionalno načelo «sovjetskega realizma». Kongres je izvolil upravni svet, ki sestoji iz 190 članov in v katerem so zastopane različne struje, saj so med izvoljenimi Šolohov, Ehrenburg, Tvardovski, Fedin, Jevtušenko, Simonov in drugi znani pisatelji.

Ameriško izzivanje na Kubi

MIAMI, 27. — Ameriški helikopter iz baze v Gvantanamu je letel nad kubanskim ozemljem in za šest minut pristal na kubanskem ozemlju. Vest je sporočilo kubansko obrambno ministrstvo, ki je pojasnilo, da gre za helikopter vrste «H-34» in da gre že za drugi incident te vrste. Ministrstvo pravi, da gre za ofenzivno izzivanje ameriške vlade, ki imajo lahko resne posledice.

Spopad med Severno in Južno Korejo

SEUL, 27. — V bližini demarkacijske črte med Južno in Severno Korejo je prišlo do spopada med dvema južnokorejskima ladjama in severnokorejskimi obalnimi baterijami. Streljanje je trajalo okrog dvajset minut in na južnokorejskih ladjah ni bilo žrtev. Ladji sta spremljali okrog 60 ribiških čolnov.

To je že tretji incident med Južno in Severno Korejo v letošnjem letu.

Agencija TASS sporoča, da se je generalnik tajnik KP SZ Brežnjev sestal z veleposlanikom Južne Koreje v Moskvi. Gre za zadnjega izmed številnih razgovorov po približanju korejske partije sovjetski.

LONDON, 27. — Biro socialistične internacionale je danes zaključil razpravo o poročilu predsednika Pittermanna o položaju v Grčiji. Razpravljali so tudi o položaju na Srednjem vzhodu.

U Tantovo poročilo o Srednjem vzhodu

(Nadaljevanje s 1. strani)

njeni zaradi zaleta solidarnosti in aktivne simpatije, ki se je pokazal v svetovnem javnem mnenju. Izrael ni sam pri tej preizkušnji.»

Ameriški državni tajnik Dean Rusk je na vprašanje nekega časnikarja, ali ni mnenja, da bi morale ZDA pritiskati na Izrael, naj ne napade Egipta, odgovoril: «Ne verjamem, da pritiče nam sprejeti odgovornost oviranja akcije ene od dveh sprtih strani. Vsi bi morali svetovati mir in zmernost vsem v tem resnem položaju.»

V Parizu uradno potrjujejo, da je general de Gaulle poslal v četrtek ustno poslanico predsedniku Naserju po egiptovskem poslaniku v Parizu.

Na Srednjem vzhodu je relativno mirno, toda nadaljujejo se vojne priprave v vseh arabskih državah. List «Al Ahram» piše, da se je na meji z Egiptom zbralo 18 izraelskih brigad, ki štejejo 72.000 vojakov, druge štiri brigade, ki štejejo 16.000 mož, pa so se zbrale na meji s Sirijo. List pravi, da so praktično v Izraelu izvedli v petih dneh splošno mobilizacijo, in da ima Izrael 350 letal, 800 tankov, štiri podmornice, dva torpedna lovca in 14 torpednih čolnov.

Isti list piše, da sta dve izraelski ladji, ki sta bili namenjeni v pristanišče Eilath, krenili po nasvetu britanskih oblasti v Adenu v neko južnoafriško pristanišče. List pravi dalje, da je tudi neka ameriška ladja z orožjem, ki je bila namenjena v Akabski zaliv, dobila od ameriškega konzula ukaz, naj krene v Etiopijo in čaka navodila.

Moskovska «Pravda» označuje danes za ultimat točke, v katerih je obrazloženo ameriško stališče o Srednjem vzhodu in ki jih je sporočil ameriški poslanik v Kairu egiptovskemu zunanjemu ministru. List pravi, da imajo ZDA dve veliki krivdi in obe pričata o majhnem spoštovanju suverenosti ZAR. Prva je, da zahtevajo umik egiptovskih sil s Sinajskega polotoka, druga, da predlagajo, naj del ozemlja ZAR ob vhodu v Akabski zaliv pride izpod suverenosti ZAR pod zaupno upravo Združenih narodov. List poudarja, da je egiptovski zunanji minister Riad ostro reagiral in je zlasti poudaril, da nihče nima pravice vmešavati se v politiko njegove države in tudi ne diskutirati o suverenosti nad njenim ozemljem.

List izraža zaskrbljenost zaradi zbiranja ameriških vojnih ladij na jugovzhodnem delu Sredozemlja in dodaja, da izkušnje učijo, da je bilo šesto ladjevje vedno orodje imperialistov v njihovi politiki vmešavanja v notranje zadeve drugih držav. List je mnenja, da šesto brodovje razkazuje silo z namenom, da še bolj poslabša stanje na Srednjem vzhodu.

DOGODKI NA SREDNJEM VZHODU

(Nadaljevanje s 1. strani)

miru. Drastično se je zmanjšalo število krvavih incidentov, čez demarkacijsko črto so le redko streljali, lani samo enkrat, to pa z izraelske strani. Toda akcija je bila od vsega začetka enostranska, ker je Izrael odklonil bivanje sil OZN na svojem ozemlju, ko je pred tem razpustil izraelsko-egiptovsko mešano komisijo za nadzorstvo nad premirjem. Sile Združenih narodov skupaj z U Tantom niso mogle preprečiti naglega množenja kršitev egiptovskega zračnega prostora z izraelske strani (lani nad 500), ki jih je U Tant spričo naraščanja ocenil za zelo nevarne. Navzočnost sil OZN v Gazi in na Sinaju ni preprečila izraelskega stopnjevanja napadov na obmejne kraje v Siriji in Jordanu. Upi, da bo prihod čet OZN pomenil začetek urejanja bistvenih problemov Srednjega vzhoda, se niso uresničili. Palestinski problem je ostal na mrtvem tiru in število beguncev se je povečalo; Izrael je ostal zvest politiki represalij, ki so postale v zadnjih dveh letih čedalje pogostejše, in problem voda reke Jordan se je do skrajnosti zaostril. Anglosaški Zahod pa je še bolj povečal pritisk na neodvisne arabske države, zlasti na Egipt in Sirijo.

Lahko bi rekli, da sedanji položaj pomeni vrnitev na leto 1956, ki ga Egipčani ne morejo pozabiti. Trdno so prepričani, da Izrael ne more iti v vojno brez odobritve in podpore Zahoda, v tem primeru Amerike. Vprašanje je odprto, enako kot je bilo odprto pred desetletjem, in gotovo je samo troje: da Egipt ne bo napadel, če ne bo napaden sam, če ne bosta napadena Sirija ali Jordanija; da Izrael ne sme napasti brez «zelene luči» na semaforu Washingtona; in tretje, Srednji vzhod je zabredel v novo krizo, ki bo verjetno dolgo trajala. Kako se bo razvijala, ne more napovedati nihče. Če se Izrael ne bo odrekel politiki preventivne vojne, Zahod pa politiki grobe sile, je mogoče vse.

«Komunist»

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

KOLESARSTVO — GIRO D'ITALIA

Stablinski osamljen na cilju Perez Frances roza majica

COSENZA, 27. — Končno razburljiva in živahna etapa, ki ni razočarala. Začela se je z begom Francoza Stablinskega, ki ga je srečno zaključil po 160 km samotne vožnje. Danes je prišlo do napada Motte in končno tudi do napada Špancev na roza majico. Pozitivno se torej lahko piše le o tujcih: Francozi so praznovali etapno zmago, Španci pa so osvojili roza majico.

Motta je sprožil svoj napad na ravnini in si je nabral že precejšen naskok. Toda favoriti za končno roza majico Gimondi, Adorni, Zilioli in drugi so besno odgovorili in ubežnik se je moral predati. Španci pa so izrabili ta položaj in so počakali, da so se Italijani utrudili. Ko je moral Dancelli zaradi prazne zračnice na tla in ko je izgubil precej sekund, ker se mu je čepica zapletla v verigo, so Španci silovito napadli in so poslali v skupino ubežnikov kar šest svojih predstavnikov, med katerimi je bil njihov najmočnejši kolesar Perez-Frances in presenetljivi Gonzales.

Dancelli se je odlično branil in se je sam spustil v zasledovanje. Ko je bil nedaleč od tekmecev, ga je zajela kriza, kar se čestokrat dogaja pri kolesarjih, ki zahtevajo preveč od svojih sil. Po nekaj km se je njegov zaostanek povečal na 3'25". Španci so tako ponovno osvojili roza majico, ki so jo v Neaplju izgubili zaradi nerodnega padca Gomeza del Morala. Vsi skupaj pa so zbrani na vrhu lestvice pripravljeni, da v primeru krize Pereza-Francesa kak drugi prevzame žezlo.

Španci niso posebni asi, vendar odločni in vztrajni ter so dobri tudi na vzponih. Prav zaradi tega jih bo težko spraviti na kolena. Naj omenimo, da je Stablinski izvedel prvi osamljeni napad letošnjega Gira petdesetletnice in da si je nabral nič manj kot 18' prednosti. Proti koncu si je seveda zapravil skoraj vse, etapna zmaga pa je vseeno ostala njegova.

Vrstni red na cilju današnje osme etape Reggio Calabria - Cosenza (218 km) je naslednji:

1. JEAN STABLINSKI (BIC-Fr.) 6 ur 14'52", s povprečno hitrostjo 34,891 km
2. Dino Zandegù 6.16'34"
3. Felice Gimondi
4. Vittorio Adorni
5. Willy Planckaert (Belg.)
6. Aimar (Fr.)
7. Taccone
8. Merckx (Belg.)
9. Echevarria (Šp.)
10. Gonzales (Šp.)
11. Bitossi
12. Carletto
13. Motta
14. Moser
15. Perez Frances (Šp.)
16. Poggiali
17. Altig (Nem.)
18. Fontona
19. Zilioli
20. Gomez Del Moral (Šp.), 21. Bodrero, 22. Schiavon, 23. Balmamion, 24. Anquetil (Fr.), 25. Gabica (Šp.), 26. Pingeon (Fr.), 27. Schutz (Luksemburg), 28. Velez (Šp.), 29. Mugnaini itd.

SPLOŠNA LESTVICA

1. PEREZ FRANCES (Šp.) 38.58'00"
2. Moser z zaost. 3"
3. Schiavon 42"
4. Bitossi 47"
5. Gonzales (Šp.) 50"
6. Carletto 1'09"
7. Merckx (Belg.) 1'10"
8. Motta
9. Gimondi 1'13"
10. Adorni itd.

TELOVADBA

AMSTERDAM, 27. — Čehoslovakinja Vera Časlavska je po štirih obveznih vajah evropskega prvenstva v orodni telovadbi čvrsto v vodstvu. Prvenstvo, ki se je začelo danes, se bo zaključilo jutri.

DOMAČI ŠPORT

DANES, 28. maja

NOGOMET

Kvalifikacije za II. ligo
Ob 17. uri v Nabrežini
VESNA — PORPETTO

* * *

Ob 17. uri v Boljuncu
ROSANDRA — LOČNIK

* * *

Juniorsko prvenstvo
Ob 12. uri v Nabrežini
PRIMORJE — BREG

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA
Ob 10. uri v Dolini
BREG — PORZIO

* * *

Moška C liga
Ob 10. uri v Miljah
ACEGAT — KRAS

* * *

Moško promocijsko prvenstvo
Ob 10. uri na stadionu «Prvi maj»
BOR B — BREG

* * *

Ob 10. uri v Ul. Zandonai
CRDA B — ZARJA

AVTOMOBILIZEM — Dirka Trst-Občine

Včeraj izboljšan rekord proge

Danes zjutraj nad 150 vozil na startu

Med včerajšnjimi poskusnimi vožnjami za jutrišnjo vzponsko dirko Trst - Občine, je Lualdi iz Milana uradno izboljšal rekord proge, ki je s 4'34"2 pripadal od lani Norisu. Italijanski dirkač je z vozilom «Ferrari Dino 206» zabeležil čas 4'228", kar pomeni, da je 10,150 km dolgo progo prevozil s povprečno hitrostjo 136,343 km na uro.

Med včerajšnjimi vožnjami se je izkazal tudi Avstrijec Ortner z Abarthom 2000, ki je na cilju zabeležil čas 4'30", kar je boljše od lanskega rekorda.

Dirka se bo začela danes zjutraj ob 9.30. Na startu bo nad 150 vozil. Za zmagovalce v posameznih skupinah je nagrad za 4 milijone in 195 tisoč lir. Absolutnega zmagovalca bodo nagradili z zlato kolajno predsednika republike in s pokalom «Camillo Poilucci».

MOTOCIKLIZEM

ŠKOFJA LOKA, 27. — Jutri bodo v Škofji Loki mednarodne hitrostne motorne dirke za nagrado Loke 67. Dirke v posameznih kategorijah z udeležbo predstavnikov iz 19 držav, se bodo začele ob 15. uri.

TENIS

PARIZ, 27. — Nosilec četrte skupine mednarodnega teniškega turnirja Francije Italijan Nicola Pietrangeli je danes bil v osmini finala nepričakovano izločen. Premagal ga je Poljak Wjeslaw Gasiorek s 6:3, 7:5, 6:3.

Avstralec Martin Mulligan, ki že tri leta biva v Italiji, pa si je z zmago nad Francozom Francoisom Jauffretom 6:3, 6:4, 4:6, 6:4 uvrstil v nadaljnji del turnirja.

Jugoslovan Bora Jovanović je imel smolo. Znašel se je pred Avstralcem Royem Emersonom, kateremu se je sicer ostro upiral, a zaman. Emerson ga je izločil v štirih setih in sicer s 6:8, 6:4, 6:3, 6:1.

Pilić pa je imel za nasprotnika najboljšega predstavnika Indije Krishnana, katerega je izločil v treh setih (6:3, 8:6, 6:1). V nadaljnji del turnirja so se uvrstili kar štirje Avstralci in sicer Newcombe, Emerson, Davidson in Roche.

JADRANJE

REKA, 27. — V prvi vožnji tretje reške regate jadrnic je danes prva prišla na cilj italijanska posadka Gardela-Mazzori, ki ima sedaj 1600 točk. Druga je jadrnica iz Tržiča Morin-Michel, ki ima 1521 točk, tretja pa jugoslovanska s posadko Grego-Nikolić, ki ima 1464 točk. Regata poteka v trikotniku pod Reko, na njej sodeluje 13 jadrnic iz Splita, z Reke, iz Kopra, Trsta, Tržiča in Genove.

4. JUNIJA V ORGANIZACIJI SPDT

Navodila za udeležence orientacijskega pohoda 67

SPDT organizira 4. junija 1967 v Malem Repnu planinsko-orientacijski pohod za pokal Zorka Jelinčiča. Odhod ob 8.30 izpred kamnoloma Sansonio. Tekmovalci morajo biti prisotni na startu ob 8.30.

Tekmovanje bo v 3 do 5 članskih skupinah. Vsaka mora imeti kompas, nahrbtnik (torbo) in svinčnik. Popravki na papirju z navodili niso dovoljeni. Vpisnina vsakega tekmovalca znaša 100 lir. Ker bo trajalo tekmovanje približno celo jutro po gmajni in kraških stezah, naprošamo tekmovalce, da pridejo za to primerno oblečeni. Najboljše uvrščeno društvo bo dobilo prehodni pokal Zorka Jelinčiča, najboljše prve tri skupine spominske diplome.

Popoldne bodo zabavna tekmovanja za starejše in mlajše. Vpisnina vsakega tekmovalca znaša 100 lir. Najboljši tekmovalci bodo nagrajeni s spominskimi diplomami. Na sporedu so naslednje tekme: tek v vrečah, tekmovanje s kuhalnico, vlečenje vrvi, streljanje v tarčo, ključ in slepi konj.

Vpisovanje 29., 30., 31. maja in 1. junija od 18.30 do 19.30 v Tržaški knjigarni.

Odhod avtobusa iz Trsta ob 7.30 s Trga Oberdan za tekmovalce pohoda, za ostale ob 9.20, 12.40, 16.20 iz avtobusne postaje.

Obveščamo pa, da je s proseške postaje do Malega Repna le pol ure hoda.

Po tekmovanju bo nagrajevanje z majhno zakusko: piščanci in klobase na žaru in mnogo dobre volje in smeha.

NOGOMET

BEOGRAD, 27. — Nogometna zveza Jugoslavije je sklenila danes dosmrtno diskvalificirati nogometne igralce, trenerje, funkcionarje, zdravnike itd., ki bi sprejeli aranžma profesionalne nogometne zveze v ZDA, ki je ne priznа mednarodna nogometna zveza. Isto bo veljalo za vse osebe, ki bi v Jugoslaviji delale za novo ameriško profesionalno ligo. Trenutno je v ZDA okrog 20 jugoslovanskih nogometnih igralcev, trenerjev in drugih funkcionarjev, ki so angažirani s strani tako imenovane ameriške «divje» lige.

* * *

DUNAJ, 27. — Anglija je premagala danes pred 60.000 gledalci na Pratru reprezentanco Avstrije z 1:0 (1:0). Gol je v 21' dosegel Ball.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

AVSTRIJA: Pichler; Wartusch, Glechner, Fak; Eschmueller, Sturmberger; Koeglberger, Wolny, Siber, Schmidt, Parits.

ANGLIJA: Bonetti; Newton, Labone, Moore, Wilson; Ball, Muller, Hunter; Greaves, Hurst, Hunt.

NOGOMET DANES

A LIGA

(17. POVRATNO KOLO)

FOGGIA — ATALANTA
Fiduccia
MILAN — LECCO
Palazzo
NAPOLI — TORINO
Toselli
ROMA — FIORENTINA
Vacchini

B LIGA

(16. POVRATNO KOLO)

CATANZARO — REGGIANA
Ciulo
LIVORNO — MESSINA
Torelli
MODENA — CATANIA
Caligaris
NOVARA — AREZZO
Pieroni
PADOVA — ALESSANDRIA
Gialluisi
PALERMO — GENOA
Piantoni
POTENZA — SALERNITANA
Motta
SAMPDORIA — REGGINA
Ghirardello
SAVONA — VERONA
Sbardella
VARESE — PISA
Gonella

A SKUPINA CLIGE

(17. POVRATNO KOLO)

BIELLESE — TRIESTINA
Trinchieri
CRDA — RAPALLO
Accomazzo
CREMONESE — SOLBIATESE
Marchetti
ENTELLA — MONZA
Trono
MESTRINA — PIACENZA
Aloisi
PRO PATRIA — VERBANIA
Scolari
TREVIGLIESE — MARZOTTO
Prati
UDINESE — TREVISO
Zacchetti

Tam, kjer so dekleta drugačna

ERSKINE CALDWEL

Nihče ni vedel natančneje povedati, zakaj je bilo tako, toda dekleta iz okolice Ocgnee County so se razlikovala od deklet iz našega kraja. Dekleta iz Woodlawna, to je mesta, v katerem smo bivali, so bila nagle jeze. Vedno so delila klofute. Sicer so bila malopridna, to je pa najslabše, kar je moč reči o doraščajočem dekletu. Dekleta, ki so živela v Macy's Millu, v Bradfordu, posebno pa v Rosemarku, so jim bila pravo nasprotje. Mnogo smo govorili o tem, toda nihče izmed nas ni vedel, zakaj je temu tako.

«Po čem se dekleta iz Rosemarka razlikujejo od naših?» sem vprašal Bena, ko sva se nekoč pogovarjala o tem.

«Veš,» je dejal, «tega ti pa natančneje ne bi znal povedati.»

Tista dekleta niso bila kakor naša domača. Drugi fantje so skoro vsak večer hodili k njim v Bradford, Macy's Mill in v Rosemark, posebno še k onim v Rosemark. Nisem vedel, čemu prav v Rosemark. Nekaj je bilo v teh deklетih iz Rosemarka, nekaj, kar je človeka radostilo.

Čudno je bilo, da je Ben redko obiskal kako dekle več kakor enkrat. Skoro zmeraj, kadar je hodil tja, si je poiskal drugo. Tako so ravnali vsi. Vsakokrat so imeli druge. Jaz pa sem moral ostati doma ali obiskovati Willy in konec.

Naravnost sem povprašal Bena, zakaj so dekleta iz Rosemarka toliko drugačna od naših.

Ben je bil moj bratranec in mi zato ni bilo prav nič nerodno govoriti z njim o osebnih stvareh.

«Kajne, Fred,» mi je dejal «ti sploh še nisi bil pri dekletih v Rosemarku?»

Odvrnil sem mu, da sem se že naveličal zmeraj zahajati k Milly, da pa še nisem imel priložnosti iti v Rosemark s takimi nameni kakor drugi fantje.

«Ha!» je rekel, «res si cepec, ko stalno hodiš k njej. Saj je prav takšna kakor vsa tukajšnja dekleta. V Rosemark jo moraš mahniti, pa boš videl, kaj so dekleta. So malo drugačna od teh naših iz Woodlawna!»

«Prav, takšna pa so, Ben?» sem ga spet vprašal. «Vsi pravijo, da se razlikujejo, nihče pa ne pove, po čem. Kaj počno, da so tolikanj drugačna?»

«To ni lahko reči. Vedejo se kakor druga dekleta, toda vseeno so drugačna.»

«Pripoveduj mi o tem, Ben!»

«Tole ti bom povedal,» je rekel. «Previden moraš biti tam doli. Precej strogo pazijo na vsako dekle, ki ima kakšnega starega ali brata. Rekel bi, da so prav zato tako divje.»

«Kako divje?» sem ga vprašal. «Kaj počno?»

«Kako naj bi ti rekel? Ne moreš pokazati s prstom in reči — glej, v tem so drugačne. Moral jo boš pač mahniti tja.»

«Kako pa naj se sestanem s kako izmed njih?»

«Oh, to pa ni težavno,» je dejal. «Kakšno nedeljo zvečer pojdi pred cerkev in počakaj, da pridejo ven. Tisto, ki ti bo všeč, ustavi in jo prosi, naj ti dovoli, da jo pospremiš do doma. Edino tako se lahko seznaniš z njimi.»

«Mi bo šlo? Pa mi bo dovolila, da bi jo spremil domov?»

«Gotovo. Vidiš, to je že nekaj, po čemer se razlikujejo. Lahko izbereš dekle, katero hočeš, če jo seveda poprosiš, preden tega ne stori kdo drug... Pojdi v nedeljo zvečer in poskusi. Res moraš videti ta dekleta! Obnorel boš za njimi.»

Težko mi je bilo pri srcu, ko sem lagal staršem, da grem k Milly, v resnici pa sem se odpravljal v Rosemark. Sédel sem v svoj stari avto in se odpeljal pred cerkev, še preden je bilo obreda konec.

Poiskal sem bil največjo cerkev, kar sem jih mogel najti, in počakal pri vratih.

Nobenih nevšečnosti nisem imel. Prvo dekle, ki se je pokazala na vratih, sem nagovoril, naj mi dovoli, da jo pospremim domov. Dejala je: «Prav.» Kako lepo je bilo to. Tako se torej seznaniš z dekletom. Gori, doma, se strašno bedasto vedejo, kadar jih spremljaš domov. Dekleta iz Rosemarka se tudi v tem razlikujejo od njih.

«Kje stanujete?» sem jo vprašal.

«Kakih pet milj iz mesta,» je odvrnila. Govorila je lepo, mehko, kakor pač dekleta znajo, kadar vedo, da jim bo to prišlo prav. «Me boste pospremili?»

«Saj veste, da,» sem rekel, «vseeno, kako daleč.»

Pet milj je kar lepa pot. Ta čas bom torej prebil skupaj z njo. S polnim prepričanjem sem si tedaj lahko priznal, da so ta dekleta zares drugačna od naših.

Pokazala mi je pot in odpeljala sva se. Avto je dobro vlekel, toda vozil sem počasi, ker se mi ni nikamor mudilo.

«Kako vam je ime?» sem jo vprašal.

«Betty,» je odgovorila.

Nobenemu dekletu v Woodlawnu ni bilo tako ime. Začenjal sem razumeti, čemu naši fantje tako radi zahajajo v Rosemark.

Resnično, razlikovala se je od drugih! Sedla je tik mene in zmignila z rameni, kakor da je zelo zadovoljna. Nikoli še nisem videl dekleta, ki bi znalo biti tako lepo prikupno. Svojo roko je položila na mojo in se celò naslonila name, da sem se moral pošteno truditi, če sem hotel avto obdržati na cesti.

Ko sva prispela iz mesta, se je pokazal za nama avtomobil. Umaknil sem se mu v stran, da bi me lahko prehitel, pa je kar naprej vozil za nama. Zdelo se mi je smešno, saj sem vozil samo deset milj na uro, razen tega pa sem dvigal gost oblak prahu. «Človek za nama je gotovo kak norec,» sem premišljeval, «ker noče naprej.»

Betty se mi je primikala čedalje bliže in tako lepa je bila, da nisem vedel kaj početi.

«Vraga,» sem menil, «sedaj je priložnost, da jo poljubim!»

To ni bilo previdno, kajti vsa dekleta, kar sem jih poznal, bi se kruto oddolžila za kaj takega. Običajno bi zazvenela vroča klofuta.

Sklonil sem se nadnjo in jo poljubil, pa se mi ni upirala. Stari avto se je premetaval z ene strani ceste na drugo, motovilil se je kakor netopir. Nisem mogel uravnati vozila, saj me Betty ni spustila iz objema in ustaviti sem moral, ker sva zavozila v jarek. Dekleta iz Rosemarka so zares zelo drugačna od naših!

Končno sem se izvil iz objema in prišel do sape; tedaj sem šele zagledal, kam sem zapeljal.

«Me ne boš več poljubljal?» me je vprašala in skomignila z rameni, kakor delajo dekleta, kadar hočejo koga osmešiti.

Kar tako je nisem mogel pustiti. Objel sem jo z desnico in jo poljubil, kolikor so mi dopuščale moči. Niti ganila se ni. Zdi se, da ji je ugajalo, ker me je objela z obema rokama in se z nogami prižela k meni, kakor da bi hotela iz mojega telesa iztisniti zadnjo srago življenja. Takega dekleta res še nikoli nisem videl. Ben je dejal, da so dekleta v Rosemarku drugačna, toda kaj takega vseeno nisem pričakoval. Dekle mi je sedlo v naročje, jaz pa sem jo poljubljal in obenem poskušal izvoziti iz jarka.

Pripeljala sva se že skoro do njenega doma in kazala mi je, kod naj vozim. Preden pa sem ustavil, naju je nenadoma prehitel avto, ki je ves čas vozil za nama in moral sem napeti vse svoje sile, da se nisva zaletela.

«Kdo je ta bedak?» Sem vprašal Betty.

«To je moj ata,» je odgovorila.

Hotel sem reči kaj lepega o njem, toda menil sem, da bo bolje, če jo vprašam, kdaj bi se spet lahko videla. Spustila je roke v naročje in sedla na svoje mesto, kakor da se ni ničesar zgodilo.

Ustavil sem ob pločniku, vstal in odprl vrata. Skočila je iz avtomobila. Hotel sem jo ubrati za njo, toda človek, ki naju je prehitel, me je treščil nazaj na sedež. Tako močno me je sunil, da sem se hudo udaril na tilnik.

«Kaj pa misliš, kam si prišel,» je zapustil nad menoj. «Vžgi motor in izgini, da te nikoli več ne vidim!»

Kaj malo časa mi je bilo potrebno, da sem vžgal stroj in jo odkuril. Nič več si nisem želel videti Betty; čemu naj bi se tudi dogovarjal z njo, ko ne vem, ali bi potem sploh še mogel do nje.

Naslednji dan sem srečal Bena in mu povedal o sinočnjih doživljajih v Rosemarku. Nato sem mu povedal tudi, kako mi je sedela v naročju in kako sem jo poljubljal.

«Kaj?!» je osupnil in debelo pogledal.

Spet sem mu od kraja povedal, kako mi ni pustila, da bi jo nehal poljubljati in kako se je stiskala k meni.

«Dragi moj, ta je pa dobra! Nobena mi še nikoli ni pustila, da bi jo poljubil in nobena mi še ni sedla v naročje.»

«Zaboga, Ben,» sem rekel, «prav, zakaj pa si mislil, da so drugačne!»

«Dragi moj,» je odvrnil, mršeč čelo, «ne vem.»

Umrl je učenjak dr. Josip Plemelj

V Ljubljani so ta teden pokopali enega največjih slovenskih učenjakov, matematika svetovnega slovesa, prvega rektorja slovenske univerze, akademika prof. dr. Josipa Plemlja, ki je dočakal častitljivo starost 94 let.

Josip Plemelj se je rodil na Bledu 11. decembra 1873. Po maturi na gimnaziji v Ljubljani je na Dunaju študiral matematiko in astronomijo ter promoviral l. 1898.

Nekaj časa je nadaljeval študije v Berlinu in Göttingenu, potem se je vrnil na Dunaj in bil tam najprej asistent in nato privatni docent. Leta 1907 je bil imenovan za profesorja matematike na univerzi v Černovicah, kar je ostal do konca prve svetovne vojne. Po vojni se je vrnil v domovino in postal prvi rektor na novo osnovane ljubljanske univerze. Bil je redni profesor za matematiko na univerzi do l. 1957, ko je prešel na SAZU.

V matematičnem svetu se je uveljavil zelo zgodaj. Objavil je številne pomembne razprave. Na prelomu devetnajstega v dvajseto stoletje se je začela naglo razvijati v matematiki nova panoga, teorija integralnih enačb, ki je dala tudi močno pobudo za nastanek moderne funkcionalne analize. Med prvimi, ki so tu dosegli lepe uspehe, je bil prof. Plemelj. Iz teorije in njene uporabe je objavil veliko razprav, ki so zbudile pozornost v matematičnem svetu. Od teh naj posebej navedem le knjigo «Potentialtheoretische Untersuchungen», ki je dobila zaradi globokih izsledkov leta 1912 nagrado znanstvenega društva kneza Jablanowskega v Leipzigu.

Trajen spomenik v matematiki pa si je prof. Plemelj postavil s preprosto in popolno rešitvijo Riemannovega problema. Ta problem je ostal 50 let nerešen, nekateri matematiki so se z njim ukvarjali vse življenje brez uspeha. Gre tu za eksistenco sistema antičnih funkcij z dano monodromijsko grupo. Leta 1905 je veliki matematik D. Hilbert prevedel ta problem na neko rešljivo integralsko enačbo. Prof. Plemelj je našel ključ do svoje rešitve v izreku o robnih vrednostih analitičnih funkcij. Formule, ki dajo te vrednosti, so znane zdaj pod njegovim imenom. Uporabljajo jih na raznih področjih matematike, fizike in tehnike.

Pomembna so njegova dela tudi na drugih področjih matematike.

Vrnitev v domovino l. 1919 je pomenila veliko žrtev za njegovo znanstveno kariero, saj je bil v Ljubljani osamljen, daleč stran od velikih matematičnih središč. Toda za razvoj eksaktnih znanosti na Slovenskem je bila njegova žrtev velikega pomena. Skoraj 40 let je predaval na ljubljanski univerzi matematiko za bodoče profesorje matematike in za bodoče inženirje. Kot neprekosljiv učitelj je budil zanimanje za matematiko med svojimi učenci. Vzgojil je nešteto generacij. Skoraj vsi matematiki v Sloveniji, pa tudi mnogi fiziki in inženirji so nekdanji njegovi učenci.

Kljub veliki starosti je bil do zadnjih let zelo aktiven. Po vojni je napisal tri obsežne knjige, ki so že izšle pri Slovenski akademiji. Zadnja njegova knjiga pa je izšla 1964 v Ameriki pri založbi J. Wiley: Problems in the Sense of Riemann and Klein.

Ker so bila njegova dela zelo tehtna in so pomenila nekatera osnovo za nadaljnje raziskave, si je kmalu pridobil priznanje znanstvenega sveta. Poleg že omenjene nagrade Jablonowskega je dobil na Dunaju nagrado R. Liebena (1911), po vojni Prešernovo nagrado (1954), postal je član Slovenske akademije takoj ob njeni ustanovitvi, bil je nadalje dopisni član Jugoslovanske, Srbske in Bavarske akademije. Slovenska univerza pa ga je počastila ob devetdesetletnici s častnim doktoratom.

Ljubljanska Drama nastopi 3. in 4. junija v Kulturnem domu s himnično tragedijo Ivana Mraka «Marija Tudor». V naslovni vlogi igra Duša Počkajeva (na sliki poleg Branka Miklavca)

OB STOLETNICI ROJSTVA

Publicistični portret Etbina Kristana in Trst

Odlomki iz predavanja v Slovenskem klubu

3.

Narodnostno programska izpoved. Ob kongresu avstrijskih socialno demokratičnih strank v Brnu (1899) ni prodrl s svojim predlogom o *eksteritorialnosti*, ki naj bi dopuščala vsem Slovencem ne glede na kraj bivanja uveljavljanje lastnih kulturnih in gospodarskih pravic. Ta zamisel bi bila po I. *Regentu* uresničljiva, le v primeru zmage proletariata.[12]) Tako je obveljal brnski socialno demokratični narodnostni program. Njegova temeljna napaka je v stališču, da je narodnostno vprašanje v bistvu kulturno vprašanje. Temeljna napaka *druge Etbinove* narodnostno publicistične izpovedi t. j. tivolske resolucije (1909) pa je bila v tem, da je hotel Jugoslovane celo jezikovno poenotiti, ne le združiti.[13]) Etbin je spričo odpora nekaterih slovenskih intelektualcev s Cankarjem na čelu ni več propagiral. Vedel je: mrtvorojenček je. *Tretja Etbinova* narodnostno publicistična izpoved t. j. *chikaška resolucija* (1917) med prvo svetovno vojno je pravilna. Terja ustanovitev neodvisne jugoslovanske federativne republike z vsemi zagotovili demokratične ustavnosti. *Četrta* njegova narodnostna publicistična izpoved pa ima svoj odsev med drugo svetovno vojno z bistveno potrditvijo chikaške resolucije. 5. in 6. decembra 1942 je bil namreč v Clevelandu ustanovljen SANS (Slovenski ameriški narodni svet). Etbina Kristana so izvolili za predsednika. Organizira pomoč trpeči in boreči se domovini.[14])

V zvezi s kritičnimi mislimi, ki so letale na nekatere Etbinove napake, zlasti ob tivolski resoluciji, poudarja dr. Dušan *Kermavner*, da je E. K. zavrgel idejo nacionalne avtonomije, brž ko se je «premaknila zgodovinska perspektiva s prvo svetovno vojno od počasnega notranjega demokratizacijskega procesa do naglega zloma avstro ogrskega državnega sistema. Glede ideje kulturno jezikovnega zedinjenja Jugoslovanov pa opozarja, da je bil E. K. prvi glasnik sodobne, demokratične, socialistične jugoslovanske ideje, usmerjene v prihodnost.[15])

Publicistična izpovednost v tisku. Etbinovo ustvarjalni nemir deluje tudi tukaj brez konca: od letaka «Pozor! Socialni demokrat gredo» pa do časniške, časopisne brošure in knjižne publicistik Etbinova časniška izpovednost j obsežna: uvodnike piše in feljto ne, gledališke recenzije in glos Sploh bi Etbina K. lahko označil kot klasičnega predhodnika urec nikov slovenskih delavskih listov Trst pomeni zanj po Zagrebu i Dunaju tretjo postajo na njegov vijugavi, pravljični publicistič poti. Pojavil se je v Trstu v č su, ko sta se «Delavec» in «Sv boda» zatekla z Dunaja v Trst, k si je v njegovem pribežališčen zavetju podaljšali življenje ma sikateri slovenski napredni časni (Delavski list 1890; Zarja 1915 Etbinovo osebno razočaranje j rodilo pomembno časniško pob do. L. 1898 je prišel namreč Trstu na svetlo «Rdeči prapor (od l. 1899 - 1905 z dostavkon «Delavec»), glasilo jugosl. socia ne demokracije. V ozadju so bil nekatera vprašanja v zvezi s po lovičnim znižanjem plač uredn škega osebja pri «Delavcu — Sv bodi» v Trstu. E. Kristan, Kopa in Zavrtnik so bili odpuščeni. privolitvijo primorskih socialisto je pričel E. K. izdajati časni «Rdeči prapor».

Ob prvem stalnejšem sloven skem socialno demokratičnen dnevniku *«Zarja»*, ki je nasta 1911) iz fuzije «Rdečega prapo ra» ter idrijskega «Napreja» in k ga urejuje ter usmerja Etbin Kri stan, pa je zopet prevladal pub licistični pomen Trsta. Že na VI deželni konferenci v maju 191 v Gorici se je zavzemal *Regent* z to, da mora dobiti Trst svoj dnev nik. Ves razvoj socialno demokra tične stranke v Trstu je namre odvisen od tega, da se ustanov tukaj dnevnik. Ta akcija si teda že utira svojo pot. Pripravljaln odbor ima že podpisanih deleže za K 11.500. Dr. H. *Tuma* pa j načel vprašanje, da se strankin centrala prenese iz Ljubljane na zaj v Trst. Sočasno naj se presel tja tudi uredništvo strankinega glasila «Zarje». Utemeljitev: «Trs je danes središče slovenske politi ke in zlasti pa središče delavske ga gibanja. Tudi je Trst edin središče za jugoslovansko social no demokratično stranko.»

Na IX. zboru Juggosl. soc. dem stranke 28. in 29. junija 1914 v Ljubljani je pojasnjeval *Petejan* da je Trst največje slovensko de lavsko mesto. Tukaj je več indu strijskega delavstva kakor na vsem Slovenskem. Dr. H. *Tuma* je poudarjal, da ima Trst veliko pri hodnost. Tu je jedro vse avstrij ske politike. Tu se zbirajo od dne do dne večje množice slovenske ga in hrvatskega proletariata. Trst pomeni bodočnost čistega sloven skega industrijskega proletaria ta, ki mora z rodne grude. Zato je Trst edino pravo mesto za sedež strankinega izvrševalnega od bora. Razen tega se tu lahko iz vede ideja mednarodnosti, saj ži vijo v Trstu v vednem stiku slo venski, hrvatski, italijanski in nemški delavci. Sklep? Z večino glasov je sprejel strankin zbor predlog tržaškega političnega od bora, da se premesti sedež iz vrševalnega odbora iz Ljubljane v Trst.[16]) Na tej osnovi se je sredi grmenja topov med prvo svetovno vojno zatekla po ljub ljanskih cenzorskih oblastnikih prepovedana «Zarja» v Trst. V maju 1915 so ugledale tu beli dan štiri štev. tednika «Zarja», v septembru istega leta pa 12 po slovilnih številk dnevnika «Zarje». Uredništvo je bil E. K. ob odho du v Ameriko l. 1914 prepustil Milanu Jakliču, Lojzki Štebijevi ter Ivanu Regentu. Odgovorna u rednika tržaške «Zarje» sta bila Nace *Mihevc* in Jože *Petejan*. U rejeval pa jo je Rudolf *Golouh*.[17])

Bogato pa je oplajal E. K. tisto zvrst politične publicistike, ki je zajeta v obliki *brošurnega* ne periodičnega tiska. Napisal je vr sto politično propagandnih bro šur, kakor n. pr.: Narodnostno vprašanje in Slovenci, Stari in novi kmečki prijatelji, Strahovi, Nevarni socializem, v dobi kleri kalizma. Primož Trubar in slov. ljudstvo, Kapitalizem in proleta riat, Svetovna vojna in odgovor nost socializma, V novi svet itd.

Rojstvo Etbina Kristana pred 100 leti je bilo nedvomno srečen dogodek za tržaško delavsko giba nje, za slovensko delovno ljud stvo sploh. E. K. je krepko pose gel v njegovo usodo doma in on stran Atlantika. V daljni Ameriki se ni nikomur drugemu ko prav njemu posrečilo ustvariti «maih no napredno Slovenijo».[18]) Danes strmimo ob presenetljivih priče vanjih in dosežkih Etbinovega publicističnega izpovednega ter u stvarjalnega nemira.

Dr. Fran Vatovec

12) Ivan Regent: prav tam. Primorski dnevnik, 30. nov. 1965.

13) Ivan Regent: prav tam. Primorski dnevnik, 1. dec. 1965.

14) Ivan Regent: prav tam. Primorski dnevnik, 1. dec. 1965. Cvetko Kristan: Etbin Kristan kot politik in publicist. Naši razgledi, 17. maja 1952. Str. 13.

15) D. K.: O političnem liku Etbina Kristana. Naši razgledi, 5. dec. 1953. Str. 5-6.

16) Zgodovinski arhiv KPJ. V. Str. 275-9.

17) Ivan Regent: Poglavja iz boja za socializem. Str. 405.

18) Tone Seliškar (žalni govor): Ljudska pravica, 23. nov. 1953. Etbin Kristan o svojem življenju. Slovenski poročevalec, 24. nov. 1953. Slovenski biografski leksikon. Četrti zvezek. Str. 572-3.

Roman, po katerem so napravili pred nekaj leti dober film

(Daphne du Maurier: Rebeka - Izdala založba Nova obzorja)

Vprašanje enakovrednosti literarnih del in po njih izdelanih filmov je znano vprašanje, ki smo se ga v nekaterih knjižnih poročilih tudi mi že dotaknili. Nekatera velika filmska dela so bila napravljena po literarnih predlogah, ki se izkažejo, če jih beremo, za zelo skromne. Filmi, izdelani po odličnih literarnih delih svetovnega slovstva, pa navadno še zdaleč ne dosegajo literarnih umetnin. Z romanom Rebeka je drugače. Pred leti je kinematografe napolnjeval malce kriminalni, malce ljubezenski in malce skrivnostni film o lepi zagonetni Rebeki, ki je bil ocenjen kot filmsko veledelo. Roman, po katerem je bil izdelan film, pa smo zdaj dobili tudi v slovenskem prevodu. (Daphne du Maurier: Rebeka, izdala založba Obzorja v Mariboru, prevedel Franc Šrimpf). Tako lahko zdaj tudi mi primerjamo po spominu odličen film z literarno predlogo. In lahko ugotovimo, da je roman o skrivnostni lepi ženski, ki je, čeprav mrtva, navzoča na vsaki strani knjige, prav tako kvalitetno delo kot je bil po romanu napravljen film. Seveda je ta knjiga namenjena širokemu branju. Zanimiva zgodba in predvsem zgodba je tista, ki bralca pritegne. Dobro zadeti značaji, malce kriminala malce lepih in bogatih ljudi iz angleškega plemstva, pa nežna ljubezen, vsega tega ima roman, ki je sicer tudi lepo napisan, dovolj. In tako bo Rebeka gotovo knjiga, ki jo bodo vsi tisti, ki imajo radi napete in zanimive pa tudi ljubezenske zgodbe, radi brali. Če hočete torej prijetno branje, vam ne bo žal, če boste ta roman vzeli v roke.

Roman o Rebeki je sicer zgodba o ženski, ki ves čas moreče deluje na vse osebe, zlasti na svojega nekdanjega moža plemiča Maxima de Winterja in njegovo novo, mlado in ljubečo ženo. Ta tudi pripoveduje celotno zgodbo. Kako se je kot spremljevalka stare gospe spoznala v Nici z Maximom, se z njim čez noč poročila in prišla na njegov skrivnostni grad Manderlay v Angliji. Tu jo je sprejel hlad služabnikov, ki so bili zvesti prejšnji gospodarici Rebeki, umrli pred letom dni. Njena smrt je bila skrivnostna. Potopila se je z jadrnico, s katero je rada jadrala, in morje je vrglo na suho truplo, ki ga je Maxim spoznal kot truplo svoje žene. Toda to je bila prevara. Zdaj, ko se začno spletati okrog nove žene čudne govorice, ji Maxim razkrije, da je bil on tisti, ki je umoril Rebeko in jo ponoči spravil v kabino jadrnice ter z njo vred potopil. Ne zaradi ljubosumja temveč zaradi sovraštva. Rebeka je bila demonsko bitje, na videz lepa, pametna, duhovita in skoraj popolna ženska. V resnici pa je bila moralno iztirjena ženska, ki je poroko z Maximom de Winterjem izrabila le kot ščit za svoje nemoralno življenje. Zdaj so našli Rebekino jadrnico na morskem dnu in v njej truplo. Komisija je ugotovila, da je napravila samomor in pred sodiščem je bil Maxim oproščen vsakega suma. Izkazalo se je celo, da je imela Rebeka vzrok za samomor, ker je bila neozdravljivo bolna za rakom. Toda sile, ki so bile naklonjene Rebeki, niso mirovale. V času, ko sta se Maxim in žena mudila v Londonu zaradi poizvedb pri zdravniku, je zgorel grad Manderlay. Z njim je izginila tudi skrivnostna gospodinja, ki je tako grenila življenje novi gospodinji. Vsega starega je zdaj konec in plemič Maxim ter njegova mlada žena začenjata v ljubezni novo življenje.

To je torej zgodba, ki je seveda močno romantična, prav malo sodobna, pa vendar za mnoge današnje bralce nadvse privlačna. Napisana je izredno napeto in bo, romantično, kriminalno in ljubezensko pobarvana osvojila vse, ki bodo knjigo na dušek prebirali. Zlasti pa tiste, ki v branju iščejo predvsem privlačnih zgodb in nekaj sprostitve. Čeprav nas morda ne bo zadovoljila rešitev moralnega vprašanja: opravičilo uboja in nekaznovanje storilca.

Sl. Ru.

SILVA TRDINA

Besedna umetnost

V opremi Janeza Vidica je mariborska založba Obzorja izdala prvi del knjige, ki jo je pod naslovom BESEDNA UMETNOST sestavila Silva Trdina. Gre za primere iz raznih zvrsti literature: lirike, epike in dramatike, znanstveno, informativno poučne in dokumentarne ter govorniške literature. Objavljeni primeri so zajeti predvsem iz domače, deloma pa tuje literature. Med sestavki epike najdemo primere za bajko, mit, pripovedko, legendo, pravljico, basen, priliko ali parabolo, romanco, balado, pripovedno pesem, ep, poetično povest, roman novelo, povest, anekdoto, idilo, humoresko, grotesko in črtico. Med primeri za liriko najdemo pesmi brez stalne vsebine in oblike, v drugem razdelku pa za elegijo, odo, himno, psalm, epigram, izrek, uganko, sonet, triolet, gloso, gazelo in primere iz slovenske ljudske lirike. Med teksti iz dramatike so zastopani primeri žaloigre, drame, komedije, libreta in lutkovne igrice. Med znanstveno literaturo najdemo primer življenjepisa, avtobiografije, spominov, razprave, članka, podlistka, reportaže, intervjuja, eseja, kritike, razlage, pisma, poročila in potopisa. Zastopniki so vsi najpomembnejši domači književniki, pa tudi nekateri svetovni umetniki. Knjigi je dodanih tudi 24 portretov domačih in tujih literarnih umetnikov.

Besedna umetnost je torej knjiga, ki naj pomaga pri pouku literarne zgodovine in na konkretnih tekstih, objavljenih v celoti ali v odlomkih bistvene značilnosti posameznih zvrsti literature. Pod posameznimi teksti so tudi kratke avtoričine opombe. Gre torej za koristno izdajo, ki se bo s pridom uporabljala zlasti pri pouku književnosti.

SREČKO KOSOVEL

Ostri ritmi

Jaz sem zlomljen lok
nekega kroga.
In sem strta figura
nekega kipa.
In zamolčano mnenje
nekoga.
Jaz sem silc, ki jo
je razklala ostrina.

Ko da hodim
po osteh,
vedno hujša mi je
tvoja mirna bližina.

Aspri ritmi

Io sono l'arco spezzato
d'un cerchio.
Sono l'infranta figura
d'una statua.
E l'opinione taciuta
di qualcuno.
Io sono la forza
che l'asprezza ha schiantato.

Come se camminassi
su punte aguzze.
sempre meno sopporto
la tua calma vicinanza.

Prevod Jolka Milič

Končno tudi slovenski prevod Machiavellijevega VLADARJA

Če kdo govori o hamletovskih naravah ali o donkihotskih bojih z mlini na veter, si mislimo, da je pač kdaj videl Hamleta ali bral Don Kihota; prav tako ali še bolj potrebno pa je, da si tudi Machiavellijevega VLADARJA lahko preberemo v slovenskem prevodu, če že uporabljamo izraz 'makiavelizem' ali 'makiavelist'. Kajti tisto, kar s tem povemo, lahko pri površnem poznavalcu meče čudno luč na velikega Florentinca XVI. stoletja, ki pa je s svojim genialnim darom opazovanja prispeval v zakladnico evropske politične misli preveč dragocene reči, da bi ga smeli imeti za «makiavelista».

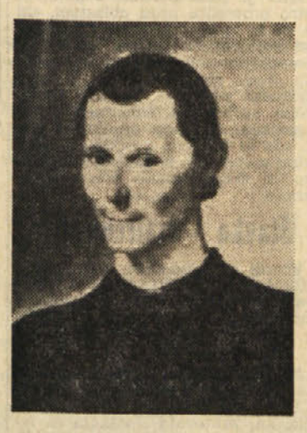

(Uvodna misel v slovenskem prevodu Machiavellijevega Vladarja, ki ga je v prevodu Nika Koširja, ki je napisal tudi opombe, ter s spremno besedo Vlada Vodopivca izdala Mladinska knjiga v svoji zbirki Sivi Kondor. — Tu objavljamo iz prevoda poglavje **O tajnikih, ki jih imajo vladarji okoli sebe.**)

Za vladarja je izbira ministrov sila pomembna; ti so dobri ali ne, kakršna je pač vladarjeva preudarnost. Prvo, po čemer lahko sklepamo o bistrini duha kakega gospoda, so ljudje, ki jih ima okoli sebe. Kadar so sposobni in zvesti, ga vedno lahko smatramo za modrega, ker je znal prepoznati njihove sposobnosti in si zagotoviti njihovo zvestobo. Kadar pa so drugačni, lahko o njem vselej slabo sodimo, zakaj prvo napako, ki jo dela, dela pri tej izbiri.

Vsakdo, ki je poznal gospoda Antonia iz Venafra, ministra pri Pandolfu Petrucciju, sienskem knezu, je sodil, da je Pandolfo možak in pol, ker ima takega ministra. Ker pa imamo tri vrste pameti: prva razume vse sama, druga dojame, kar razume kdo drug, tretja pa ne razume ne sebe ne drugih — prva je izvrstna, druga dobra, tretja odveč — je bilo pač neogibno potrebno, da je bil Pandolfo vsaj med tistimi z drugo pametjo, če že ni bil med prvimi. Vselej namreč, kadar je kdo tako razsoden, da loči dobro in slabo, ki ga kdo dela ali govori, tedaj tudi če sam po sebi ni iznajdljiv, ve, kdaj minister dela napak in kdaj prav, ter dobra dela poveličuje, slaba pa graja. Minister pa kajpak ne more upati, da ga bo prevaral, zato ostane dober.

Ampak kako vladar na nezmotljiv način lahko spozna ministra? Takole. Kadar vidiš, da minister misli bolj nase kot nate in da pri vseh ukrepih išče svoje koristi, potlej vedi, da tak človek ne bo nikoli dober minister in se nanj nikoli ne boš mogel zanesti. Kdor ima namreč v rokah oblast v državi, ne sme nikoli misliti nase, temveč vedno na vladarja, in ga nikoli ne spominjati na kaj takega, kar se njega ne tiče. Na drugi strani pa mora vladar misliti na ministra, da mu ostane zvest. Mora ga spoštovati, poskrbeti, da obogati, ga navezati nase s tem, da mu podeljuje časti in službe, zato da uvidi, da mu brez vladarja ni obstanka in da ob primernih časteh ne zahrepeni po višjih, da ga ob dokajšnjem bogastvu ne zaskomina po večjem in da se spričo mnogih častnih služb zboji sprememb. Kadar so torej ministri in vladarji do ministrov taki, se lahko drug na drugega zanesejo; kadar pa so drugačni, bo konec ali za enega ali za drugega vedno slab.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 23.8, najnižja 15.9, ob 19. uri 21.6 opinje, zračni tlak 1019.9 lahno pa-, vlaga 70 odst., veter severozaodnik 10 km na uro, nebo jasno, orje skoraj mirno, temperatura orja 18.7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 28. maja
Gojko
Sonce vzide ob 4.22 in zatone ob 19.42. Dolžina dneva 15.20. Luna vzide ob 0.00 in zatone ob 8.25.
Jutri, PONEDELJEK, 29. maja
Majda

POMEMBNA SLOVESNOST VČERAJ V NABREŽINSKI ŠOLI

Slovenska srednja šola v Nabrežini poimenovana po pesniku Igu Grudnu

Uradne slovesnosti so se udeležili šolski skrbnik dr. Angioletti, jug. konzul J. Gačnik, zastopnik vladnega komisarja in drugi predstavniki - Nagovor župana Legiše - O pesniku je spregovoril pisatelj Alojz Rebula - Kulturni program

Včeraj dopoldne je bila na sredji šoli s slovenskim učnim jeziom v Nabrežini lepa svečanost ob radnem poimenovanju šole po nabrežinskem rojaku in pesniku Igu rudnu. Svečanosti so se razen di.kov in profesorskega zbora udeležili šolski skrbnik prof. Angiolet-, zastopnik vladnega komisarja r. Guarella, nabrežinski župan Leša, jugoslovanski konzul v Trstu že Gačnik, škofijski vikar msgr. kerl, pedagoški svetovalec za slonske šole prof. Mihelič, šolski adzornik Bole, deželni svetovalec dv. Škerk, poveljnik karabinjerske ostaje v Nabrežini podoficir Minelazzi, namestnik komisarja javne varnosti dr. Torre, tajnik SKGZ ogo Samsa, tajnik SPZ Edvin vab, ravnatelji slovenskih sredjih šol in didaktični ravnatelji. večanosti se je udeležil tudi pesniov sin Aleš Gruden.

Gostje, profesorji in dijaki so se orali v telovadnici, kjer je bila večanost. Goste je pozdravila ravateljica šole prof. Ivanka Antoni-Milič, ki je poudarila, da so rofesorji in dijaki ponosni, da njiova šola nosi imel zaslužnega peska in nabrežinskega rojaka, ter je zahvalila občinski upravi in upanu. Nato je nabrežinski župnik rečko Rejc blagoslovil marmorna ploščo z bronastim reliefom in apisom: «Igo Gruden — pesnik — abrežina 1893 — Ljubljana 1948», jo bodo vzidali na hodniku šole drugem nadstropju. V prvem adstropju zgradbe, s katere je kran razgled na morje, je namreč alijanska srednja šola. Po blaoslovitvi je nabrežinski župnik še ejal, da je zelo vesel in zadovoen, ker ima zdaj Nabrežina sredjo šolo, za kar se je on zavzemal od leta 1945 naprej, ko je iz abrežine in okolice hodilo v gimazijo v Trst 72 dijakov.

Sledil je govor prof. Alojza Reule s kulturnim sporedom, pri kaerem so sodelovali dijaki ter člai SG Mira Sardoč in Jožko Lueš. Prof. Alojz Rebula je kot piatelj in rojak občuteno in zelo po prikazal življenje, lik in deovanje pesnika Iga Grudna, veselotožnega Nabrežinca, tipičnega sina aše zemlje z izredno človeško toino, pesnika, ki je občutil grenobe tragične dobe, a je znal iti imo vsega, kar bi lahko zdrknilo šovinizem.

Od otroških let v rodni Nabrežini življenjska pot peljala pesnika kozi fronto v prvi svetovni vojni, Dunaj, v Prago, v Ljubljano, v zapor in internacijo v Italiji, v Afriko, skozi narodnoosvobodilno borbo, v Beograd in v Ljubljano, kjer je po kratki bolezni umrl leta 1948. Med izvajanejm prof. Rebula sta vmes recitirala razne Grudnove pesmi Mira Sardočeva in Jožko Lukeš.

Nato je spregovoril nabrežinski župan Drago Legiša, in je dejal:

«Smatram za svojo dolžnost, da gospe ravnateljici in profesorskemu zboru iskreno čestitam k realizaciji pobude, da se srednja šola poimenuje po nabrežinskem rojaku, slovenskem pesniku Igu Grudnu. To je jasen dokaz, kako se vodstvo naše srednje šole v polni meri zaveda, da je treba velikim možem naše kulture izkazati vso čast in predvsem vso našo hvaležnost.

Veseli me, da je pobudo sprejela in izvedla prav vaša šola, saj je menda prva javna ustanova, ki javno izkaže čast našemu ožjemu rojaku, slovenskemu pesniku Igu Grudnu.

Naj spomin na tega našega umetnika, pesniškega mojstra, sedanji in bodoči učeči se mladini odločilno pripomore k plemenitenju lastne osebnosti in utrjevanju zvestobe svojemu ljudstvu in slovenski kulturi.»

Dijaki so še lepo recitirali nekaj Grudnovih pesmi, zlasti iz njegovih otroških zbirk, pevski zbor pa jih je nekaj ubrano zapel pod vodstvom prof. Nore Jankovič.

Novi ukrepi za olajšanje prometa v središču mesta

V petek zvečer se je v tržaški občini pod predsedstvom odbornika prof. dr. Redenta Romana sestala stalna tehnična komisija za mestni promet. Med drugim so se dogovorili glede natovarjanja in raztovarjanja blaga v mestnem središču, da se bo to odvijalo v tako imenovanih mrtvih urah, to je od 9. do 11. in od 15. do 17. ure ter seveda tudi v nočnih urah. V prvem času bodo dovolili podaljšanje teh operacij na odsekih, kjer obstaja prepoved parkiranja samo v omejenih razdobjih. Tako bodo tudi sedanje cone, namenjene za te operacije, omejene samo na navedene ure. Kasneje bodo izdane nove odredbe, s katerimi bo kroženje po mestu prepovedano za vozila, ki presegajo določeno težo in obseg.

Komisija je nato odobrila predlog za uvedbo enosmernega prometa po Ul. Rossetti v spustu in po ulicah Gatteri, Canova in Piccardi v smeri iz mesta. Prej pa bodo seveda morali preurediti filobusno omrežje Acegata (proga št. 11) ali pa zamenjati filobuse z avtobusi, ter urediti kanalizacijska dela v Ul. Rossetti.

Končno so odobrili uvedbo novih področij za časovno omejeno parkiranje v terezijanskem predelu mesta in sicer: v Ul. Geppa (od št. 2 do št. 6), v Ul. Valdirivo (od št. 1 do št. 5 in od št. 29 do št. 45), v Ul. Torrebianca (na vsej desni strani), v Ul. Machiavelli (na strani neparnih številk), v Ul. Bellini (na strani poslopij), v Ul. Trento (na strani parnih številk) in v Ul. Zonta (na strani parnih številk). Tako se bo število mest za časovno parkiranje v terezijanskem delu mesta povečalo od 700 na 1000.

DANES OB 11. URI

Spominska svečanost za talci na Proseku

Pokrajinski odbor ANPI sporoča, da bo danes, 28. t. m. ob 11. uri na Proseku spominska svečanost za desetimi talci, ki so jih nacisti obesili leta 1944. Na manifestaciji pri spomeniku (na cesti proti železniški postaji) bosta govorila Miro Kapelj in Bortolo Petronio.

Pokrajinski odbor ANPI vabi vse antifašiste, da se svečanosti polnoštevilno udeležijo.

OD DANES PONOVNO V VELJAVI LEGALNA URA

Ali ste pomaknili kazalce na uri za eno uro naprej?

Nobenih težav zaradi železniških voznih redov - Nov urnik za frizerje in brivce - V Jugoslaviji ostane v veljavi sončna ura

Z današnjim dnem smo prestopili iz sončne v legalno uro. Kdor ni že sinoči premaknil kazalcev na uri za eno uro naprej, naj to takoj napravi, da ne bo prišel uro pozneje na sestanek ali pa na gledališko predstavo.

Legalna ura, ki je bila lansko leto uvedena «poskusno», se je, vsaj tako zatrjujejo uradni krogi, dobro obnesla in so jo zato uvedli tudi letos, kar pomeni, da bomo imeli tudi v prihodnjih letih v poletnih mesecih eno uro več noči zjutraj in eno uro več sonca zvečer.

Danes je torej sonce vzšlo ob 5.22 namesto ob 4.22, če bi imeli sončno uro, in bo zašlo ob 20.42 namesto ob 19.42. Odslej pa do 24. septembra bomo imeli eno uro več za kopanje in za večerne izlete. Prav tako bomo porabili manj električnega toka, kar se bo poznalo na računu Acegata. Nekoliko neprijetno bo jutri za ljudi, ki morajo zgodaj na delo, saj se bodo morali zbuditi eno uro prej kot do sedaj. Zato bo treba paziti zvečer, da nas ne bo prevarila svetloba in da ne bomo šli prepozno spat.

Lansko leto so z uvedbo legalne ure nastale težave zlasti zaradi železniških voznih redov. Letos teh težav ne bo, ker je stopil poletni vozni red vlakov v veljavo z današnjim dnem, se pravi z vstopom v veljavo legalne ure. Pravijo, da ne bo težav tudi glede vlakov za Jugoslavijo, ker so bili odhodi pomaknjeni za eno uro nazaj. Kljub temu pa bodo morali Tržačani in Goričani, ki potujejo v Jugoslavijo, vedno upoštevati, da velja onstran meje sončna ura.

Glede voznih redov mednarodnih avtobusnih in pomorskih prog zlasti za Jugoslavijo ,bo treba vedno upoštevati razliko med našo legalno in jugoslovansko sončno uro.

V zvezi z uvedbo legalne ure je deželno odborništvo za industrijo sprejelo zahtevo sindikata in združenja obrtnikov v Trstu, da se spremeni urnik brivcev in frizerjev. Zato bodo imeli od jutri dalje in do 24. septembra, brivci in frizerji sledeči urnik: v ponedeljkih, torkih, četrtkih in petkih od 8. ure do 12.30 in od 16. do 20. ure; v sredah bodo imeli dopoldne zaprto, popoldne pa odprto od 16. do 20. ure; v sobotah in na dan pred prazniki pa odprto od 8. do 20. ure. Ob nedeljah bodo imeli zaprto, razen nedeljskega urnika za okolico. V primeru dvodnevne zapore, pa bodo na dan pred prvim praznikom vse brivnice in frizerski saloni odprti od 8. do 20.30.

2. junija pohod za mir od Sv. Jakoba do Rižarne

Pokrajinski odbor za mir in neodvisnost Vietnama najavlja za petek, 2. junija povorko za mir v Vietnamu in za solidarnost z vietnamskim ljudstvom in njegovimi partizani, ki bo šla od Sv. Jakoba do Rižarne.

Zbirno mesto bo na Trgu Sv. Jakoba ob 10. uri. Organizatorji vabijo demokratične in antifašistične organizacije ter vse meščane, naj prinesejo s seboj cvetje in vence.

Odprta razstava avstrijske grafike

V palači Costanzi je bila včeraj otvoritev razstave avstrijske sodobne grafike. Spregovoril je najprej župan ing. Spaccini, nato pa še predsednik italijansko-avstrijskega krožka pesnik Biagio Marin. Razstava, na kateri ima 34 umetnikov 125 del, bo gotovo privlačna za ljubitelje umetnosti. Odprta bo do 9. junija.

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

DANES, 28. t. m. ob 16. uri
SILVANO AMBROGI
BIROZAVRI
(I Burosauri)
Prevod: NIKO KOŠIR
Zvočna oprema:
PAVLE MERKU'
Režija in odrska realizacija:
JOŽE BABIČ

V torek, 30. t. m. ob 21. uri
(sindikalni abonma)
Alfred Néoclès Hennequin
MOJE DETE
komedija v treh dejanjih

GOSTOVANJE DRAME SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE
IVAN MRAK
MARIJA TUDOR
Himnična tragedija
Režiser: VIKTOR MOLKA
Scenograf: UROŠ VAGAJA
Kostumograf: MIJA JARČEVA
Glasba: MARJAN VODOPIVEC
Lektor: MIRKO MAHNIČ

Nastopajo: Dare Valič, Janez Jerman, Slavka Glavinova, Janez Albrecht, Mihaela Novakova, Vida Levstikova, Rudi Kosmač, Branko Miklavc, Duša Počkajeva, Vinko Hrastelj. Sodelujejo še slušatelji Akademije za gledališče, radio, film in televizijo.

V soboto, 3. junija ob 21. uri, v nedeljo, 4. junija ob 17. uri

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na telefon 734265.

SLOVENSKI FILM
NE JOČI PETER
BODO PREDVAJALI
DANES, 28. maja ob 21. uri prosvetno društvo Valentin Vodnik v Dolini;
v ponedeljek, 29. maja ob 21. uri Prosvetno društvo Škedenj, Škedenjska ul. 124;
v torek, 30. maja Slovenski klub, Ul. Geppa 9;
v sredo, 31. maja ob 21. uri prosvetno društvo Ivan Cankar;
v četrtek, 1. junija ob 18. uri za otroke in ob 21. uri Prosvetno društvo «Igo Gruden» v Nabrežini
v petek, 2. junija ob 21. uri, v župnijski dvorani v Križu
v soboto, 3. junija ob 21. uri v prosvetni dvorani Slovenec v Borštu;
v četrtek, 8. junija ob 21. uri prosvetno društvo Slavko Škamperle

Vabimo ostala prosvetna društva, da čimprej rezervirajo proste večere.

Film prikazuje partizanske borce, ki spremljajo skupino otrok na osvobojeno ozemlje. Ker ima v filmu glavno vlogo mali Peter, bo še posebno privlačen prav za otroke. Zato priporočamo tudi popoldanske predstave.

Slovenska prosvetna zveza

V PROSVETNEM DRUŠTVU ZVEZDA v Podlonjerju bodo danes ob 20. uri predvajali slovenski film VESNA.

Kino

Nazionale 15.00 «Dick Smart 2.007» Eastmancolor. Margaret Lee, Richard Wyller.
Excelsior 15.00 «Caprice — la cenere che scotta» Barve De Luxe.
Fenice 15.00 «Il principe di Donegal» Technicolor.
Eden 14.00 «Un uomo, una donna» Technicolor, 2 nagradi Oscar. Anouk Aimee. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Grattacielo 15.30 «Alle donne piace ladro» James Coburn, Aldo Ray, Camilla Spary. Eastmancolor.
Ritz (Ulica San Francesco 10) 15.30 «La lunga estate calda» Technicolor. Paul Newman, Tony Franciosa.
Alabarda 14.30 «Doppio bersaglio» Technicolor. Yul Brynner.
Filodrammatico 14.30 «Joe Walker operazione Estremo Oriente» Colorscope. Tony Kendall, Barbara Frey.
Moderno 14.30 «Per pochi dollari ancora» Technicolor. Giuliano Gemma, Jacques Sernas.
Cristallo 15.00 «Quiller memorandum» Technicolor.
Aurora 15.00 «Più micidiale del maschio» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Garibaldi 15.00 «Sono un agente FBI» James Stewart.
Capitol 14.30 «Dalla terrazza» Technicolor. Mirna Loy. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Impero 15.00 «Penelope la magnifica ladra».
Vittorio Veneto 14.00 «Texas oltre il fiume» Technicolor. Dean Martin, Alain Delon.
Ideale 14.00 «Cincinnati Kid» Technicolor, Steve Mac Queen, Ann Margret.
Astoria (Ulica Zorutti. filobus št. 11) 14.00 «La regina di Saba» Gina Lollobrigida. Technicolor.
Astra 15.30 «Arrivano i Russi... arrivano i Russi».
Abbazia 15.00 «A Sud Ovest di Sonora» (20, 21) V petek 2. junija ob 21. uri otvoritev s filmom v technicolorju «Top Kapi» Melina Mercouri.
LETNI KINO
Satellite (Borgo S. Sergio, fil. 19, 20, 21) Skorajšnja otvoritev.

SLOVENSKI KLUB
priredi
v torek,
30. maja
ob 20.30

Literarni večer mladih

na katerem bodo nastopili naši mlajši pesniki F. Benedetič, Živa Gruden, Primož Možina, F. Fischer in drugi. Nato bo sledilo predvajanje slovenskega filma «NE JOČI PETER». Glede na bogat spored večera, prosimo vse obiskovalce na točnost. Vljudno vabljeni.

PROSVETNO DRUŠTVO V ŠKEDNJU vabi člane in prijatelje na ogled slovenskega filma

NE JOČI PETER

ki bo predvajan v ponedeljek, 29. t. m. ob 21. uri v društvenih prostorih, Škedenjska ulica 124.

NA SESTANKU MEDOBČINSKE KOMISIJE

Razgovori o razširitvi področja Ustanove industrijskega pristanišča

EPIT je odkupila od družbe Montecatini teren, ki je bil namenjen za podjetje Bormed - Podpisan dekret za prvo skupino del za železniško povezavo Žavlje-Oreh - Upravičeni pridržki dolinskega župana

Včeraj se je sestala medobčinska komisija, ki je zasedala pod predsedstvom tržaškega župana inž. Spaccinija, prisotni pa so bili tudi župani repentaborske občine Guštin, dolinske občine Lovriha in miljske občine Millo ter predsednik pokrajinske uprave dr. Savona in predsednik Ustanove industrijskega pristanišča dr. Franzil.

Na sestanku so proučili številne industrijske pobude, ki se najavljajo, iz česar izhaja za Ustanovo industrijskega pristanišča potreba pa pridobitvi in opremi novih področij. Zasedanje medobčinske komisije se je prav zaradi tega začelo s podrobnim poročilom dr. Franzila, ki je poudaril, da je nujno potrebno čim hitreje pripraviti inštrumente in naprave, da se ohrani isti ritem pobud kot so jih zabeležili na drugih področjih industrijskega razvoja v naši deželi.

Predsednik EPIT je dal važnost sporočilu glede možnosti uporabe področja pri Orehu. Dr. Franzil je namreč sporočil, da je v zadnjem času lahko pristaniška ustanova odkupila od družbe Montecatini zemljišče v dolini pri Orehu, na katerem bi moralo zrasti podjetje Bormed, kar pa se ni zgodilo. Ponovna pridobitev tega področja je omogočilo pristaniški ustanovi, da je pripravilo prve akte za ureditev teh zemljišč. Dr. Franzil je povedal v tej zvezi, da je deželni odbornik za javna dela dr. Masutto, že podpisal dekret za odobritev prve skupine del za zgraditev prvega predora za železnico, ki bo povezovala Žavlje s področjem pri Orehu.

Istočasno je pristaniška ustanova poskrbela za študijo za varianto k že pripravljenemu načrtu za železniške povezave v dolini pri Orehu, to tudi v zvezi z nujnostjo, da se naprave prilagodijo novim potrebam, ki so nastale z odstopom velikega dela področja za tovarno Grandi Motori Trieste.

Dr. Franzil se je nato zadržal pri vprašanju razširitev področja Ustanove industrijskega pristanišča. V tej zvezi je dejal, da je EPIT že pred časom navezala stike z zainteresiranimi občinami v Trstu, Miljah in v Dolini. Ta razširitev naj bi bila nujno potrebna prav v pričakovanju konkretnih možnosti za zgraditev novih industrij. O tem vprašanju se je razvila zelo živahna razprava. Predstavniki tržaške in miljske občinske uprave so pokazali, da soglašajo z nujnostjo, ki jo je nakazal dr. Franzil. Nekatere pridržke pa je izrazil dolinski župan Lovriha, ki si je, tudi v zvezi s študijo, ki jo je dolinska občina naročila pri nekem profesionistu, za regulacijski načrt, pridržal pravico, da bo v kratkem času glede tega dal protipredloge.

Med razpravo je predsednik pokrajine Savona podčrtal važnost, da pride do razširitve industrijskega področja čimprej, da skupni napori tržaških predstavnikov, da bi privabili v naše mesto nove industrijske dejavnosti, ne bodo naleteli na nevarne ovire. Župan inž. Spaccini pa je priporočil, naj se ne jemlje v poštev samo neposredne učinke nekaterih pobud, kot na primer naftovoda, temveč naj se ocenjujejo produktivne posledice, ki jih bodo ti ukrepi nudili v kratkem času tržaškemu gospodarstvu.

PO STATISTIČNIH PODATKIH TRGOVINSKE ZBORNICE

Nad 2,5 milijona ton prometa skozi pristanišče v 4 mesecih

Na občutno zvišanje prometa v primerjavi z enakim lanskim razdobjem so v veliki meri vplivale pošiljke petroleja za naftovod

Po uradnih statističnih podatkih, ki jih je zbral pristojni urad trgovinske zbornice, je dosegel pomorski promet v prvih štirih mesecih letošnjega leta 2,520.399 ton, medtem ko je znašal v ustreznem razdobju lanskega leta 2,070.274 ton. Letos je dovoz blaga dosegel 1,800.435 ton, medtem ko so zabeležili lani na tem področju 1,506.086 ton prometa, odvoz blaga pa je znašal 719.964 ton, medtem ko so lani v okviru te postavke zabeležili 564.188 ton. Po vsem tem je letošnji promet presegel lanskega za okoli pol milijona ton, v tej zvezi pa je treba podčrtati, da so na to povišanje odločilno vplivale dobave surovega petroleja za naftovod Trst - Ingolstadt, ki jih lani seveda ni bilo, in ki so dale v prvih štirih mesecih letošnjega leta 242.970 ton prometa. Poleg tega je treba glede navedenih števil pripomniti, da obsegajo podatki o celokupnem prometu tudi dobave nafte in prehrambenih proizvodov za posadke ladij v tržaškem pristanišču: na to postavko je odpadlo letos 49.489, lansko leto pa 61.618 ton prometa.

Blagovni promet po železnici je v razdobju januar-april letošnjega leta dosegel 687.352 ton, ter je bil za dobrih 50.000 ton višji od lanskega, ki je znašal 631.133 ton. Medtem ko so v dovozu letos zabeležili občutno napredovanje (od 240.501 na 380.938 ton), pa se je nasprotno v odvozu promet zmanjšal z lanskih 39.632 na 368.414 ton. Na takšen razvoj železniškega prometa je vplivalo področje cestnih prevozov, v okviru katerega je promet narastel od 544.322 ton v letu 1966 na 654.056 ton. Cesta je po vsem tem letos prevzela nase čez 100.000 ton novega prometa, in sicer deloma v smeri iz Trsta, deloma pa v nasprotno smer: v dovozu so namreč zabeležili 95.557 ton, medtem ko je ta postavka znašala lansko leto 62.543 ton, v nasprotno smer pa so po cesti odpremili v prvih štirih mesecih letos 558.599, v istem razdobju lanskega leta pa 481.779 ton blaga.

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE V TRSTU

vabi svoje člane na 9. občni zbor, ki bo danes, 28. maja t. l. ob 8. uri po prvem sklicanju ali ob 9. uri istega dne, če bo potrebno drugo sklicanje. Zborovanje bo v dvorani Tržaške zbornice za trgovino, industrijo in kmetijstvo v Ulici S. Nicolò 5.

Upravni odbor
Predsednik
Stanislav Svagelj

Sestanek bivših partizanov v Bazovici

V sredo, 31. t. m. zvečer bo v gostilni «pri Plescu» v Bazovici sestanek bivši bazoviških partizanov. Pokrajinsko vodstvo ANPI vabi vse bivše borce, da se sestanka, na katerem bodo razpravljali o veliki julijski partizanski manifestaciji, polnoštevilno udeležijo.

Šolske vesti

Osnovna šola v Sempolaju razstavlja danes od 9. do 12. in od 15. do 20. ure ročna dela in risbe otrok. Starše in prijatelje mladine vljudno vabimo na ogled razstave.

Razna obvestila

Bivši idrijski realci se bodo tudi letos srečali 10. in 11. junija v Idriji pri «žlikrofih».

Ljudska prosveta

Kulturni krožek «Rinaldo Rinaldi» priredi v četrtek 1. junija 1967 s pričetkom ob 20.30 v veliki dvorani v Ul. Madonnina 19 kulturni večer s socialnim poudarkom. Skupina «Ljudskega gledališča» pod vodstvom Glauca Riada bo uprizorila komedijo Clifforda Odetsa «V pričakovanju Lefty».

Gledališča

VERDI

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic za 13. koncert spomladanske simfonične sezone, ki bo danes ob 18.30. — Orkester gledališča Verdi bo dirigiral znameniti dirigent Antonio Janigro, kot solist pa bo nastopil pianist Guido Agosti.

Program koncerta bo v celoti posvečen skladbam Ludwiga van Beethovna ter bo obsegal uverturo «Coriolano», III. koncert za klavir in orkester in «II. simfonijo».

Razstave

V pasaži Rossoni na Corsu Italia razstavlja slikar Silvester Godina, istočasno razstavlja tudi Loredana Riviani. Razstava je odprta od 22. do 31. t.m.

* * *

V Občinski galeriji razstavlja te dni tržaški slikar Bruno Riva kakih 20 svojih akvarelov in risb. Razstava bo odprta do prihodnje sobote 3. junija.

Mali oglasi

VAJENKO išče frizerski salon «Florida», via L. Vero 5. Tel. 36-664.

GOSPODINJSKO pomočnico tudi mlado — prva služba — išče družina Raffa, Milan, Bonaparte 12.

«CITROEN» — Samaritani in Miceu — Servis v Ulici Rittmayer 4-a Razstava in prodaja avto potrebščin v Ulici Giulia 41.

PRODAM 3 zemljišča ob cesti Prosek-Sv. Križ po 10.000, 2500 in 1500 kv. m. Pripravljeno za zidanje — po ugodni ceni. Pojasnila dobite na Proseku, Božje polje 3.

PREMOŽEN tridesetletni intelektualec se želi oženiti. Pisati: S. Kultra, Trst, via Settefontane 12.

PRODAMO dve zemljišči 775 kv. m in 1811 kv. m primerni za gradnjo v Fiesi pri Piranu. Viezzoli, Campo S. Giacomo, Trst, tel. 70509.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Svetke Križmančič iz Bazovice daruje družina Križmančič, Lajtova, št. 169 2000 lir za športno društvo Zarja v Bazovici.

POD PRITISKOM VSEGA DEMOKRATIČNEGA JAVNEGA MNENJA

Klavrno propadel poskus misovskega provociranja

Pod zaščito močnih policijskih sil se je misovskega zborovanja na Trgu sv. Antona udeležilo 50-60 mladincev, vse naokrog izven policijskega kordona pa je bilo na tisoče antifašistov - Poklon žrtvam fašizma v Ul. Ghega

Napovedano sinočnje zborovanje tržaških misovcev je klavrno propadlo. Na Trgu Sv. Antona se je koli 19. ure znašlo kakih 50 ali 60 fašistov, ki so se prebili na shodo mesto pod zaščito močnih policijskih oddelkov. Vse ulice, ki vodijo mimo cerkve sv. Antona, so ile zabarikadirane s policijskimi avtobusi, ali pa zastražene z močnimi oddelki policijskih stražnikov. Na drugi strani trga, v smeri kanala pri Ponterošu, pa so v neprekinjenih vrstah stali karabinjerji posebnega bataljona «mobile». Tudi Ul. Trenta Ottobre je bila napana s policijskimi vozili.

Tržaški antifašisti so zasedli vse dohode na Trg Sv. Antona ter še posebej ulici Dante in Ponchielli. Misovska govornika Hermet in Jacomelli sta se pred vidno prestrašenimi pristaši (v glavnem samo mlečnozobci), skušala širokostiti, toda brez uspeha. Oglušujoče vžiganje in vzklikanje antifašistov je prodiralo na trg in moreče vplivalo na peščico «manifestantov». Pravcati problem je nastal potem za policijo, kako spraviti fašiste na varno. Tik pred koncem govorov je prišel na trg še en oddelek karabinjerjev, ki so se postavili po pločniku tik poslopja običajne policije. Na kraju so poraženi fašisti zapustili trg prav z zaščito teh in drugih policijskih enot.

Nato se je pojavil še en problem, ajti tržaški antifašisti niso hoteli zapustiti ulic pred trgom. Predstavniki antifašističnih strank (Sema in Burlo za komuniste ter Pittoni za PSU) so zahtevali naj policijske sile odprejo barikade in dovolijo, da gre povorka do palače v Ul. Ghega, kjer so nacisti in fašisti obesili več kot 50 borcev za svobodo. Po daljšem razgovoru je bil sporazum dosežen. V sprevodu je množica šla do Ul. Ghega ter počastila spomin padlih.

Skupščina pokrajinskega sindikata upokojencev

V preteklih dneh je bila v Ljudskem domu v Ul. Madonnina javna skupščina pokrajinskega sindikata upokojencev, na kateri so prejeli resolucijo, ki pravi, da tržaški upokojenci in aktivni delavci, potem ko so slišali poročila sindikalnih voditeljev in parlamentarcev v zvezi z resnimi sklepi vlade in parlamentarne večine o uveljavitvi zakona iz julija 1965, ki je določal povišanje pokojnin in pooblaščal vlado, da preuredi pokojninski sistem INPS, odločno protestirajo proti neizpolnjevanju obveznosti vlade in zavoda INPS.

V resoluciji upokojenci nadalje zahtevajo, naj se ponovno začne v parlamentu razprava o tem vprašanju in naj se obveže vlada za spoštovanje zakona za takojšnjo uveljavitev pravil o povišanju pokojnin INPS ter za uveljavitev pravil o preureditvi pokojninskega sistema. V resoluciji se končno tržaški upokojenci in aktivni delavci obvezujejo, da bodo dali vso svojo podporo borbi, ki jo vodita Italijanska zveza upokojencev in CGIL, da se reši vprašanje pokojnin.

Protest PSIUP

Izvršni odbor tržaške federacije PSIUP je izdal poročilo v katerem ostro protestira proti oblastem, «ki so, da bi omogočile jasno fašistično izzivalno manifestacijo, uvedle v včerajšnjih popoldanskih in večernih urah obsedno stanje v delu mestnega središča». Vodstvo je naročilo svojim parlamentarnim zastopnikom, naj posredujejo pri vladi, «da se preneha s takimi policijskimi metodami, ki žalijo državljansko in demokratično zavest Tržačanov».

Stavka v Italcementi

Včeraj sta sindikalni organizaciji FILCA-CISL in FILLEA-CGIL proglasili v podjetju «Italcementi» v Industrijskem pristanišču stavko, ki se bo zaključila jutri zjutraj ob 6. uri.

Na shodu, ki je bil včeraj zjutraj sta sindikalna voditelja Criscenti (CGIL) in Degrassi (CISL) pojasnila, kaj zahtevata sindikata za rešitev na pokrajinski ravni, težkih vprašanj, ki zadevajo odnose v podjetju in neupoštevanju sindikalnih sporazumov ter zakonskih določil.

V petek v Milan na manifestacijo za mir

Pokrajinski odbor za mir in neodvisnost Vietnama prireja za prihodnji petek, 2. junija, na praznik republike izlet v Milan na veliko manifestacijo za mir v Vietnamu, ki jo pripravljajo odbori za mir številnih mest in pokrajin severne Italije.

Prevoz v Milan in nazaj je brezplačen, udeleženci pa bodo morali sami poskrbeti za hrano. Odhod iz Trsta bo v petek, 2. junija, ob 5.30 s Trga Garibaldi, povratek pa ob 19.30 iz Milana.

Prijave na začasnem sedežu Odbora za mir in neodvisnost Vietnama, Trst, Ul. sv. Nikolaja 11/2 vsak delovni dan med 17.30 in 20. uro.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 27. maja 1967 se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 16 oseb.

UMRLI SO: 57-letni Nereo Debarba, 13-letni Roberto Grobisa, 81-letni Federico Leghissa, 29-letna Luciana Novel por. Novel, 21-letna Mara Driuli, 23-letni Bartolomeo Urciuoli, 88-letni Simeone Pavazza, 78-letna Giuseppina Vallani vd. Pes, 84-letna Maria Giust vd. Sauli, 54-letni Mario Mauro, 70-letna Caterina Riosa por. Forza, 79-letna Anna Ada Selva, 53-letni Guglielmo Frausin, 80-letna Margherita Ruzzier por. Petronio, 78-letni Angelo Simoni, 85-letna Stefania Radetina vd. Brosch.

OKLICI: uradnik Nicola de Bosichi de Frandofilo in učiteljica Flavia Dolce, ekonomist Antonio Jakominic in trg. pomočnica Miroslava Sirca, uradnik Alessandro Krecic in uradnica Maria Novella Facchini, industr. izvedenec Maurizio Gostoli in uradnica Ambretta Coelli, industr. izvedenec Milan Piccini in profesorica Maria Niccoli, uradnik Gianfranco Mattace Raso in učiteljica Graziella Milinco, pomorščak Nicola Saturno in točajka Luigia Maizan, finančni stražnik Luigi Chimera in gospodinja Concetta Signorello, mizar Giovanni Ropretig in Rosina Stefanini, podčastnik finančne straže Alfredo Garufi in gospodinja Carmela Scordo, prokurator Gianni Sadar in gospodinja Annamaria Frausin, mehanik Giuliano Staleni in študentka Loredana Gotti, upokojenec Antonio Ferraro in gospodinja Adele Petronio, zastopnik Luciano Borgnolo in uradnica Anna Maria Vallefuoco, strojni kapitan Gianfranco Zamarato in trg. pomočnica Fiorella Cozzolino, uradnik Giorgio Mottadelli in uradnica Anna Zndarcic, mehanik Rinaldo Raineri in delavka Antonietta Braian, karoserist Giorgio Compare in gospodinja Ada Struggia, delavec Bruno Zugna in gospodinja Nadia Jerman, kolavdator lesa Romano Braicovich in učiteljica Maria Ersettich, uradnik Orlando Di Prenda in babica Fiorina Panichelli, uradnik Pietro Superti in uradnica Lidia Emili, stražnik javne varnosti Giorgio Zitter in gospodinja Nerina Lucia Movia, industrijski ravnatelj Stanley Carletin Hollenbeck in gospodinja Lucia Starz, zdravnik Alberto Campos in študentka Silva Furlan, radiotehnik Adriano Lucchesi in delavka Maria Lolita Ninetto, obrtnik Michelangelo Melillo in trg. pomočnica Luciana Saitti, inšpektor Gianfranco Rasa in dr. matematike Alda Pizzagalli, mehanik Elio Delbello in gospodinja Rita Cigui, agent Pierangelo Vanzini in gospodinja Margherita Gallone, mehanik Romano Rosso in gospodinja Annamaria Sedeucich, uradnik Paolo Chiussoli in uradnica Ariella Marchesi, uradnik Sergio Beltrani in študentka Luciana Raico, tehnik Ario Tolentino in uradnica Ornella De Sanctis, vetrinist Tullio de Brunatti in vetrinistka Bruna Blasoni, uradnik Gianfranco Prietti Iocoppe in uradnica Graziella Marisa Rerecich, uradnik Mario Verona in uradnica Rosa Maria Tedeschi, uradnik Giuliano Miniussi in gospodinja Mariagrazia Mosetti, trgovski agent Sebastiano Caltabiano in frizerka Gabriella Flego, šofer Franco Dinastronato in delavka Nadia Petrani, učitelj Corrado Scaravelli in učiteljica Renata Taucer, tehnik Mariano Ingannamorte in učiteljica Angela Apollonio, motorist Salvatore Pinto in gospodinja Anna Boriello.

URARNA - ZLATARNA
●— LAURENTI
TRST, Largo S. Santorio 4
Tel. 723240
Bogata izbira najboljših švicarskih znamk ur in zlatnine ZA POROKE IN KRSTE
Poseben popust!

Včeraj-danes

SLUŽBA OBČINSKEGA ZDRAVNIKA. Za poklic v prazničnih dneh v primeru, če ni mogoče najti drugega zdravnika, je treba telefonirati na štev 90-235.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

LOTERIJA

BARI	89	72	35	73	87
CAGLIARI	18	83	69	61	15
FIRENCE	49	40	1	25	26
GENOVA	37	5	34	59	2
MILAN	18	31	46	76	83
NEAPELJ	86	48	68	42	71
PALERMO	28	48	47	89	55
RIM	42	77	50	14	2
TURIN	48	14	43	52	54
BENETKE	27	50	78	47	49

ENALOTTO
2 1 X X 1 2 1 X X 1 X 2
Kvote: 12 točk — 4.196.000 lir, 11 točk — 121.000 lir, 10 točk — 1.500 lir.

LETNI KINO SATELLITE
(Borgo S. Sergio — avt. 21, fil. 19—20)
V petek, 2. junija ob 21. uri bo OTVORITEV KINEMATOGRAFSKE SEZONE 1967 NA PROSTEM z barvnim Paramount filmom:
TOP KAPI
Igrajo: M. MARCOURI, P. USTINOV in M. SCHELL

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage žene, mame in none

MARIJE BANDI roj. RAPOTEC

Posebna zahvala primariju VII. oddelka bolnišnice pri Magdaleni prof. Klugmannu, dr. Slavcu, bolničarkam ter vsem, ki so na kateri koli način počastili njen spomin.

Prebeneg, 28. maja 1967 — ŽALUJOČA DRUŽINA

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage žene, mame in stare mame

SVETKE KRIŽMANČIČ

Posebna zahvala č. g. župniku pevskemu zboru Lipa, darovalcem cvetja in vsem, ki so na kateri koli način počastili spomin naše drage pokojnice.

Žalujoča družina in sorodstvo

Bazovica, 28. maja 1967.

PROTI VZPOSTAVITVI VOJAŠKE SLUŽNOSTI PRI BRIŠČIKIH

Svetovalca KPI Škrk in Colli zahtevata posredovanje pokrajine

V svojem pismenem vprašanju na predsednika pokrajine ugotavljata škodljivost take služnosti za majhno zgoniško občino

Pokrajinska komunistična svetovalca Mario Colli in Albin Škerk sta te dni naslovila na predsednika pokrajine pismeno vprašanje glede vzpostavitve vojaške služnosti in izgradnje vojaškega skladišča municije pri Briščikih, o čemer smo obširno poročali v naši prejšnji nedeljski številki. Omenjena svetovalca predvsem pripominjata, da bi uvedba vojaške služnosti na tem področju preprečila vsako dejavnost in povzročala očitno škodo lastnikom zemljišč. Pri tem poudarjata, da je vzpostavitev vojaške služnosti na področju, kakor je na, še, ki je že itak obremenjeno z raznimi omejitvami na škodo gospodarskega razvoja obsežnih področij, zelo kočljiva zadeva. Tako v parlamentarnem kot deželnem okviru, kakor tudi na občinskih in deželnih svetih je bilo že nešteto posredovanj in zahtev, da bi pregledali in olajšali omejitve zaradi vojaške služnosti, ki dušijo cela področja ter onemogočajo njihov razvoj. Po splošnem in soglasnem mnenju političnih, gospodarskih in socialnih krogov in izvoljenih predstavništev, se na ta način, ki je za sedanje razmere in razvoj nesprejemljiv nadaljuje nevzdržno stanje. Na zadnji seji samega pokrajinskega sveta, je bilo na primer govora o nujnosti, da se objekti pri Lazaretu rešijo vojaške služnosti in dodelijo za turistične namene. Medtem ko upravičene zahteve, s katerimi se strinjajo razne ustanove, organizacije in prebivalstvo, naletavajo na gluha ušesa pristojnih oblasti se, trdita omenjena svetovalca, v dosedanji vojaški služnosti hoče dodati še nova služnost, ki bi prizadela malo zgoniško občino, v kateri naj bi bilo skladišče municije, s posledicami in nevarnostmi, ki si jih lahko predstavljamo.

Spričo vsega tega svetovalca Colli in Škerk vprašujeta pokrajinskega predsednika, če bo posredoval na pristojnem mestu, da bi se preprečila vzpostavitev vojaške služnosti pri Briščikih, ki bi razen škode in nevarnosti za tamkajšnje prebivalstvo, tudi preprečevala vse načrte glede valorizacije Krasa in gospodarskega ter turističnega razvoja. Omenjena svetovalca se obračata za posredovanje na predsednika pokrajine, tudi zaradi tega, ker se zadeva tiče tudi gospodarskega načrtovanja, urbanistike in sestave regulacijskega načrta.

Sklepi stalne komisije za zdravstvo in skrbstvo

Pod predsedstvom prof. Foschija (v odsotnosti dr. Fogherja) se je sestala druga stalna svetovalska pokrajinska komisija za zdravstvo in javno skrbstvo. V svojih uvodnih besedah je dr. Foschi dejal, da se podporniška dejavnost povsem razlikuje od snovi in problemov ostalih komisij, saj gre za vprašanja, ki zadevajo resen položaj mladoletnih brez družin ali fizično in psihično prizadetih otrok, ki ga ni mogoče obravnavati na enak način kot vsa druga vprašanja izrazito tehničnega značaja. Ti problemi — je dejal prof. Foschi — imajo prednost, so nujni, neodložljivi, takojšnji, ker gre za žive in čuteče otroke, brez toplote družinskega okolja in mnogokrat tudi brez najvišje dobrine — razuma.»

Po teh uvodnih besedah odbornika Foschija, je komisija proučila program poletnih kolonij za prizadete otroke v oskrbi raznih zavodov pokrajinske uprave (IPAMI, «Sergio Laghi», zdravniško-pedagoški zavod in polinternat «Gino Palutan»). V razpravo so posegli svetovalci Colli, Hruby, Weiss, Cosolovich, De Vecchi, Franzin in Gostisa, nato pa je komisija na predlog prof. Foschija izrekla ugodno mnenje o drugem sklepu, ki zadeva letno pomorsko kolonijo v Gradežu in letno gorsko kolonijo v Piani di Luza.

Na eni naslednjih sej je komisija izrekla ugodno mnenje tudi glede sklepa, da se vrtec-šola «Gino Palutan» za obdobje od 3. julija do 30. avgusta preuredi v poletno kolonijo in glede sklepa, ki se nanaša na podelitev študijskih nagrad za strokovno šolo za avtonomno poklicno dejavnost, in na nagrade v korist mladih, za katere skrbi pokrajina.

Orkester GM in solisti bodo nastopili v Pulju

Komorni orkester Glasbene matice pod vodstvom prof. Oskarja Kjudra bo prihodnjo soboto, 3. t. m. nastopil v Pulju kot gost Muzičke omladine in tamkajšnje glasbene šole. Do tega gostovanja bi moralo priti že sinoči, a je bilo iz tehničnih razlogov preloženo.

Z orkestrom bodo na koncertu nastopili tudi solisti: Vojko Cesar (fagot), Erminij Ambrozet (klavir) in Oskar Kjuder (violina). Na sporedu bodo skladbe J. Chr. Bacha, Haydna, Sorokočevića, Debussyja, Golomina in Škerlja.

Avto cesta Ljubljana-Trst ali Ljubljana-Gorica?

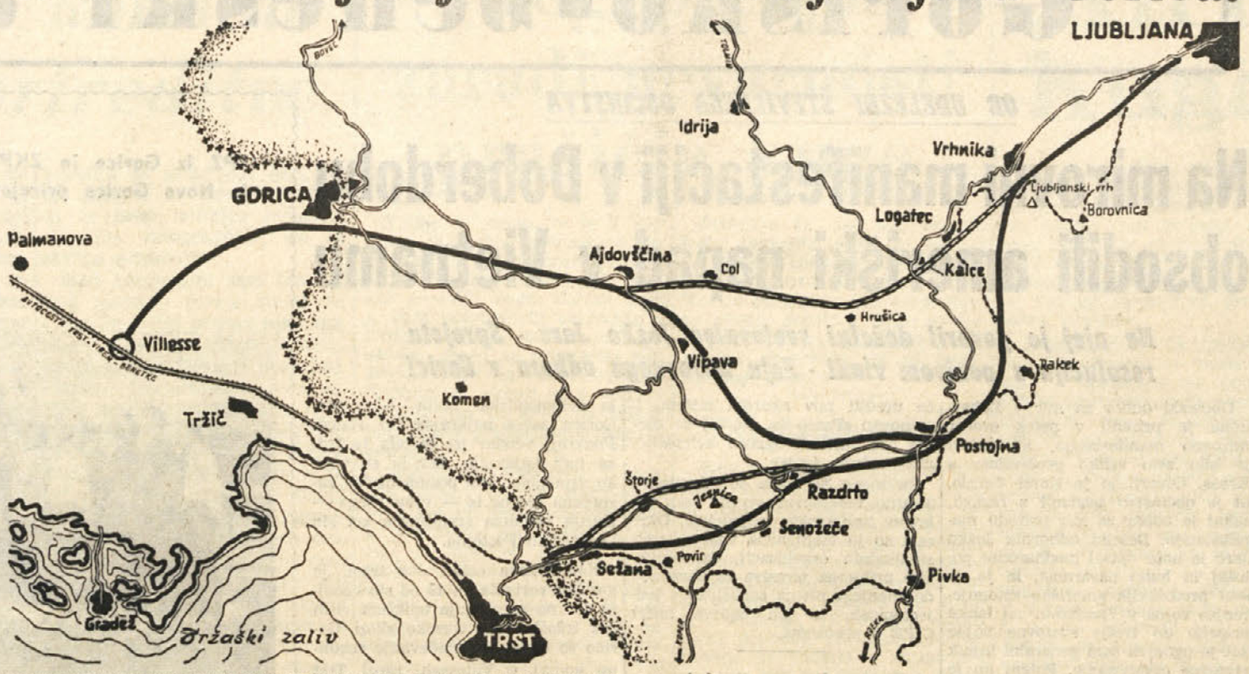

Čez tri leta se bomo lahko peljali iz Trsta v Ljubljano po sodobni avto cesti, pri vstopu vanjo pa bomo morali plačati okoli 350 lir cestnine. Slovenska vlada je na svoji seji 21. aprila potrdila načrt za gradnjo hitre ceste od avstrijsko-jugoslovanske do jugoslovansko-italijanske meje, in sicer najprej bodo v okviru tega načrta speljali odsek od Ljubljane do Razdrtega, da bi tako zadostili zahtevam naraščajočega turizma in blagovnega prometa s tovornjaki, ki je najhujši prav na tem odseku. Načrt proučujejo zdaj pristojni zvezni organi v Beogradu, ki bodo morali izreči svoje mnenje tudi v zvezi z najetjem potrebnega mednarodnega posojila.

Nova cesta bo dvostezna, z dvema voznima pasovoma za vsako smer, ter z 2,5 m širokim odstavnim pasom na vsaki strani. Med cestiščema bo tekel 3 m širok zelen pas, tako da bo celotna trasa široka 26,4 m. Največji vzpon bo znašal 4 odst. in tudi ovinki bodo speljani tako blago, da bo možno potovati po tej prvi jugoslovanski avto cesti s povprečno hitrostjo 120 km na uri. Po današnji cesti Razdrto - Ljubljana potuje povprečno na uro po 900 vozil (v obe smeri), po novi avto cesti pa bo promet lahko dosegel 20.000 vozil na uro (prav tako v obe smeri). Podobno kakor prvi del avto ceste Trst - Videm, bo tudi ta cesta speljana ponekod v dveh različnih nivojih, zgradilo pa jo bo po vsej verjetnosti kakšno veliko podjetje iz tujine (v tej zvezi se omenja zlasti milanska družba «Italstrade), ker bodo za to veliko delo razpisali mednarodno licitacijo.

Poleg glavne prometne žile bo treba zgraditi potrebne priključke z napajalnih cest in v nasprotno smer. Strokovnjaki pravijo, da bodo taki priključki v Ljubljani, Logatcu, Postojni in Razdrtem. Za to delo naj bi Mednarodna banka za obnovo in razvoj dovolila Jugoslaviji posojilo v višini 60 odst. potrebne vsote v 70 milijard starih dinarjev, za vračanje anuitet in obresti pa bi se potrebna sredstva nabirala v obliki cestnine.

Za odsek nove ceste med Ljubljano in Postojno je menda že vse pripravljeno, pa tudi v krogih blizu postojnskega Gozdnega gospodarstva menda že sekajo preko gozdov ustrezno traso. Pri Ljubljani se bo cesta začela pri Dolgem mostu na Viču, nato bo najbrž tekla čez Barje precej vzhodno od današnje, nato bo pod Ljubljanskim vrhom prečkala železniško progo ter v blagem ovinku obšla Planinsko polje mimo Laz (torej z druge strani, kakor danes), in sicer bo na tem odseku nova žila speljana po koti 500 m, ker je po nekem drugem načrtu predvideno, da bo tu v prihodnosti akumulacijsko jezero, katerega gladina bo dosegla koto 490 m; nato bo cesta obšla ob vzhodni strani Postojno ter nadaljevala svojo «pot» do Razdrtega. Po eni varianti naj bi nato cesta tekla mimo Senožeč, Povirja in Sežane do Fernetičev, po drugi varianti pa naj bi pri Razdrtem rahlo krenila na desno, obšla greben Jesnice ter mimo Štorij in Sežane dosegla Fernetiče.

V Gorici in Novi Gorici si v zadnjem času močno prizadevajo, da bi zadnji del prometne žile, ki bo šla od avstrijsko - jugoslovanske pa do jugoslovansko - italijanske meje, upognili tako, da bi obšla Razdrto z zahodne strani ter se spustila po Vipavski dolini mimo Ajdovščine in Šempetra čez mejo, kjer naj bi jo že čakal pripravljeni odsek Villesse - Gorica. Italijanski odsek, ki naj bi meril 18 km, nameravajo speljati do konca prihodnjega leta; od potrebnega zneska 3,6 milijarde lir imajo menda na razpolago že delj časa 2 milijardi lir.

Da bi lahko uresničili to svojo namero, so prizadeti krogi na Goriškem sestavili inciativni odbor, v katerem so tudi predstavniki nekaterih postojnskih in ljubljanskih krogov; da bi pa premagali finančne ovire, so menda pripravljeni ponovno intervenirati pri ministrstvu za industrijo in trgovino, da bi to pristalo na delno finansiranje gradnje «goriške» variante. V pristojnih krogih v Sloveniji pravijo, da jim je zdaj le do tega, da povežejo s hitro cesto razvejišče pri Ljubljani z razvejiščem pri Razdrtem. Jutrišnji razvoj prometa pa bo odločil, v kakšno smer naj se najprej speljе podaljšek avto ceste, na Trst ali na Gorico.

O tem problemu se bo brez dvoma še mnogo razpravljalo v Sloveniji, in v naši deželi pa v Trstu še bolj, kajti tudi naši gospodarski krogi morajo izreči svojo besedo. Pomislimo samo na prepotrebno povezavo z zaledjem, ki jo terjajo že današnji cestni promet, še bolj pa jutrišnje zahteve v zvezi s poslovanjem pristaniške ustanove in pomola VII ter drugi činitelji.

(Na sliki je črtkano zarisan tudi odsek ceste Ajdovščina - Col - Hrušica - Logatec, za katerega so se strokovnjaki ogrevali še pred leti. Zdaj so ta načrt dokončno opustili, predvsem iz geoloških in pedoloških razlogov, ker se svet na tem področju stalno kruši).

Steklenica Coca-cole mu je počila v roki

Tridesetletni šofer Dino Bibalo iz Ul. Lanza 2, uslužbenec podjetja Coca Cola, je včeraj popoldne postal žrtev dokaj nenavadne nesreče. Okrog 15. ure je s tovarnjakom Coca Cola privozil pred mlekarno na Furlanski cesti 83 in začel raztovarjati zaboje s steklenicami osvežilne pijače. Potem je vzel še nekaj stekleničk in jih odnesel v mlekarno, pri tem pa mu je steklenica Coca Cole zaradi močnega notranjega pritiska počila v roki. Drobci stekla počene steklenice so Bibala ranili po levi dlani, mu poškodovali žile in povzročili verjetne kitne poškodbe.

Ponesrečenega šoferja so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico in ga sprejeli na drugi kirurški oddelek. Zdraviti se bo moral teden dni.

Trgovcu so ukradli prenosni televizor

Odslej naprej 53-letni trgovec Carlo Moz iz Ul. Foschiatti 4 ne bo več razstavljal televizorjev in radioaparatov ob vhodnih vratih svoje trgovine z radijskimi potrebščinami v Ul. Foschiatti 4. Prejšnjo sredo se je umaknil za nekaj minut v zadji prostor trgovine, toda kratki časovni presledek njegove odsotnosti je zadostoval spretnim tatovom, da so ukradli prenosljiv 11-palčni televizor «phonola» vreden 85.000 lir, ki je bil razstavljen ob vratih. Mož je tatvino prijavil na komisariatu Stare mitnice in agenti so uvedli preiskavo.

V POSEBNI PUBLIKACIJI, KI JO JE IZDALO PODJETJE ACEGAT

Objavljene razprave in študije o preureditvi javnih prevozov

Knjiga ima 400 strani in osvetljuje z vseh strani pereče vprašanje odnosov med mestnimi prevozi in krajevnimi avtonomijami

Obsežna razprava o mestnih in medmestnih javnih prevozih, ki je bila lani v našem mestu pod pokroviteljstvom deželne ustanove, je povzeta v zanimivi publikaciji, ki je izšla v teh dneh pod naslovom «Javni prevozi in krajevne avtonomije» v oskrbi Acegat. V njej so zbrani popolni teksti štirih poročil in 20 sporočil, ki so bila predložena na dveh zasedanjih tega prvega deželnega zborovanja v juniju in decembru 1966.

Takrat je posebno pozornost vzbudil poseg prof. Pototschniga, ki je razvil osrednjo temo zasedanja iz pravnega stališča in pri tem opozoril, da pristojnost dežele na področju prevozov narekuje ustanovitev novega središča za vodenje in politično odgovornost tega področja. Dežela Furlanija-Julijska krajina ima zato možnost prehiteti državo in podati s tem dokaz bistvene vloge, ki jo lahko ima avtonomni zavod za obnovo mestnega življenja. O splošnih linijah politike prevozov, ki jih je treba sprejeti, ni nobenih dvomov, ker so te jasno naznačene vsedržavnemu gospodarskemu programu za petletje 1966-1970 in ki so zapopadene v: prilagoditvi zavoda potrebam organizacije prevoznih služb na področni in deželni osnovi: ustanovitvi obveznih konzorcijev med zakupnimi podjetji področnih služb in na bolj prodorni akciji o pravilih in nadzorstvu nad temi službami.

Z ekonomskega vidika se je vprašanja lotil prof. Fontanella, ki je dejal, da je celotno vprašanje podrejeno nihanju povpraševanja po prevozih, na neenakomerni prostorninski porazdelitvi in spremenljivosti proizvodnih faktorjev ter negotovostim, do katerih prihaja od časa do časa v gospodarskem razvoju. Da bi mogli ugotoviti, kolikšna bo v prihodnosti potreba po storitvah na področju javnih prevozov, bi bilo treba najprej upoštevati glavne cilje razvoja ki ga predvidevajo v okviru deželnega načrta, nato še strogo gospodarske, urbanistične, sociološke in kulturne činitelje, ki pridejo pri tem v poštev. Ekonomist, urbanist in sociolog bi se morali vsesti za mizo in pripraviti usklajen načrt, na podlagi katerega naj bi se v prihodnje razvilo področje prevozov, ki naj bi po možnosti pospešilo dinamiko razvoja ter s tem prispevalo temeljitejšemu uresničevanju glavnih ciljev deželnega načrtovanja.

Tudi strokovnjak prof. Montesi je poudaril potrebo po uskladitvi prevoznih dejavnosti z zahtevami urbanističnih načrtov. Sprotno reševanje problemov, kot so na primer sp[illegible] novih cest, sinhronizacija semaforjev, določanje novih parkirnih prostorov, gradnja podvozov in nadvozov za pešce itd. nas še ne more zadovoljiti. Strokovnjaki morajo upoštevati predvsem mnenja urbanistov in zahteve regulacijskih načrtov, sicer je nemogoče priti do zaželjenega rezultata.

Strokovnjak prof. Guzzanti je med svojim nastopom zavzel isto stališče kakor prof. Montesi, ter je v tej zvezi podčrtal potrebo po sodelovanju med strokovnjaki, ki se ukvarjajo z različnimi aspekti enega in istega problema. Pri problemih javnih prevozov pride v poštev zlasti sodelovanje med strokovnjaki s strogega področja prevozov in urbanisti.

Podobne zahteve splošnega značaja so vnesli v svoja poročila tudi drugi strokovnjaki, med njimi ing. Amodeo, ing. Caracoglia, arh. Celli in dr. Dassovich. O perspektivah za nadaljnji razvoj javnih prevozov v okviru deželne zakonodaje, so spregovorili dr. Marzotto, in. Molinari, ing. Morteani in dr. Seri. Ing. Colautti in dr. Volli pa sta razvila predvsem vprašanje povezave med prevozniškimi dejavnostmi na kopnem in na morju. Večja skupina strokovnjakov, med njimi prof. Pellis, ing. Ulessi, ing. Gialdini - Mistrovachi, dr. Ancona, ing Rigonat, ing. Pegolo, ing. Costa, ing. Tombesi, dr. Marchesan, ing. Lughi ter ing. Reiner, pa so načeli posamezna vprašanja v zvezi s prevozništvom v posameznih krajih.

V knjigi, ki obsega 400 strani, so izbrani poleg tega tudi akti razprav, ki so sledile prvemu in drugemu delu zasedanja. Pobuda je doživela velik uspeh, in prav na podlagi tega uspeha se je porodila misel, da bi v prihodnje organizirali še več takih srečanj, ki naj bi si sledila v določenih časovnih presledkih.

PUBLIKACIJA CENTRA ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN SOCIALNA PROUČEVANJA

Revija «Prospettive Regionali» posvečena gospodarskim vprašanjem

Članke so prispevali ugledni gospodarski izvedenci in voditelji raznih ustanov

Te dni je izšla posebna številka revije «Prospettive Regionali», ki je v celoti posvečena gospodarskim problemom naše dežele. Skoraj 200 strani obsegajoče delo je izdal tržaški Center za politična, gospodarska in socialna proučevanja, tiskali pa so ga v Vidmu.

Predgovor je napisal odgovorni urednik L. De Panzera, posamezne sestavke o deželnem gospodarstvu pa so prispevali številni strokovnjaki, med temi ekonomist G. Bazo, statistik G. Bonifacio, strokovnjak z bančnega področja G. Cardinali, videmski arhitekt L. Di Sopra, dr. C. Gelletti, prof. O. Ferro, strokovnjak z zavarovalskega področja G. Irneri, načelnik Zavoda za ceste in prevoze pri tržaški univerzi prof. M. Maternini, in drugi strokovnjaki ter predstavniki javnega življenja, med temi deželni odbornik N. Stopper.

O gospodarskih vprašanjih ožjega krajevnega pomena so prispevali sestavke med drugimi bivši začasni komisar pri Javnih skladiščih M. Battaglieri, dr. M. Cecovini, ravnatelj Javnih skladišč dr. E. Clai, bivši tržaški župan dr. M. Franzil, predsednik videmske trgovinske zbornice G. Di Maniago in drugi strokovnjaki z različnih področij. Zadnje strani revije obsegajo podatke statistične ankete, ki so jo izvedli pri tržaških zdravnikih, da bi zvedeli za njihovo gledišče v zvezi z nedavno ustanovitvijo medicinske in kirurške fakultete v okviru tržaške univerze.

Številka je kakor rečeno posvečena gospodarskim problemom naše dežele in posameznih področij v njenem okviru. Nekateri posamezni prispevki pa so še posebno zanimivi. Med temi naj omenimo na primer razpravo z naslovom «Finančna družba za gospodarski razvoj Furlanije-Julijske krajine», ki jo je napisal izredni profesor za trgovinsko pravo pri tržaški univerzi prof. Giampaolo de Ferra, in v kateri je avtor osvetlil nekatera posebna vprašanja v zvezi s poslovanjem te važne organizacije. Tudi prispevki nekaterih drugih strokovnjakov so vredni posebne pozornosti, zato se bomo še povrnili na to izredno številko «Prospettive Regionali». Revija bo čez nekaj dni na prodaj v deželnih knjigarnah, posamezen izvod pa bo menda stal 3000 lir.

Pri prijavi tatvine dobil vrnjeno blago

Na komisariatu pri Sv. Soboti se je predvčerajšnjim zglasil 23-letni industrijski izvedenec Sergio Oliver s Katinarske ceste 20-8 in službujočim agentom povedal, da so neznani tatovi pred približno 12 dnevi kradli na delovišču gradbenega podjetja «Franco-Oliver» v Ul. Rio Spinoso. Tatovi so tedaj odnesli 30 metrov trifaznega električnega kabla, dva manometra, približno trideset priključkov iz litega železa in še več drugega materiala.

Oliver je po prijavi tatvine bil nemalo presenečen, ko so mu agenti ukradeno blago vrnili. Pred nekaj dnevi so ga namreč v nekem jarku ob železniški progi Sv. Andrej — Opčine blizu jahališča na Montebelu našli agenti železniške policije. V teku je preiskava, da bi izsledili neznane tatove.

SMRTNA KOSA

BAZOVICA

Prejšnjo soboto zjutraj smo zvedeli, da je v tržaški bolnišnici nenadoma umrla Svetka Križmančič, po domače Kusova. Čeprav so ji zdravniki takoj priskočili na pomoč, je bilo vse zaman. Pokojna Svetka, ki se je rodila 10. oktobra 1919, je bila stara komaj 48 let. Še kot otrok je ostala brez staršev in si je morala služiti kruh. Poročila se je ko je bila stara 18. let. Imela je tri hčerke, Marijo, Emo in Štefko. Vse tri so bile rojene med drugo svetovno vojno. Ker je mož Mario odšel v partizane, je Svetka ostala sama s tastom in je potrpežljivo prenašala hude čase. Hčerke so sedaj poročene.

Pokojna je bila zelo pridna gospodinja, skrbna mati in marljiva žena.

Pogreba, ki je bil prejšnjo nedeljo, se je udeležilo veliko število sorodnikov, prijateljev in znancev ter mnogo ljudi iz vse okolice in iz mesta.

Naj bo pokojni Svetki rahla domača zemlja, svojcem pa naše iskreno sožalje.

J. Č.

BOLJUNEC

V ponedeljek smo na domačem pokopališču pokopali pokojnega Gabrijela Oto. Že dolgo let je bival v Dolini, rodil pa se je 5. 11. 1903 v Boljuncu

Pokojni Ota je bil po poklicu delavec in je delal kot težak v oljarni v Žavljah, nato pa po drugi svetovni vojni kot pristaniški delavec, in sicer do leta 1964, ko je bil upokojen. Trdo zasluženo pokojnino je torej malo časa užival. Bolehati je začel lansko jesen, v oktobru je moral v bolnišnico, toda zdravniška oskrba je bila zaman. Zapustil je ženo Ano roj. Doriš in sina Sergija, ki ga je imel s prvo ženo Karolino roj. Slavec.

Pokojni Gabrijel je bil vedno v delavskih vrstah in naprednega duha. Zato se je tudi vključil v narodnoosvobodilno borbo in šel v partizane. Bil je orožar na Dolenjskem.

Na zadnji poti ga je spremilo lepo število vaščanov, prijateljev in znancev ter bivših borcev. Naj bo zavednemu delavcu in bivšemu partizanu lahka domača zemlja, ženi in sinu pa izrekamo sožalje.

Deželno zasedanje o napravah na vleko

V dvorani trgovinske zbornice v Trstu je bilo včeraj zasedanje o «Ustavni in upravni decentralizaciji o izdajanju dovoljenj za naprave na vleko». Zasedanje je priredilo deželno odborništvo za promet in turizem. V odsotnosti podpredsednika deželnega odbora Giacomettija, ki odgovarja za promet in turizem, je zasedanje odprl in pozdravil prisotne deželni odbornik za delo Dal Mas. Zasedanja so se udeležili predstavniki ostalih dežel s posebnim statutom, pokrajin in občin, ki imajo naprave na vleko. Po pozdravnem govoru odbornika Dal Masa sta podala vsak svoje poročilo funkcionar ministrstva za promet odv. Talice in izvedenec o napravah na vleko odv. Sambiagio.

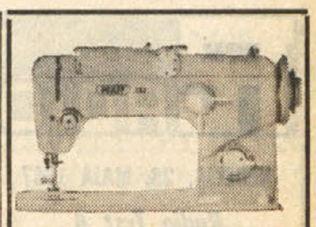

- Nemški šivalni stroji PFAFF za družino, obrt in industrijo
- Italijanski šivalni stroji VIGORELLI
- Originalni švicarski pletilni stroji SWISS MAGIC
- Stroji za krpanje nogavic VITOS
- Naprave za prevlačevanje kovinskih gumbov
- Stroji za likanje in likalniki za obrt in industrijo
- Šivanke, potrebščine, specializirana popravljalnica

Delponte Pietro & C.

Trst, Ul. Timeus 12 Tel. 90.279

SEBOFLEX

VSE ZA KINO IN FOTOGRAFSKI MATERIAL

Trst. Ul. Mazzini 53 Tel. 733-361

Prijatelje in znance naprošamo, da nas obiščejo !!

KALIK (Moretto)

Velika izbira konfekcij - rut dežnih plaščev bundovk - oblek iz dralona in revlona pletenin na debelo in na drobno

TRST, UL. XXX OTTOBRE 6

FRANKO PAHOR

ŽENSKA IN MOŠKA KONFEKCIJA

TRST

UL. IMBRIANI, 9

DREV. MIRAMARE, 122

TAPETNI PAPIR NAJBOLJŠIH DOMAČIH IN INOZEMSKIH PROIZVAJALCEV DOBITE PRI..

CIANO

TRST - VIALE XX SETTEMBRE 38-b

URARNA IN ZLATARNA **T. TREVISAN**

TRIESTE - TRST — Corso Garibaldi 3 — Telefon 96-782

(Ob avtobusni postaji na Trgu Barriera Vecchia)

Ure svetovno znanih znamk od 5.000 lir dalje. Zlati in srebrni okraski za vsako priložnost. Zlato, 18-karatno po konkurenčni ceni. Zlato, 22-karatno v ploščičah za zobe. Jugoslovanski kupci imajo izredne popuste.

Govorimo vse jugoslovanske jezike

KMETJE, VRTNARJI

Za vsako vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko

FURLANI EDVARD

ustanovljena 1938

TRST, Ul. Milano 18

TELEF. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah vsakovrstna semena najboljših inozemskih krajev in semena lastnega pridelka ter razne sadike žveplo, modro galico, umetna in organska gnojila ter vsakovrstno orodje in stroje vsake velikosti

Ekskluzivni zastopnik za Furlanijo - Julijsko krajino: svetovno znanih strojev za obdelovanje zemlje ter kosilnice «AGRIA»

TRGOVINA ŽELEZNIN **Sergio**

TRST - UL. SETTEFONTANE 36 — TELEFON 732212

Pri nas dobite v veliki izbiri: orodje, obešalnike, opremo in potrebščine za kopalnico, okvire za zavese, pipe, ogrodje za švedsko pohištvo, kuhinjske predmete, ročaje ključavnice in železnine na splošno

ZLATO 18 KAR. po najnižjih cenah v mestu

ZLATO ZA ZOBE 22 KAR.

URE najboljših znamk od lir 2.500 dalje

VELIKA IZBIRA zlatih in srebrnih okrasnih predmetov

ZLATARNA IN URARNA

AVALA

TRST — VIA ROMA st. 22

KINO «IRIS» PROSEK

ponovitev danes, 28. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

Il tormento e l'estasi

(MUKA IN ZANOS)

Po romanu Irvinga Stona

Igrajo: CHARLTON HESTON, REX HARRISON in DIANE CILENTO

Kino na Opčinah

predvaja danes, 28. t. m. ob 15. uri Technicolor zabavni film:

F.B.I. OPERAZIONE GATTO

(F.B.I. OPERACIJA MAČKA)

Igrajo: HAYLEY MILLS, DEAN JONES, DOROTHY PROVINE in drugi

V ponedeljek, 29. t. m. ob 18. uri ponovitev filma:

F.B.I. OPERAZIONE GATTO

(F.B.I. OPERACIJA MAČKA)

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 28. t. m. ob 16. uri barvni film:

LA GATTA

SUL TETTO CHE SCOTTA

(MAČKA NA VROČI PLOČEVINASTI STREHI)

Igrajo: ELIZABETH TAYLOR, PAUL NEWMAN, BURL IVES JUDITH ANDERSON

LINEA

MOŠKE IN ŽENSKE OBLEKE TER PERILO IN ŠPORTNE OBLEKE

VIA CARDUCCI, 4 - TEL. 31.1.88 - TRIESTE

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 28. MAJA 1967

Radio Trst A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 8.00 Koledar - 8.30 Kmetijska oddaja - 9.00 Maša - 9.50 Godalni orkestri - 10.15 Poslušali boste - 10.45 V prazničnem tonu - 11.15 «S splavom po širnem svetu» - 11.45 Ringaraja - 12.00 Nabožna glasba - 12.30 in 13.30 Glasba po željah - 13.00 Kdo, kdaj, zakaj - 14.45 vibrafonist Terry Gibbs - 15.00 S pesmijo naokrog - 15.30 «Vrata», rad. drama - 16.30 Parada orkestrov - 17.15 Obisk v diskoteki - 18.00 Koncert v miniaturi - 18.30 Kino, včeraj in danes - 19.00 Glasba za dobro voljo - 19.15 Nedeljski vestnik - 19.30 Napevi - 20.00 Šport - 20.30 Pratika za prvo polovico junija - 21.00 Kromatična fantazija - 22.00 Nedelja v športu - 22.10 Sodobna glasba - 22.25 Hawajske pesmi - 22.45 Antologija jazza.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja - 9.45 Nabožna oddaja - 11.15 Tamburaški ansambel - 11.30 Za prijatelje cvetja - 12.15 Športni pregled - 14.00 «El Campanon».

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 15.30 in 20.15 — Poročila - 8.15 Jutranja glasba - 10.10 Zabavni zvoki - 10.30 Nedeljsko srečanje - 11.30 Današnji pevci - 11.45 Glasbeni zmenek - 12.05 in 13.05 Glasba po željah - 12.35 Zunanjepolitični pregled - 14.05 Dogodki in odmevi - 14.30 Sosedni kraji in ljudje - 15.00 in 15.45 Glasba po željah - 16.30 Domače pesmi - 19.30 Nedelja na športnih igriščih - 20.00 Orkester Scholtz - 23.15 Plesna glasba - 23.15 Športna nedelja.

Nacionalni program

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Kmetijska oddaja - 9.00 Nabožna oddaja - 11.40 Roditeljski krožek - 13.33 V nedeljo lepše pojemo - 14.30 in 15.10 Plošča za poletje - 15.30 Popoldne z Mino - 17.00 Polčas nogometne tekme - 18.00 Simf. koncert - 19.20 Glasba za godala - 20.25 Ital. humoristi - 21.05 Športni dnevnik - 21.15 Koncert komornega zbora.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Oddaja za ženske - 9.35 Veliki variete - 11.00 Autoraduno - 11.35 Juke box - 12.00 Športna prognoza - 13.00 Radijski kvizi - 13.45 Plošča za poletje - 14.30 Teden aktualnosti 16.00 in 18.00 Športna nedelja - 17.00 Plošča za poletje - 17.30 Lahka glasba - 18.35 Pisan nedeljski spored - 19.50 Giro d'Italia - 21.00 Kronike župnikov v dnevniku iz 1944. leta - 21.40 Zbori z vsega sveta - 22.00 Glasbeno govorni spored.

III. program

10.00 Händlov koncert za orkester - 10.30 Skladbe za orgle - 10.55 Martinujevi madrigali - 11.10 Operni koncert - 12.10 Atlantida - 13.00 Veliki interpreti - 14.30 Prokofjev in Dvořak - 15.30 Kalidasa-Pacubio: Sakuntala - 17.30 Sličice iz Francije - 17.45 Violinist Tretjakov in pianistka Kurakova - 18.45 Kulturni pregled - 19.15 Koncert - 20.30 Lawrence Olivier, 60-letnik - 21.40 Skrjabinova sonata št. 3.

Slovenija

7.05, 8.00, 14.00, 16.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Za kmetijske proizvajalce - 9.05 Veseli tobogan - 11.00 Še pomnite, tovariši - 11.25 Pesmi borbe - 11.45 Mozaik lepih melodij - 12.00 Turistični napotki - 14.30 Nedeljska reportaža - 14.50 Domače viže - 15.20 Humoreska tedna - 15.40 Domače male zasedbe - 16.05 V svetu operetnih melodij - A. Maltz: Črni šaht, rad. igra - 18.20 Športno popoldne - 20.00 Lahko noč, otroci! - 20.15 Glasbene razglednice - 21.00 «Čarodej in njegova harfa» - 23.15 Parada zabavnih zvokov.

Ital. televizija

10.15 Kmetijska oddaja - 11.00 Nabožna oddaja - 15.30 Športno popoldne: evropsko žensko prvenstvo v telovadbi in Giro d'Italia - 17.00 Spored za mladino - 18.00 Settevoci - 19.00 Dnevnik - 19.10 Polčas nogometne tekme - 19.55 Športni dnevnik in ital. kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Fabbri in Faggi: «Niente per Salomone» - 22.20 Športna nedelja - 23.10 Dnevnik.

II. kanal

17.30 Evropsko žensko prvenstvo v telovadbi - 18.15 Evropsko prvenstvo v boksu - 19.00 Godba na pihala - 21.00 Dnevnik - 21.15 Znanost in tehnika - 22.15 Glasbeni spored.

PONEDELJEK, 29. MAJA 1967

Radio Trst A

7.05, 815, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Šopek slovenskih pesmi - 11.50 Popevke - 12.10 Brali smo - 12.25 Za vsakogar nekaj - 13.30 Priljubljene melodije - 17.00 Tržaški mandolinski ansambel - 17.20 Zabavali vas bodo - 18.00 Pravna posvetovalnica - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Martucci: Koncert v b-molu - 19.00 Tržaški pripovedniki: «Renzo Rosso» - 19.25 Zaploskajmo jim - 20.00 Šport - 21.00 Ob 400-letnici rojstva Claudia Monteverdija - 21.30 V plesnem ritmu - 22.30 F. Schubert: Romantični samospevi - 22.50 Ameriški motivi.

Trst

12.05 Lahka glasba - 12.25 Tretja stran - 13.20 Orkester Russo - 13.35 Furlanske pesmi - 13.45 Krtačni odtisi - 14.10 Jazz.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 14.30, 15.30, 16.30, 20.15 — Poročila - 7.15 Glasba za dobro jutro - 9.00 Popevke - 9.30 Zbor donskih Kozakov - 10.00 Turistična oddaja - 11.00 Otroški kotiček - 11.30 Današnji pevci 11.45 Glasbeni zmenek - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 14.15 Športni ponedeljek - 14.30 Prodajalna plošč - 15.00 Zvoki in barve - 16.00 Popevke - 16.45 Petričev kvintet 17.00 Športno življenje na Primorskem - 17.30 Narodni plesi - 18.00 Pevci lahke glasbe - 18.40 Orkestri - 20.00 Kitarist J. Ingman - 23.15 Orkester Hampton.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 9.07 Zvočni trak 10.05 Plošča za poletje - 10.30 Šola - 11.30 Verdi in Boito - 12.05 Kontrapunkt - 13.38 Pesmi brez besed - 14.40 Plošča za poletje - 15.55 Oddaja za bolnike - 16.00 Simf. glasba - 16.55 Deseta obletnica rimskih pogodb - 18.15 Glasba za mladino - 20.20 Zmenek petih - 21.05 Koncert - 22.10 Ital. motivi.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.15 Plošča za poletje - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Roman - 11.42 Pesmi desetletja - 13.00 Športni tednik 14.00 Juke box - 14.45 Glasbena paleta - 15.15 Violinist Z. Francescatti - 16.00 Mednarodna glasba - 17.05 Plošča za poletje 18.05 Glasba iz Lat. Amerike - 18.35 Enotni razred 19.50 Giro d'Italia - 20.10 Pisan spored - 21.00 New York 67 - 21.20 Znanost.

III. program

10.00 Nabožna glasba - 10.35 Schumann in Dvořak - 11.45 Ravelov trio - 12.10 Dežele, članice OZN - 12.45 Antologija interpretov - 16.05 Verdone-Cafaro «Il pianista del Globe» - 17.10 Bachovi korali - 18.30 Mednarodna lahka glasba - 18.45 Kulturni pregled - 19.15 Koncert 20.00 R. Roversi: «Unter den Linden» - 22.30 Današnja glasba.

Slovenija

7.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30 — Poročila - 9.05 Glasbena matineja - 9.55 Za mlade radovedneže - 10.10 Ritmi - 10.45 Otroška igra - 11.15 K. Pahor: Istrijanka, P. Šivic: Kolo - 11.35 E. Ionesco: Iz dnevnika - 12.00 Turistični napotki - 12.15 Orkestralna glasba - 13.00 Na današnji dan - 13.10 Zabavne melodije - 13.30 Kmetijski nasveti - 13.40 Pihalni orkester Urbanec - 14.30 Priporočajo vam - 15.05 Veliki zabavni orkestri - 15.35 Naši poslušalci čestitajo - 16.30 Zbora iz Radomelj in Domžal - 17.00 Vsak dan za vas - 18.05 Operni koncert - 19.00 Aktualnosti - 19.15 Popevke - 18.45 Pota sodobne medicine 20.00 Lahko noč, otroci! - 20.15 Glasbene razglednice - 21.00 Simf. koncert - 23.10 Revija popevk - 23.50 D. Miklavc: Kamni in oljke, 24.05 Jazz v noči.

Ital. televizija

Od 8.30 do 12.00 Šola - 15.30 Giro d'Italia 16.40 Deseta obletnica rimskih pogodb 18.00 Dnevnik - 18.15 Program za mladino - 18.45 Knjižne novosti 19.15 Srečanje z glasbo - 19.45 Šport in ital. kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 TV tednik - 22.00 Girosprint 22.35 Film: Ljubezen je slepa - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

17.00 Giocagiò - 18.30 Angleščina - 21.00 Dnevnik - 21.15 Film: «Un ettaro di cielo» - 22.45 Književnost in umetnost.

TELEVIZIJSKI SPORED OD 28.-V. DO 3.-VI.

NEDELJA, 28. maja

10.25 21.00 in 22.50 Poročila - 10.30 Dajaki, film - 11.00 Kmetijska oddaja - 11.45 Operna scena - 12.15 Kalejdoskop - 12.35 Pustolovščine z Južnega morja - 13.00 Test z glasbo - 13.30 M. Durras: Park, TV drama - 16.00 Evropsko prvenstvo v telovadbi - 18.30 Tekmujte z nami - 20.05 Perry Mason, film - 21.50 Zabavno glasbena oddaja.

PONEDELJEK, 29. maja

10.40, 12.40 in 15.50 TV v šoli - 11.40 in 16.50 Ruščina - 13.05 Film o M. Cerarju - 17.55, 21.00 in 23.00 Poročila - 18.00 Mali svet - 18.25 Risanke - 18.40 Kje je, kaj je - 18.55 Obzornik - 19.20 O našem govorjenju - 19.45 Telesna rekreacija - 20.05 Turistična oddaja - 20.15 Športni pregled - 20.40 Založeni dinar - 21.30 J. B. Luc: Moška noč, TV drama - 21.20 Komorni koncert - 22.40 Znanost 67 - 23.20 Mednarodne motorne dirke.

TOREK, 30. maja

19.30 in 23.10 Poročila - 19.35 Srečanje mladih pevcev - 20.00 Diktatura po portugalsko - 20.30 Obzornik - 21.00 V ringu, amer. film - 21.30 Slovenska književnost.

SREDA, 31. maja

10.40 in 15.50 TV v šoli - 11.35 in 16.45 Angleščina - 12.00 in 17.10 Osnove splošne izobrazbe - 18.05, 21.00 in 23.15 Poročila - 18.10 Na deveti otok - 18.30 Naše prijateljice živali - 18.55 Obzornik - 19.15 Tisočkrat zakaj - 20.00 Klub «Klemenc-Kosmač» - 20.30 Film Jožeta Bevca - 21.37 Till Eulenspiegel, I. del - 22.50 Plesni orkester RTV - 23.30 Nogomet: Glasgow Rangers - Bayern Muenchen.

ČETRTEK, 1. junija

10.40, 15.50 in 17.10 TV v šoli - 12.00 Angleščina - 17.35 Film o M. Cerarju - 18.00, 21.00 in 23.10 Poročila - 18.05 Kljukec s strehe - 18.25 Slike sveta - 18.55 Obzornik - 19.15 Kalejdoskop - 19.35 Gost v našem studiu - 20.00 Ofelija, humoristična oddaja - 20.54 Propagandna medigra - 21.30 Aktualni razgovori - 22.10 TV drama.

PETEK, 2. junija

10.40 in 15.50 TV v šoli - 11.35 in 16.45 Angleščina - 18.05, 21.00 in 23.00 Poročila - 18.10 Oddaja za otroke - 18.55 Obzornik - 19.15 Integracija v bančništvu - 20.00 V zanki, sovjetski film - 21.38 Ruy-blas, francoski film.

SOBOTA, 3. junija

10.40 in 15.50 TV v šoli - 17.10, 21.00 in 23.50 Poročila - 17.15 Prenos športnega dogodka - 19.00 Obzornik - 19.15 Pesmica in sonček, mlad. igra - 20.02 Vsako soboto - 20.17 Janaček: Taras Bulba, balet - 21.00 in 23.50 TV Dnevnik - 21.38 Krog z dvojko, humor. oddaja - 22.38 Nekaj novega, nekaj starega - 23.00 Golo mesto, film - 24.05 Nogomet: Francija — Sovjetska zv.

Goriško-beneški dnevnik

OB UDELEŽBI ŠTEVILNEGA OBČINSTVA

Na mirovni manifestaciji v Doberdobu obsodili ameriški napad v Vietnamu

Na njej je govoril deželni svetovalec Jožko Jarc - Sprejeta resolucija s pozivom vladi - Seja mirovnega odbora v Gorici

Občinski odbor za mir v Doberdobu je priredil v petek zvečer mirovno manifestacijo, na kateri je bilo zelo veliko prebivalcev s Krasa. Otvoril jo je Karel Černic, ki je občinstvo seznanil z razlogi, zakaj je odbor za mir priredil manifestacijo. Deželni odbornik Jožko Jarc je nato opisal mednarodni položaj in hudo nevarnost, ki jo za svet predstavlja ameriško «stopnjevanje» vojne v Vietnamu, saj lahko pripelje do tretje svetovne vojne kot je ugotovil sam generalni tajnik svetovne organizacije. Potem ko je ugotovil vzporednost med sedanjo borbo vietnamskega ljudstva za neodvisnost in svobodo z borbo, ki so jo pred 20 leti in več vodili naši partizani za iste cilje proti fašizmu in nacizmu je dejal: «Ideali, ki se zanje borijo Vietnamci so prav takšni kot ideali, za katere je darovalo življenje toliko Doberdobcev». Govornik je svoje izvajanje zaključil s pozivom na italijansko vlado, naj loči svoje odgovornosti s kriminalno ameriško politiko ter se s samostojnimi akcijami bori za mir na svetu.

Po govoru je Jarc prečital resolucijo z vsemi zgoraj navedenimi problemi, ki jo je občinstvo odobrilo s ploskanjem; resolucijo bodo poslali naši vladi. Medtem ko se je občinstvo z enominutnim molkom oddolžilo padlim Doberdobcem za svobodo, so k spominski plošči, ki opozarja na njihovo žrtev, položili venec z napisom «Slava padlim za svobodo vseh narodov.»

Na seji goriškega odbora za mir so se pogovorili o akciji v zvezi z vojnimi dogodki v južno - vzhodni Aziji. Ob koncu seje so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri obsojajo vojaške operacije v Vietnamu, ki kažejo težnjo Johnsonove vlade, da bi z vojaško zmago rešila vprašanja tega dela sveta ter vsilila svojo politično linijo. Medtem ko resolucija vidi samo v pogajanjih izhod iz zapletenega položaja, opozarja na U Tantove izjave, da sedanje vojne operacije predstavljajo uvod v tretjo svetovno vojno, ter zahteva od naše vlade, da ne podpira ameriške agresije.

Stavke v ladjedelnici

Mehanična delavnica v Italcantieri je v gibanju, ker hoče drugače urediti nov akordni sistem, imenovan «Passo 6». Včeraj so zadnje ure stavkali delavci avtomatičnih varilnih strojev.

Za torek 30. maja so napovedali 24-urno vsedržavno stavko vseh delavcev italijanskih ladjedelnic. Oklicala so jo vsedržavna vodstva treh sindikalnih organizacij, da zagotovijo primerna jamstva za ohranitev dosedanjega nivoja zaposlitev v ladjedelnicah, ki jih zadeva načrt CIPE o preosnovi.

Septembra v Gorici shod Mitteleurope

Drugi shod kulturnikov Mitteleurope, ki ga prireja revija Iniziativa Isontina, bo v Gorici od 9. do 13. septembra. Na njem se bodo zbrali pripovedniki srednjeevropskih držav, med njimi tudi iz Češkoslovaške in Madžarske.

Novi urnik za nekatere trgovine

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča da bodo v obdobju, ko bo v veljavi legalna ura, se pravi od 28. maja pa do 23. septembra jestvinske trgovine in drogerije v goriški občini obratovale po naslednjem urniku:

Od 8. do 13. ure in od 16.30 do 19.30.

Občinski odbornik Lupieri o cesti Ljubljana-Gorica

Odbornik za javna dela občine Gorica Delio Lupieri odgovarja na trditve pisca E. L. v včerajšnji goriški izdaji nekega dnevnika, češ da je osvojitev načrta v Sloveniji za izgradnjo avtomobilske ceste Ljubljana-Razdrto docela prejudicirala podaljšek te ceste proti Gorici, ker da je od Razdrtega do Sežane komajda 30 kilometrov poti, od Razdrtega do Gorice pa skorajda še enkrat toliko.

Občinski odbornik trdi, da bi bila avtomobilska cesta Ljubljana-Gorica zares najkrajša čez Kalce-Podkraj, vendar pa bi bila ta trasa tudi najdražja, ker bi se visoko vzpenjala, bila pozimi močno zasnežena ter ne bi — vrhu vsega — služila velikima središčema kot sta Logatec in Postojna.

Kar zadeva ostali dve trasi, je goriška varianta za 15 od sto cenejša ter ne premaguje tolikšnih višin kot tržaška. Za voznike skozi Gorico se bo začelo plačevanje cestnine komaj v Villessah, skozi Trst pa že v Sesljanu. Sedaj izbrana trasa bo skupna za Reko, Pulj, Koper in Gorico. Odbornik zaključuje, da odgovorno razglabljanje o tem vprašanju ne more biti sestavljeno iz želja in čustev, dasiravno je tako počet je človeško. Razprava mora temeljiti na tehnično podkrepljenih izvidih, ki so tudi osnova občinske politike.

SPZ iz Gorice in ZKPO iz Nove Gorice prirejata

IV. obmejno srečanje v Sovodnjah

DANES, 28. MAJA

PROGRAM:

ob 16. uri PRIJATELJSKA NOGOMETNA TEKMA MED REPREZENTANCAMA OBEH OBMEJNIH PODROČIJ;

ob 18. uri K O N C E R T OBMEJNIH PEVSKIH ZBOROV TER ZDRUŽENIH GODB NA PIHALA IZ TREBČ, NABREŽINE IN S PROSEKA

PROSVETNO DRUŠTVO IZ SOVODENJ PRIREDI VEČERNE PLESE DANES IN JUTRI

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA V GORICI

Na ovinku je zavozil na levo in ubil žensko na pločniku

Delavec je z žerjavom zadel ob žice visoke napetosti in povzročil smrt drugega delavca

Pri popoldanskem in večernem zasedanju pretekli petek je goriško okrožno sodišče obravnavalo vrsto razprav, ki so bile na dnevnem redu. Druge pa je moralo zaradi pozne ure odložiti.

Med odloženimi je tudi razprava proti 26-letnemu Francu Legiši iz Trsta, Drevored 20. septembra 3, ki je obtožen, da je 3. oktobra 1965 na cesti od Doberdoba proti Poljanam do smrti povozil s svojim avtom fiat 1100 takrat 33-letnega Bruna Lavrenčiča iz Doberdoba, ki se je peljal po isti cesti z vespo v nasprotni smeri.

Pri drugi smrtni nesreči, ki se je pripetila 14. julija lani v Beglianu pa je prišel na zatožno klop 19-letni Graziano Angeli iz Fiumicella. Tistega dne se je Angeli peljal z motociklom skozi Beglian in, po obtožnici, na ovinku vozil prenaglo. Zato ga je zaneslo na levo stran ceste, kjer so stale tri ženske, ki jih je podrl. Ena od teh, Alma Paoletti, je pozneje v bolnišnici podlegla poškodbam, ostali dve Albina Stelco in Antonia Mladossi pa so dobile le manjše poškodbe, kakor tudi obtoženec sam, ter so jim nudili prvo pomoč v tržiški bolnišnici. Poleg tega so varnostni organi ugotovili, da ni prijavil prepisa vozila.

Obtoženec se je izgovoril, da ni vozil prenaglo, ter da se je hotel izogniti neki ženici in dečku-kolesarju, ki sta bila na cesti. Njegov odvetnik Venier iz Tržiča je zahteval, naj ga oprostijo zaradi pomanjkanja dokazov. Sodišče pa ga je obsodilo na 11 mesecev zapora in 40 tisoč lir globe. Kazen pa je pogojna in je ne bodo vpisali. Poleg tega so mu odvzeli vozno dovoljenje za dobo enega leta.

Pri drugi razpravi se je moral zagovarjati 43-letni delavec Luigi Vedana, doma iz Sospirola, Ul. Camolino 77 pod obtožbo, da je nepreviđno upravljal gradbeni žerjav in z vodoravnim delom trčil ob električno žico z visoko napetostjo pri železniški napeljavi ter s tem povzročil kratek stik pri katerem je električni tok drugega delavca Vittoria Cuglica iz Romansa tako ožgal, da je naslednji dan podlegel hudim opeklinam v tržiški bolnišnici.

Nesreča se je pripetila 23. julija 1965 pri gradnji avto ceste Trst-Benetke v bližini Ronk, kjer so takrat gradili železniški nadvoz. Ob 10. uri so postavili velik žerjav, na katerega je splezal Vedana, da bi ga upravljal. Druga dva delavca Cuglic in Cassin pa sta imela nalogo, da bosta obložila podlago žerjava in tako utrdila njegovo stabilnost. Kot rečeno, pa je Vedana manevriral preveč neprevidno in povzročil kratek stik, ki je ubil Cuglica.

Pri včerajšnji razpravi sta obtoženca zagovarjala odvetnika Pascoli in Gatti iz Benetk; civilno stranko, vdovo pokojnega Cuglica pa je zastopal odv. Sfiligoj, ki je zahteval zanjo primerno odškodnino.

Sodišče je po daljšem posvetu obsodilo Vedano na 8 mesecev zapora in plačilo sodnih stroškov. Kazen pa je pogojna in brez vpisa v kazenski list. Na posebni civilni razpravi pa bodo določili odškodnino za vdovo, kateri mora Vedana že sedaj izplačati na račun milijon lir ter 125 tisoč lir za sodne stroške.

Drž. tož. dr. Caputi; preds. sodišča dr. Cenisi; sodnika Arculeo in Mazzarella; zap. Nodetti.

Cepljenje otrok v Doberdobu

Občinska uprava v Doberdobu sporoča vsem prizadetim, da bodo v torek 30. t.m. od 9. ure dalje cepili v občinski ambulanti z drugim obrokom cepiva proti davici. Obenem bodo kontrolirali prvo cepljenje proti kozam.

Dne 9. in 13. junija pa bodo cepili otroke v starosti od 3. do 12. let proti otroški paralizi s Sabinovim cepivom. Starši bodo dobili vabilo tudi na dom.

PO TRČENJU V UL. CARDUCCI OPOLNOČI

Zagonetna smrt delavca ki je padel z mopedom

Avtopsija naj bi pokazala, ali je umrl zaradi poškodb ali zaradi kapi

Včeraj zjutraj je na svojem domu v Gorici, na Trgu Cavour 12 na nenavaden način umrl 38-letni delavec Bruno Bregant.

Prejšnji večer je bil v gostilni na Kornu, ki jo upravlja žena njegovega prijatelja Maria Culota. Od tu je šel še v neko bližnjo gostilno ter nekaj časa igral na karte. Bilo je blizu polnoči, ko se je odpravil s svojim mopedom proti domu. Kot je pozneje povedal doma, ga je v Ul. Carducci dohitel avto fiat 1100 ga zadel od zadaj in povzročil njegov padec. Pri tem je Bregant dobil praske po rokah, oteklino na desnem licu in rano na hrbtu. Ni mogel ugotoviti, kdo je bil avtomobilist, ki da je odpeljal dalje in tudi ne številke njegovega avtomobila.

Odpravil se je domov ter ni hotel niti zdravnika niti v bolnišnico. Takoj nato se je odpravil v posteljo ter tudi zaspal. Ko se je zjutraj zbudil je tožil, da čuti notranje bolečine. Domači so brž poklicali rešilni voz Zelenega križa. Medtem pa je Bregantu postajalo vedno slabše, oblil ga je mrzel pot in še preden je prišel rešilni voz Zelenega križa, je umrl.

Truplo so odpeljali v mrtvašnico na mestnem pokopališču zaradi avtopsije, da bi ugotovili pravi vzrok smrti, zaradi poškodb, ki jih je dobil pri prometni nesreči, o kateri je govoril in za katero ni nobene priče, ali pa je umrl zaradi kapi. V gostilni naj bi bil spil samo nekaj kozarcev vina in tudi domači so izjavili, da je bil videti trezen, ko se je vrnil opolnoči domov. Za zadevo se zanima tudi kvestura, da bi odkrila avtomobilista, o katerem je govoril Bregant. Obenem so ugotovili, da se je odlomil pri njegovem mopedu desni pedal in to je edina poškodba na vozilu, ki pa bi jo lahko povzročilo tudi trčenje ob pločnik ali kaj drugega.

Trčenje motociklistov na Catterinijevem trgu

Včeraj dopoldne ob 9.30 se je peljal 33-letni Bernard Černe, ki je doma iz Grgarja, s motociklom NSU 175 iz Gorice v smeri proti Ul. Montesanto. Na Catterinijevem trgu pa mu je privozil nasproti z mopedom ukopojenec 61-letni Giovanni Zoletti, ki stanuje v Ul. Giustiniani 18. Ko sta prišla že blizu skupaj, je Zoletti iz neznanega vzroka krenil preveč na levo in trčil ob vozilo Černeta. Černe je ostal skoro nepoškodovan, Zolettija pa so z rešilnim vozom Zelenega križa odpeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarec na glavo, udarec na prsni koš in pretres možganov. Pridržali so ga za 10 dni na zdravljenju. Cestna policija je ugotovila nekaj škode na obeh vozilih, zlasti na mopedu.

Spominski svečanosti za furlanskimi antifašisti

Danes, 28. t.m., bo pri Sv. Ivanu ob Nadiži in v Premariaccu spominska svečanost ob 22-letnici mučeniške smrti 26 furlanskih borcev za svobodo, katere so nacisti po ukazu gaulauterja Rainerja obesili 29. maja 1944 iz maščevanja zaradi izgub, ki sta jih partizanska bataljona «Mazzini» in «Mameli» prizadejala okupatorju v bitki pri Peternelu v Brdih.

Spominsko svečanost prirejata na pobudo ANPI občinski upravi s sodelovanjem drugih bojevniških združenj. Najprej bo ob 10. uri svečanost pri Sv. Ivanu, nato pa ob 11.45 na sedežu občinske uprave v Premariaccu, kjer bo uradni del svečanosti.

Kino

Gorica

VERDI. 15.15: «Doppio bersaglio», Jul Brynner in B. Ekland. Ameriški barvni film.

CORSO. 15.15: «Quin Sade», J. M. Volonté in Lou Castel. Kinemaskope v barvah; mladini pod 14 letom prepovedan.

MODERNISSIMO. 15.00: «L'Angelica avventuriera», M. Mercier in D. Gelin. Franc.-ital. koprodukcija. Barvni film, mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE. 15.30: «La spia che non fece ritorno», R. Vauhn, Vera Miles. Barvni film.

VITTORIA. 15.00—21.30: «La regina dei Vichinghi», D. Murray in Charita. Barvni film; mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

Tržič

AZZURRO. 15—22: «Io, l'amore», B. Bardot in L. Terzieff. Kinemaskopski film v barvah.

EXCELSIOR. 15—22: «Wanted», Giuliano Gemma, v kinemaskopu in barvah.

PRINCIPE. 15—22: «La bisbetica domata», L. Taylor in R. Burton. Kinemaskopski film v barvah.

S. MICHELE. 15—22: «I morituri», M. Brando in J. Brynner.

MARCELLIANA. 15—21.30: «I cacciatori del lago d'argento», B. Keith in V. Miles. Barvni film.

Ronke

EXCELSIOR. 15—22: «La capanna dello zio Tom».

RIO. 15—22: «Agente Z 55 — missione disperata», J. Cobb in Y. Tani. Kinemaskope v barvah.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna AL CORSO, Marzini, Korzo Italija št. 89, tel. 24-43.

RONKE

Ves dan in ponoči je dežurna lekarna «Alla stazione» dr. Matitti, Vermeljan, Drevored Garibaldi 3 — tel. 75-046.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes, 28. maja je v Gorici odprta cvetličarna REICHMANN, na Korzu Italija 34 — tel. 53-71.

Razna obvestila

Tudi letos, in sicer 10. in 11. junija se bodo srečali bivši idrijski realci v Idriji pri vseh «ribtah» a posebno pri «žlikrofih».

Izleti

Turo na Blegaš priredi SPD iz Gorice v petek 2. junija z lastnimi sredstvi. Kdor se je želi udeležiti naj se javi na sedežu SPD v Ulici Ascoli 1-I., kjer bo dobil podrobnejša pojasnila.

Darovi in prispevki

V spomin na pokojnega Pepija Lavrenčiča so uradniki in uradnice Cotonificio Triestino v Podgori darovali za krvno banko 20.000 lir.

VESTI Z ONKRAJ MEJE

V Kobaridu razstava izdelkov 22 mlekarn iz vse Slovenije

Podeljene nagrade za razstavljeno blago - Občinski praznik v Tolminu

V Kobaridu so konec minulega tedna odprli razstavo izdelkov slovenskih mlekarn. Na razstavi je sodelovalo od skupnih 22 kar 16 mlekarn iz vse Slovenije, ki so razstavile skupaj 71 vzorcev različnih izdelkov iz mleka. Skoraj polovica izdelkov je bilo raznih vrst sira. Posebna komisija, ki je ocenjevala mlečne izdelke, je podelila 15 ekstra ocen. 21 razstavljenim vzorcem je priznala prvi kakovostni razred, 20 vzorcem pa drugega.

Predstavnik poslovnega združenja za mlekarstvo je povedal, da pridelajo v Sloveniji letno nad 250 milijonov litrov mleka. Od tega ga odkupijo mlekarne nekaj več kakor 100 milijonov litrov. Lani so nad polovico odkupljenega mleka predelale v razne izdelke, predvsem v sir. Z mlekom in mlečnimi izdelki oskrbujejo predvsem domači trg, deloma pa ga tudi izvažajo. Lani so denimo izvozili v Italijo okoli 5 milijonov litrov mleka in tudi precejšnje količine sira. Možnost za izvoz so še velike, bodo pa morale mlekarne posvetiti večjo skrb kakovosti ter usposobitvi obratov za sodobnejše pridelovanje, ki bo konkurenčno s tujim blagom tudi v ceni.

* * *

V okviru praznovanj občinskega praznika bodo danes po slavnostni seji občinske skupščine odprli v Tolminu prenovljeno samopostrežno trgovino, ki jo je opremilo trgovsko podjetje Alp komerc. V njeno usposobitev je podjetje vložilo okoli 40 milijonov dinarjev, moč pa bo nakupiti vse vrste osnovnega potrošnega blaga. V Tolminu bodo jutri izročili namenu tudi popolnoma prenovljeno občinsko knjižnico. Svoje prostore je dobila v nekdanjih pisarnah občinske uprave. To bo poleg novogoriške najlepša in najbogatejša knjižnica na severnem Primorskem. Razpolagala bo z okoli 10.500 knjigami. Knjižnica je bila deležna precejšnje pozornosti občinske skupščine. Podprli pa so jo tudi republiški organi.

Bližnji izleti SPD

Odbor Slovenskega planinskega društva v Gorici je na svoji zadnji seji, potem ko je pregledal tekoče zadeve, proučil program bodočih izletov in visokogorskih tur, ki naj bi jih opravili v bližnjih poletnih mesecih. Sporazumeli so se, da bodo pripravili prvi izlet, in sicer z lastnimi sredstvi dne 2. junija na Blegaš. Pozneje pridejo na vrsto drugi vrhovi, kot Kobilja glava, Krn, Mojstrovka itd.

Družinski izlet z avtobusom pa bo prišel na vrsto v nedeljo 25. junija. Tudi tokrat je na programu krožna proga, kot pri zadnjem izletu v Beneško Slovenijo. Iz Gorice bo peljal avtobus v Most na Soči, v Cerkno z obiskom bolnice Franja, nato skozi Idrijo v Črni vrh (spotoma si bodo ogledali izletniki Divje jezero) ter skozi Ajdovščino v Gorico.

Vse podrobnejše informacije, zlasti kar se prvega izleta tiče, ki bo 2. junija na Blegaš, dobijo prizadeti na sedežu SPD v Ul. Ascoli 1-I.

Partizansko slavje danes v Brdih

Danes bo v jugoslovanskih Brdih prijateljsko srečanje partizanov briško-beneškega odreda in italijanskih partizanov, ki so se borili v Brdih in Beneški Sloveniji. Ob 9. uri bo pred spomenikom Srečku Kumarju v Kojskem koncert pevskih zborov iz Primorske in Gorenjske, ob 11. uri v Gonjačah pa partizansko zborovanje, na katerem bosta govorila Tine Remškar in Giovanni Padovan-Vanni. Na slavju bo sodeloval tudi pevski zbor p.d. «Briški grič» iz Števerjana.

Na Dobrovem se bo slavje nadaljevalo z zabavnim popoldnevom.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V tednu od 21. do 27. maja se je v goriški občini rodilo 28 otrok, umrlo je 8 ljudi, poročilo se je 7 parov, 8 pa so jih oklicali.

ROJSTVA: Erica Pizzol, Ferdinando Carli, Tazio Zorzin, Sabina Sfiligoj, Alessandro Odorico, Laura De Carli, Patrik Bergamasco, Marco Rossi, Catin Andrian, Paolo Della Savia, Maria Spessot, Alessandro Ventilin, Valentina Postet, Silva Brumat, Paolo Giacuzzo, Fabio Spessot, Marina Clini, Gina Marco Bezzi, Giuseppe Duca, Stefano Tomasini, Roberto Cociancig, Paolo Alessi, Daniela Moratto, Stefano Contin, mrtvorojeni Luciano Mascarin, Gianluca Grusovin, Carla Occhionero, Giulia Vecchiet.

SMRTI: zidar 43-letni Eugenio Quargnal; vojak 20-letni Bruno Zanardo; 37-letna Giovanna Bariviera por. Spessot; 8 ur stara Maria Spessot; upokojenec 69-letni Carlo Simonetti; 59-letna Josipina Ivancic; upokojenec 60-letni Giuseppe Peressin; 42-letna Crisci Catalano.

POROKE: Tekstilni delavec Livio Faganel in tekstilna delavka Anna Ocera; konzularni uradnik Mario Possamai in učiteljica Edda Saurin; podporočnik Silvio Vitori in Anna Marianni; davčni uradnik Aurelio Pauluzzi in učiteljica Silvana Missi; uradnik Marino Ziani in Rita Moretti; mehanik Giuseppe Codermazzi in Caterina Fedele; papirničar Ciro Zearo in frizerka Claudia Calderari.

OKLICI: elektrovarilec Bruno Forchiassin in tekstilna delavka Zaira Rojc; policist Giorgio Zitter in Nerina Movia; bančni uradnik Bruno Zimi in učiteljica Renata Zotti; brigadir finančne straže Alfredo Garufi in Carmela Scordo; delavec Franco Coren in prodajalka Zmaga Maraz; trgovec Antonio Pittana in prodajalka Bruna Marega; pismonoša Tarcisio Spessot in služkinja Angela Lauretta; mehanik Romano Coceani in uradnica Giorgietta de Stabile.

Kupite najsolidnejše slovensko pohištvo, ki ga izdelujejo najbolj vešči mizarji iz svetovno renomiranega lesa.

Projektirali so ga najbolj znani italijanski arhitekti.

Dobite ga po konkurenčnih cenah v

TRGOVINI

«MEBLO»

KIDRIČEVA, v NOVI GORICI

Kupcem s področja Furlanije - Julijske Benečije dostavimo že ocarinjeno pohištvo na dom in ga montiramo.

CENA IN KVALITETA BREZ PRIMERE

v trgovini «MEBLO» v NOVI GORICI

RAZSTAVE - *koristne in spodbudne prireditve*

Kot običajno je bila ob tradicionalnem prazniku pod mlajem v Dolini tudi občinska razstava domačih vin, prav tako je bila prvo nedeljo v maju na Colu občinska razstava goveje živine. V petek bo otvoritev občinske razstave domačih vin v Zgoniku, nato bodo po vrsti razstave domačih vin v Križu, v Nabrežini ter v repentaborski občini pod imenom «Praznik terana in kraškega pršuta», za veliki šmaren pa bo tudi letos Kmetijska zadruga priredila, s sodelovanjem Opencev in strokovnih organizacij, tradicionalni Kmečki tabor, v okviru katerega bodo uredili tudi razstavo povrtnin, vina in kmetijskih strojev.

Kakor smo že večkrat pripomnili, prirejajo razstave domačih vin vse občine na Tržaškem, razen tržaške občine, čeprav je sorazmerno največ vinskega pridelka na področju tržaške občine. Ker se tržaška občinska uprava, kot kaže, noče ukvarjati z vinsko razstavo, so se letos v Križu, ki spada pod tržaško občino, domači vinogradniki dogovorili, da bodo letos sami priredili razstavo domačih vin, in sicer ob priliki praznika vaških patronov, 29. junija. Kakor smo izvedeli, se voščani marljivo pripravljajo in bodo razen razstave vin imeli tudi kulturne prireditve.

Tudi Kmetijska zadruga je že začela s pripravami za kmečki tabor, čeprav bo šele čez dva meseca in pol. Take prireditve namreč zahtevajo dolge priprave. Predvsem je treba pravočasno opozoriti in povabiti k sodelovanju kmete. Vrtnarji, cvetličarji in vinogradniki, se morajo pravočasno pripraviti, da bodo lahko prikazali svoje pridelke. S prirediteljem se morajo pravočasno dogovoriti, kaj bi prišlo v poštev za razstavo itd. Če bi čakali na zadnje tedne, bi bili v veliki zadregi. O tem smo se lahko prepričali na letošnji razstavi cvetja, povrtnin in sadja v Trstu. Letošnje izkušnje s to razstavo nam morajo služiti za prihodnost, sicer pa smo o tej zadevi že dovolj razpravljali.

Zakaj se tako zavzemajo za razne razstave? Ali so zares potrebne in koristne? Ali so vinske razstave le nekakšne večje «osmice»? Slišali smo tudi taka vprašanja in dvome nekaterih, ki radi o vsem dvomijo.

Predvsem bi radi pripomnili, da je pobuda za razstave domačih vin na Tržaškem prišla od spodaj, od samih proizvajalcev, da ni prišla od zgoraj, od oblasti. Porodila se je najprej v Miljskih hribih, ker so tam imeli težave s prodajo vina. Že prvi poskusi v Camporah so dali dobre uspehe. Nato je miljska občina dala svojo podporo in priredila razstavo v občinskem okviru. Uspeh ni izostal. Zgledu so sledile nato dolinska, nabrežinska, repentaborska in zgoniška občina. Povsod so ugotavljali vedno večji uspeh.

Potrošniki, predvsem meščani, so v teh letih spoznali naša domača vina. Vinogradniki nimajo več takih težav, kot so jih imeli še pred nekaj leti pri prodaji svojega vinskega pridelka. To pa ni vse in glavno. Glavno je, in to potrjujejo strokovnjaki, da se je, v okviru priprav na vinske razstave, razvilo med vinogradniki pravo tekmovanje, ki je znatno prispevalo k izboljšanju kvalitete naših vin. Vinogradnik, ki se s svojim pridelkom udeleži razstave, se predstavi pred dvojno izpitno komisijo: strokovna ocenjevalna komisija in potrošniki-pivci. Večkrat smo videli na vinskih razstavah, kako so si meščani zabeležili naslov tega ali onega vinogradnika, da so potem pri njem kupili vino, ali prišli v njegovo osmico.

V kuhinjah in kleteh v Miljskih hribih, v Bregu in na Krasu visijo na častnem mestu diplome, vinogradniki s ponosom pokažejo kolajne in pokale. Ta priznanja jih spodbujajo, da vedno bolj skrbijo za večji in boljši pridelek, da poslušajo strokovnjake in upoštevajo njihove nasvete, da berejo strokovne članke itd. Mnogi vinogradi ne bi bili tako skrbno obdelani in marsikatera klet ne bi bila tako sodobno urejena, če ne bi bilo prav vinskih razstav. In še nekaj bi radi k temu dodali. Tudi vinske razstave so precej prispevale k razvoju domačega turizma.

Ob tej priliki ponavljamo, kar smo sicer že lani in predlanskim predlagali, in sicer, da bi bilo zelo umestno in potrebno prirejati v razdobju nekaj let, tudi razstavo domačih vin v pokrajinskem merilu. Za to naj bi dala pobudo pokrajinska uprava s sodelovanjem občinskih uprav, kmetijskega nadzorništva in Pokrajinske turistične ustanove. Lahko bi tako razstavo priredili že prihodnje leto, toda skleniti bi morali čimprej in že pred letošnjo trgatvijo obvestiti vinogradnike, da se skrbno pripravijo.

Med razstavami smo omenili tudi razstavo goveje živine na Colu. Do sedaj prireja tako razstavo, s sodelovanjem Kmetijskega nadzorništva le naša najmanjša repentaborska občina. Tudi na tej razstavi so letos strokovnjaki ugotovili lep napredek glede kvalitete živine. Tudi to je pripisati razstavi in pripravam za razstavo. Slišali smo, da o taki razstavi razmišljajo zdaj tudi v nekaterih drugih občinah. Prav tako pa smo izvedeli, da bo prihodnje leto razstava goveje živine sivo-rjave alpske pasme z rodovnikom, in sicer v pokrajinskem merilu. Tudi ta pobuda je hvale vredna in jo toplo pozdravljamo.

A. B.

OD PETKA DO NEDELJE V ZGONIKU

Razstava domačih vin

V okviru razstave kulturne in športne prireditve

V petek, 2. junija, bo v Zgoniku otvoritev občinske razstave domačih vin. Izbira bo velika, saj bodo razstavljali in prodajali 14 vzorcev belega vina in 14 vzorcev črnega vina. V okviru razstave bodo tudi kulturne in športne prireditve. Nastopila bo godba na pihala iz Idrije, za ples pa bo igral orkester iz Idrije.

Razstava bo odprta tri dni.

Bela vina bodo razstavljali in prodajali. Ivan Kocman — Zgonik 19, Marija Doljak — Zgonik 18, Ivan Milič — Zgonik 4, Karel Štolfa — Saležb 46, Jože Pavlina — Saležb 16, Ivan Rebula — Saležb 30, Alojz Škerk — Saležb 33, Franc Škerk — Saležb 57, Svetozara Škerlj — Saležb 44, Stanislav Colja — Samatorca 20, Just Vodopivec — Koludrovica 4, Mirko Skupek — Koludrovica 12, Danilo Milič — Repnič 21, Franc Husel — Repnič 8.

Črna vina: Miroslav Žigon — Zgonik 36, Stanko Milič — Zgonik 34, Marija Doljak — Zgonik 18, Jože Pavlina — Saleš 16, Jože Perčič — Saležb 43, Ivan Rebula — Saležb 30, Jože Kocman — Saležb 15, Karel Stubel — Saležb 49, Alojz Škerk — Saležb 33, Jože Pegan — Saležb 7/A, Ivan Milič — Koludrovica 7, Just Vodopivec — Koludrovica 4.

Strogi predpisi zaradi nevarnosti prašičje kuge

Kakor je znano, se je v raznih italijanskih pokrajinah zelo razširila in povzroča ogromno škodo tako imenovana afriška prašičja kuga. Zaradi tega je tudi pokrajinski veterinar v Trstu izdal predpise z raznimi ukrepi, da bi se preprečila razširitev kuge na naše področje. Predpisi so stopili že v veljavo in kdor jih bo kršil bo kaznovan, kakor predpisujejo zadevni zakoni.

Pokrajinski veterinar v svojem odloku najprej določa, da so v tržaški pokrajini odložene za nedoločen čas razstave, sejmi ali kakršno koli zbiranje prašičev. Pred prevozom prašičev s kakršnim koli prevoznim sredstvom, jih mora prej pregledati veterinar, tako pred natovarjanjem kot raztovarjanjem. Prevoz bo dovoljen, če bodo vse živali zdrave in če so bile cepljene proti svinjski kugi. Prevoz bo dovoljen le s potrdilom veterinarja. Dovoz prašičev iz drugih pokrajin v našo pokrajino lahko dovoli samo pokrajinski veterinar. Tudi za prevoz svežega svinjskega mesa izven pokrajine je potrebna izjava pokrajinskega veterinarja, da gre za meso neokuženih živali. Vsekakor je prepovedan prevoz divjih prašičev in njihovega mesa.

Lastniki prašičev, naj si bodo kmetje, trgovci itd. morajo takoj sporočiti občinskemu veterinarju vsako spremembo glede števila prašičev. Prav tako je obvezno cepljenje vseh prašičev proti kugi, če niso bili že cepljeni. Cepljenje bodo opravili občinski veterinarji ali pooblaščeni veterinarji, s cepivom, ki je brezplačno. Veterinarju je treba plačati 400 lir za prvo cepljeno žival ter 200 lir za vsako naslednjo. Cepljenje bo treba zaključiti čimprej.

Dokler ne bo popolnoma izginila prašičja kuga, je za krmljenje prašičev prepovedana uporaba ostankov hrane, pomij itd., tako iz mesta kot kakršnega koli drugega izvora.

Svinjake in vse naprave je treba razkužiti najmanj enkrat na teden. Občinski veterinarji bodo nadzorovali tako dezinfekcijo svinjakov kot zdravstveno stanje prašičev. Naše kmete in prašičjerejce opozarjamo zlasti na nevarnost, ki jo predstavljajo pomije

Žveplanje trt

Kot so naši vinogradniki pri vinogradniških opravilih točni in natančni, tako nekateri ne polagajo dovolj pažnje važnemu poslu — borbi proti grozdni plesnobi (oidiju), ker te bolezni ne smatrajo za tako nevarno kot peronosporo; izkušnje pa govorijo drugače. Ta bolezen lahko uniči pridelek kot peronospora. Seveda se razvija v drugačnih pogojih kot ta. Prijajo ji sušna leta in zračna vlaga okrog 70 stop. brez dežja, toplota med 20 in 30 stop. C, a se razvija že pri 10 stop. C, čeprav počasi. V deževju propada, ker voda spira z jagod njegove klice. Proti tej bolezni uporabljamo žveplo kot uspešno sredstvo za uničevanje plesni. Ker pa žveplo v vročini lahko povzroči na grozdju in listju opekline, je treba žveplati z dobro prašečim mehom; enako je učinkovito, če žveplamo na zemljo med trtami.

Iz zgoraj povedanega je razvidno, da se grozdna plesen lahko že zgodaj pojavi in jo je težko zatreti. S tem važnim opravilom mnogi vinogradniki zakasnijo. Za prvo, in sicer najvažnejše žveplanje, je čas že pretekel, ker se to vrši ko je mladje (čeče) le nekaj (8,5 do 10 cm) dolgo. Na srečo ni bilo letos vreme za razvoj te bolezni tako ugodno (nizka zračna vlaga, hladnota). Drugič žveplamo pred cvetjem, tretjič ko so jagode razvite kot grah. Sorte, ki so občutljive za to bolezen, žveplamo še nekajkrat. Ponekod pri nas pa nalahko oprašijo trte še večkrat. Nič ne zgrešijo, ker to trti le koristi.

Afriška prašičja kuga

OD KOD PRIHAJA IN KAKO VELIKO ŠKODO POVZROČA

Deseto leto teče, odkar se je afriška prašičja kuga preselila, oziroma so jo prenesli v Evropo. Lahko tudi rečemo, da je njen naziv že zgodovinski. Bolezen predstavlja strahotno nevarnost za prašičerejo vse Evrope, saj tu redijo nad 166 milijonov prašičev.

Stoletja in morda tisočletja se je kal te bolezni — poseben virus — ohranjala na področju Afrike, prvenstveno na obsežnem področju med ekvatorjem in južnim povratnikom. Nihče ni poznal te zajedalske klice. Afriškim in divjim prašičem ne povzroča nič hudega. Ko je bolezenska kal napadla evropske prašiče, jim ni bilo rešitve. 10 do 20 dni potem, ko se prašiči okužijo, zbolijo, in v 2 do 3 dneh poginejo; poginejo skoraj vsi. V prvem hudem valu bolezni, ki so ga ugotovili leta 1921 v Keniji, je poginilo 98,9 od sto prašičev. Črnci, ki so na klavnici odkupovali parklje in glave nekaterih prašičev, so bolezen zanesli med svoje prašiče in poginilo jim je nad 92 odst. prašičev. Veterinarska služba te dežele je že takrat postala pozorna na majhno število prebolevnikov. Te živali so ostale nosilke bolezenske kali. Spoznali so, da je rešitev pred boleznijo edino v tem, da brez ozira uničijo vse prašiče v okuženih pokrajinah.

Podobno kot v Keniji in Južni Afriki se je bolezen pojavila tudi v številnih drugih afriških državah; leta 1958 pa na Portugalskem. Iz Portugalske se je leta 1960 razširila še v Španijo, l. 1964 za kratek čas v Francijo in letos v marcu v Italijo.

V portugalski koloniji Angoli ter v Portugalski in Španiji bolezni niso uspeli zatreti. V Portugalski in Španiji je v začetku bolezni poginilo skoraj 100 odst. vseh prašičev, ki so se okužili. Kasneje so organizirali klanje vseh ogroženih prašičev okrog bolezenskih žarišč, vendar jim tudi s takim delom bolezni ni uspelo zatreti.

Danes je afriške prašičja kuga v Angoli, Portugalski in Španiji do neke mere spremenila svoje lastnosti. Še vedno se prvenstveno širi s pomijami in s prevažanjem okuženih živali, vendar je v teh deželah vse več in več živali, ki prebolijo to bolezen in se ohranjajo v deželi kot stalen vir za nadaljnje okužbe. V Italiji je bolezen izbruhnila v marcu 1967, v neposredni bližini letališča v Rimu. Domnevajo, da se je bolezen zanesla s pomijami oziroma ostanki hrane iz letal, ki so jih bližnji prašičerejci odkupovali za svinjsko krmo. Tudi v Italiji se je bolezen začela širiti s prevažanjem okuženih živali in s črnim klanjem bolnih živali.

V okuženih gospodarstvih pobijejo in sežgo vse prašiče; v okolici Cremone je na grmadi zgorelo okoli 1400 prašičev. Nato prepovedo vsako prevažanje in prodajo prašičev. Računajo pač, da se bolezen, če se je zanesla še v kako gospodarstvo v okolici, mora pokazati v dvajsetih dneh.

Toda življenje gre svojo pot in v vsaki deželi so ljudje, ki si želijo iz nesreče kovati denar. Mešetarji, mesarji brez vesti odkupujejo na področju pod zdravstveno zaporo prašiče pod ceno, jih vozijo v svoje klavnice in s tem širijo bolezen. Po ugotovitvah veterinarske službe v Italiji se je v 95 odst. primerov prenesla bolezen v nova gospodarstva s pomijami in ostanki hrane iz večjih gostišč in menz. To je istočasno dokaz, da brezvestni ljudje dosti koljejo okužene živali. O vsem tem govorijo zavestni italijanski živinorejci in delavci v mesni industriji. Ni čudno torej, če se je v Italiji bolezen iz prvotnega zarišča razširila na široko področje in doslej zajela najmanj 12 do 13 provinc. Mnoge od njih so na severu Italije. 9. maja je bila bolezen javljena v kraju Latisana.

Do 23. aprila 1967 so Italijani morali pobiti in sežgati že nad 60 tisoč prašičev. Odškodnin zanje so plačali 3,5 milijarde lir in vendar se bolezen še naprej širi. Zahodnoevropske države, v katere so izvažali prašičerejske izdelke, so prepovedale uvoz mesnin iz Italije. Na mejah Francije, Švice, Zahodne Nemčije in Avstrije zaplenijo mesne izdelke celo turistom, ki prihajajo iz Italije. Od 8. maja veljajo iste prepovedi tudi za uvoz iz Italije v Jugoslavijo.

V Evropi je doslej edino Franciji uspelo preprečiti, da se bolezen ni raznesla po vsej deželi. Leta 1964 so na dveh mestih dobili bolezen iz Španije. V enem primeru se je bolezen zanesla s pomijami iz neke španske restavracije, v drugem primeru pa s črnim uvozom prašičev iz Španije. Uspeli so bolezen zatreti v kali samo zato, ker so že več let strogo nadzirali prašičerejo ob španski meji, pripravili denar in ob izbruhu bolezni takoj poklali vse prašiče okrog bolezenskih žarišč.

Ta bolezen je nevarna samo za domače in divje evropske prašiče. Drugih domačih živali ne napada. Prav tako ni nevarna za človeka.

Povzročitelj bolezni je zelo odporen. V krvi bolnega prašiča se povzročitelj ohrani nevaren vsaj 18 tednov pri sobni temperaturi, v iztrebkih bolnih živali vsaj 11 dni, v poginulih prašičih vsaj 10 tednov, v okuženih hlevih se val bolezni ohrani tudi tri mesece. V svinini (šunkah) se ohrani vsaj 5 mesecev, še dalj pa v ohlajenem mesu (v hladilnikih).

Zaradi velike odpornosti povzročitelja so nevarni vsi mesni izdelki, ki vsebujejo svinino. V okuženih mesnicah je treba računati celo z nevarnostjo, da se bolezen prenese z govejim ali drugim mesom. Za okužbo prašiča je namreč potrebna malenkostna količina kužnine, ki jo lahko prenese mesar na goveje meso s svojo sekiro.

Drago so plačane izkušnje v Španiji in Portugalski, po katerih se bolezen prvenstveno širi s pomijami. Kal bolezni pride v pomije v primeru, da v mesnicah koljejo okužene prašiče zavedno ali nezavedno. Zaradi tega so v Španiji in Portugalski prepovedali vsako rejo prašičev s pomijami, kolikor jih posebej in pod kontrolo ne prekuhavajo.

Poleg mesnin in pomij so nevarni za vnos bolezni prašiči iz okuženih področij. Bolezen se zato širi v večji meri na vseh tistih področjih, kjer prašiče redijo na srenjskih in gozdnih pašah. Posebno je nevarno tudi kupovanje in prodajanje mladih odstavljencev za večja pitališča. Bolezen lahko prenese na svojih čevljih in obleki človek, ki je prišel iz okuženega gospodarstva, prenese se lahko na poljedelskih strojih itd.

V zvezi s temi nevarnostmi je potrebno spregovoriti o razkuževanju. Najzanesljivejše razkužilo je kavstična soda, torej lug v 2-odstotni raztopini, 1-odstotna raztopina ni uspešna, čeprav smo jo nabrizgali po 1 liter na kvadratni meter. Razumljivo pa je, da lug lahko poškoduje vozila in poljedelske stroje, zato je bolje uporabljati pri razkuževanju vozil parne razkuževalce, vozilo pa je treba pred razkuževanjem dobro oprati.

Dr. O. B.

Opozorilo dvolastnikom

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov opozarjata dvolastnike, ki nameravajo sekati drva na jugoslovanskem področju, naj pravočasno predložijo zadevne prošnje. V ta namen naj se javijo v pisarni KZ in ZMP — Ul. Geppa 9 med uradnimi urami (od 8. do 12., ob četrtkih pa od 8. do 12. in od 15. do 18.). S seboj naj prinesejo dvolastniško knjižico ter številko parcel. Poleg osebnih podatkov je namreč treba navesti v prošnji številko parcele, na kateri nameravajo sekati, katastrsko občino, pod katero parcela spada, ter površino parcele in količino drv.

Prošnje bomo sprejemali do 10. junija.

Tajništvi KZ in ZMP

Skrbi govedorejcev

Na 4. razstavi goveje živine na Colu je župan tamkašnje občine med drugim dejal: «Dovoljujem si opozoriti oblasti, da je pred leti izkupiček enega litra mleka zadostoval za nakup enega kilograma kruha, danes pa morajo živinorejci za en kilogram kruha prodati tri litre mleka.»

S to nazorno primerjavo se je dotaknil pereče zadeve. Enako je proizvodnja, drugo prodajna cena istega blaga. Kot v vsakem gospodarski panogi veljajo tudi za kmetijstvo ekonomski zakoni. Če vršiš kaksno dejavnost hočeš od tega tudi nekaj imeti. In z odgojo ter rejo živine je veliko truda in tudi rizika te za vse to pritične kmetu primerna nagrada. Živinorejec želi imeti od izkupička mleka gotovo donos. Kakšen je ta donos, pove gornja primerjava. Kakor hitro postane ta najvažnejši prehrambeni artikel tržno blago, trči na težave, ki jim živinorejec ni še dorastel. Pri nas drobni prodaji še nekako gre; bolje povedano: gre z žrtvami, ki jih zmore le ta delo ni človek.

K še večjim žrtvam spadajo živinorejci, ki so že pred leti klonili pogojem mlekarskega podjetja. To je kot polip raztegnil svoje tipalke čez severnojekraško področje in izkoristilo težave ondotnih kmetov glede unovčenja mleka. Živinorejci so iz več razlogov mogli s tem blagom na tržaški trg. Kamion, ki je začel po vaseh pobirati mleko, je bil zapeljiv pojav, čeprav je bila cena nizka. Tako je še danes. Pravzaprav je za mnoge živinorejce cena še nižja, ker morajo nekatere vasi nositi mleko na določen kraj izven vasi.

Znano je, da je naše maščobno mleko tudi zelo okusno. Takšno mleko — od zdravih krav, kot so po naših hlevih malone stoodstotno, je vsekakor tudi več vredno.

KORISTNI NASVETI NAŠIM ŽIVINOREJCEM

Skrbeti moramo bolj za kvaliteto krme

Važnost in vloga vitaminov za pravilno rast in delovanje organizma

(Nadaljevanje in konec)

Elemente, ki morajo biti prisotni v vsakem organizmu, delimo na makroelemente in mikroelemente. Prve potrebuje organizem v sorazmerno večjih količinah, druge pa v manjših.

Od makroelementov zavzemata po važnosti prvo mesto Ca in P (kalcij in fosfor). Oba elementa sta v večjih količinah prisotna v kosteh, in sicer v obliki soli, ki jo kemično imenujemo trikalcijev fosfat. Kostni sistem (skelet) ni samo oporni aparat, ampak predstavlja tudi neko vrsto shrambe ali rezerve Ca in P. Ca in P se v določenem času kopičita v kosti. V primeru potrebe, oziroma pomanjkanja teh dveh elementov v hrani, organizem seže po rezervah. Strokovno pravimo, da organizem mobilizira Ca in P ter da ga črpa po potrebi. Ta mobilizacija je posebno živahna v zimski dobi, zlasti, če je krma siromašna na Ca in P; v brejosti, ko doraščajoče tele v materinem telesu črpa Ca in P za svoje kosti iz materinega skeleta; v fazi obilne molže (laktacije), ko vsaka krava izloča z mlekom ogromne količine teh dveh elementov. Še zlasti naši kraški živinorejci bi morali paziti, da je v krmi vedno dovolj Ca in P soli, ker je naše kraško področje siromašno zlasti na Ca. Ni dovolj, da sta ta dva elementa v večjih (obilnih) količinah prisotna v krmi, važno je tudi, da sta prisotna v določenem razmerju (2:1), sicer ju organizem le slabo izkoristi. Razen tega ne sme žival trpeti pomanjkanja vit. D, ker vemo, da je prav ta vitamin tisti, ki urejuje ves promet s Ca in P. Kako naj se Ca in P dodajata krmi v obliki raznih soli, ki jih dobimo v prodaji, je težko reči. Ni nekega pravila. Odvisno je predvsem od področja, če je bogato, ali pa siromašno na enem ali pa obeh elementih; od kvalitete sena, od ostale krme, letnega časa (zima, poletje) od načina držanja krav, od stanja organizma (brejost, laktacija, doba po porodu), od količine mleka ter od prisotnosti, oziroma pomanjkanja ostalih elementov. Veljalo naj bi kot splošno pravilo, da sta Ca in P. dva elementa, ki mlečnim kravam nikdar ne škodujeta, četudi ga dobivajo v več kot zadostnih količinah. Saj izkoriščanje teh elementov s strani organizma ni odvisno le od dovoljnih količin in od razmerja, v katerem se nahajata Ca in P, ampak tudi od kemijske oblike soli, v kateri sta vezana Ca in P. Znano je, da kvalitetne krave z visoko mlečnostjo v fazi svoje največje proizvodnje (laktacije) ne morejo si preskrbeti tiste količine Ca, katero gubijo vsak dan z mlekom. Zato njih organizem seže po tako imenovanih rezervah (skladiščih), ki so v tem primeru kosti. Razumljivo je, da pride zato do večjih sprememb v celotnem okostju. Kosti postanejo šibke. Pravimo, da ima krava v laktaciji negativno bilanco Ca. Ta negativna bilanca doseže svoj višek okrog 20. tedna po porodu. Tedaj je namreč laktacija najbolj intenzivna, a deficit na Ca največji. Istočasno črpa krava iz kosti tudi P. Negativna bilanca fosforja pa doseže svoj višek okrog 10. tedna laktacije. Raziskovanja so pokazala, da krava, ki nam daje 25 litrov mleka dnevno v času, ko doseže svoja največja deficita, znaša ta za Ca 800 g za P pa 50 g.

Analize mleka so pokazale, da z vsakim litrom mleka zgubi krava 1,3 g Ca in 0,8 — 1 g P. Za vsak liter mleka pa bi morala dobiti vsaj 2,5 g Ca in 1,5 g P.

Vzemimo kravo, ki nam daje 20 litrov mleka. Taka krava bi morala dnevno dobivati v krmi 50 g Ca (2,5 X 20) in 30 g P (1,5 X 20). K temu moramo dodati vsaj še 20 g Ca in 15 g P. za lastne potrebe organizma. Vprašanje se nam postavlja kar samo. Dobijo krave, ki dajejo 20 l mleka po naših kraških vaseh, 70 g Ca in 45 g P dnevno za časa laktacije? Prav gotovo ne, saj je znana stvar, da so kraška tla siromašna na Ca in P. Dokaz, da našim kravam primanjkuje Ca in P je tudi bolezen (puerperalna pareza) poznana pod imenom «spanje od mleka», ki se javlja vse bolj pogosto v naših hlevih. Večkrat je dovolj samo ena doza kalcijevega glukonata in žival že po nekaj urah pride k sebi. Posebno pozornost bi morali posvetiti živinorejci mineralizaciji dnevnih obrokov tistih krav, ki so presušile. V tej fazi namreč omogočimo okostju, ki se je v fazi laktacije izčrpalo, da se spet obnovi, da se oskrbi z minerali. Na ta način najboljše pripravimo kravo za naslednjo laktacijo, saj bo na ta način najlažje prenesla deficit Ca in P, ki se bo spet pojavil v 20., oziroma v 10. tednu po porodu.

Drugi element, ki ga ne bi smeli prezreti, je makroelement magnezij (Mg). Tudi ta element igra važno vlogo v kosteh, saj ga prav tu dobimo v velikih količinah v obliki magnezijevega fosfata ali pa karbonata. Razen tega je regulator nekaterih važnih funkcij, ki se odigravajo v našem organizmu, zlasti v mišičju in živčevju. Za svoje lastne potrebe ga potrebuje organizem srednje mlečne krave okrog 15 g dnevno. Razen te dnevne doze potrebuje še 1 g Mg za vsak liter mleka.

V to skupino elementov spadata še natrij (Na) in klor (Cl), ki ju pa žival lahko dobi v obliki soli (kemijsko natrijev klorid). Naloga soli je predvsem, da izboljša okus krmi ter na ta način poveča prebavljivost hrane in boljše izkoriščanje s strani organizma. Klor (Cl) ki je sestavni del molekule soli, služi organizmu pri sintezi želodčne kisline, torej želodčnega soka. Natrij, drugi sestavni del molekule soli, pa služi organizmu kot ravnotežje prevelikim količinam kalija, ki ga prežvekovalci vnesejo v svoje telo s travo, oziroma senom. Kot merilo računamo navadno, da krava 6 stotov potrebuje dnevno okrog 35 g soli za svoje lastne potrebe, zraven pa ji še lahko dodamo 2 g za vsak liter mleka. Razen makroelementov, ki smo jih pravkar omenili, bi na tem mestu omenili še nekaj tako imenovanih mikroelementov. To so tisti elementi, ki jih mora govedo dobivati v malih količinah, če hočemo preprečiti nekatere bolezni, ki se pojavijo, če primanjkuje eden ali pa več teh elementov.

Tak mikroelement je na pr. selenij (Se), Nekateri poskusi so pokazali, da je med Se in vit.E neka vzročna zveza. Namreč oba morata biti prisotna v zadostnih količinah v krmi, če hočemo preprečiti, da se nam ne porodijo tako imenovana miodistrofična teleta. Značilno za to bolezen je, da so mišice, pravzaprav njih vlakna, degenerirana. Taka teleta ne morejo vstati, se tresejo in prej ali slej poginejo.

Pomanjkanje mangana (Mn) prispeva k nepravilnemu razvoju kosti v petnem sklepu. Kravam se pojavijo v omenjenih sklepih kostne izrastline na zunanji strani, kar spači žival, ker postane njena drža nepravilna. Opazili so tudi, da se je plodnost takih krav zmanjšala. Pomanjkanje bakra (Cu) povzroča, da temna dlaka zgubi svojo prirodno barvo ter postane rjavkasta. Pojavijo se tudi kostne izrastline v sklepih prvih nog, splošna odpornost proti boleznim in mlečnost upadeta, odstotek maščobe v mleku pade včasih celo na 1,25%. Krave postanejo sčasoma mršave, jalove in anemične. O pomanjkanju železa ne bi preveč govorili, saj je bolj ali manj vsakemu znano, da pomanjkanje tega elementa dovede organizem do anemije. Ni pa nevarnosti, da bi odrasla žival obolela za anemijo, kajti v zelenih listih rastlin je dovolj železa. Lahko pa obolijo za to vrsto anemije mlade živali, ki se hranijo le z mlekom, kajti mleko je zelo siromašno s Fe. Zlasti so k temu podvrženi mladi prašiči.

Tudi kar se tiče kobalta (Co) ni strahu, da bi odrasla žival trpela njegovo pomanjkanje, vendar bi le informativno napisali, da je ta element nujno potreben bakterijam predželodcev z asintezo vit. B 12. V nekaterih predelih sveta (Južna Afrika) je živinoreja skoraj nemogoča prav zaradi primanjkovanja tega elementa v zemlji, in torej v krmi. Telički takih krav se rodijo šibki, krave rade povržejo in kljub obilni hrani se izčrpajo do onemoglosti.

Marsikje po svetu dela živinoreji velike preglavice pomanjkanje joda v hrani. No, pri nas nimamo tega problema, kajti z dodajanjem morske soli krmi dodajemo tudi jod, ki ga je v soli dovolj. Zadnje čase poročajo precej o posledicah pomanjkanja cinka (Zn) v krmi. Opazili so namreč, da krave in telički, če nimajo dovolj Zn v hrani, gubijo na teži, dlaka slabi in izpada, sčasoma se pojavijo na koži dermatitisi (zagoljenje kože). Znake pomanjkanja Zn v hrani so opazili na Finskem in v Piemontu.

Na koncu bi še dodali, da naši živinorejci polagajo vse premalo pozornosti pravilni prehrani, zlasti mlečnih krav, in še posebno kar se tiče mineralizacije krme. Zgrešeno je mišljenje prenekaterih, ki mislijo, da je že dovolj, če so dodali krmi ščepec morske soli. S tem so dodali le nekaj Na in Cl (natrija in klora). To pa sta le dva od toliko elementov, ki jih živina vsakodnevno potrebuje v hrani (krmi). Prepričani smo, da če bi se polagala večja skrb mineralom pri sestavljanju dnevnih obrokov posebno mlečnih krav, bi marsikatera krava ostala več časa v produkciji. Krava bi nam dala več mleka, in boljšega, lažje bi prenesla deficit Ca in P v laktaciji, zmanjšalo bi se število puerperalnih parez in drugih nevšečnosti ob porodu, pri marsikaterem grlu bi rešili problem jalovosti in še celo vrsto drugih bolezni, ki so direktno ali pa indirektno povezane s pomanjkanjem vitaminov in mineralov v krmi. Ni dovolj, da ima živina na razpolago dovolj krme. Skrbeti moramo vedno, da ima živina, zlasti pa mlečne krave, dobro, kvalitetno krmo.

Dr. LEO KRALJ

Kmečki koledarček za junij

V VINOGRADU. Tu moramo paziti na najrazličnejše zajedavce in druge trtne bolezni. Seveda je najbolj nevarna peronospora; hkrati pa tudi oidija ne smemo zanemarjati, ker nam lahko povzroči veliko škodo zlasti na zarodu. Zato moramo pravočasno škropiti proti peronospori z bordoško brozgo, odnosno z raznimi ustreznimi preparati, ki jih dobimo v kmetijskih trgovinah. Istočasno ko škropimo proti peronospori lahko dodamo pripravljeni brozgi še 100 gramov na 100 litrov koloidalnega žvepla za borbo proti oidiju. Poleg tega pa ne bo odveč, če vinograd od časa do časa pošteno požveplamo. V tem mesecu moramo paziti, da ne bomo ne škropili in ne žveplali med cvetenjem zaroda. Hkrati pa moramo paziti, da bo vinograd očiščen plevela, ker je mesec junij mnogokrat precej suh in vsaka kaplja vode mora služiti trti, ne pa plevelu.

NA VRTU bomo še do sv. Antona sejali cvetačo, ves mesec pa lahko presajamo brokole, prvo endivijo, cikorijo; poleg tega pa v tem mesecu lahko še vedno presajamo paradižnike, jajčevce, papriko, zelje in ohrovt (vrzote). Radič, solatico in redkvice lahko sejemo do oktobra. Na še prosti zemlji, ali pa potem ko smo obrali grah in prekopali, lahko sadimo stročji fižol (tegoline), ki jih bomo obirali v času, ko se dobro prodajo.

NA NJIVI začnemo z izkopavanjem krompirja, ki smo ga zgodaj sadili. Poleg tega pa se pripravljamo, kaj bomo sadili za krompirjem in pšenico.

V KLETI moramo še vedno paziti na vino (kolikor ga še imamo), da se nam ne skisa; prav tako moramo paziti na prazno posodo, ki mora biti čista in suha.

V KOKOŠNJAKU se moramo odločno boriti proti kurjancem, za prašiče pa moramo poskrbeti, da jih cepimo, če jih še nismo.

Kdor ima živino, bo imel v juniju mnogo dela s senom. Zato je treba paziti, da travo pokosimo, ko je v cvetju, da ne bomo spravljali v senik navadne slame, ki ne vsebuje potrebnih hranilnih snovi za govedo.

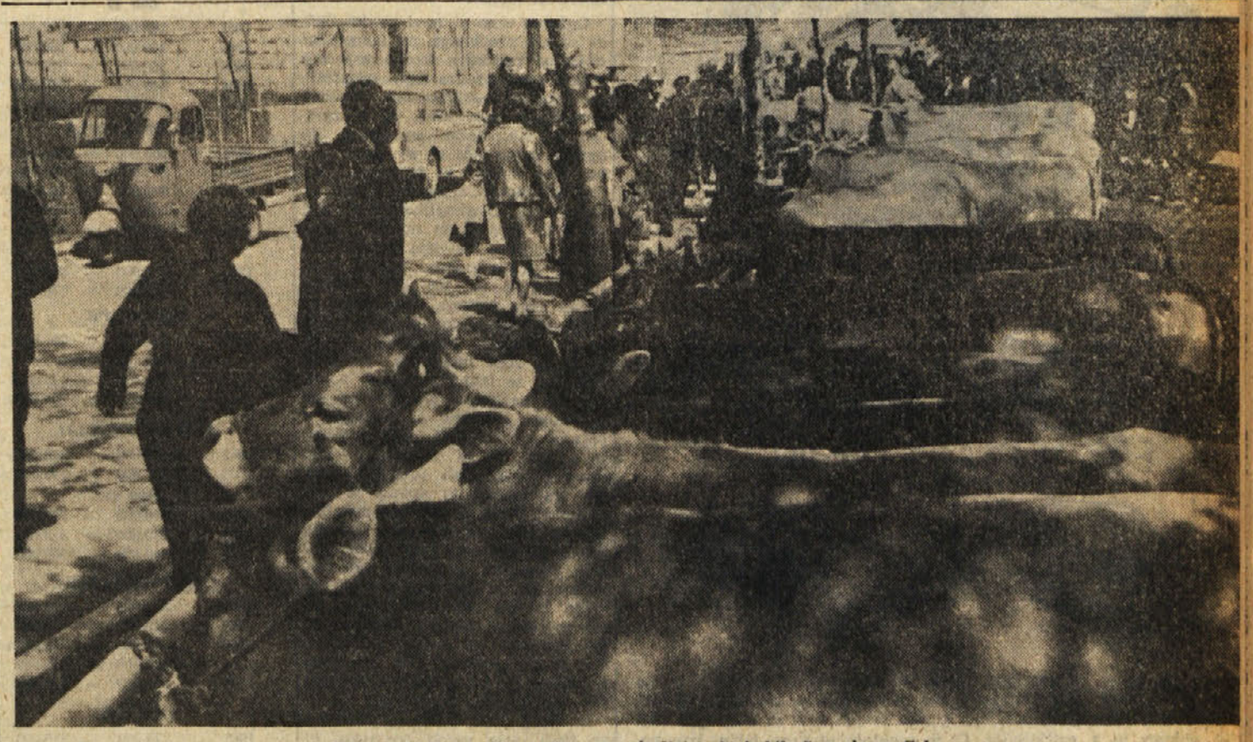

Delni pogled na IV. razstavo goveje živine, ki je bila 7. maja na Colu

MINISTRSKI SVET JE PREDLOŽIL PARLAMENTU ZAKONSKI OSNUTEK

Obvezno zavarovanje motornih vozil je velikega socialnega pomena

Osnutek predvideva zavarovanje tudi za motorne čolne - Izvzeta kmetijska in motorna vozila izpod 50 kubičnih centimetrov prostornine - Povrnjena škoda v primeru, da ostane povzročitelj neznan

Obvezno zavarovanje motornih vozil ni več predmet razvnetih razprav in polemik. Pred nekaj dnevi je ministrski svet odobril zakonski osnutek o obveznem zavarovanju in ga dal v razpravo parlamentu. Na podlagi tega osnutka so podvržena obveznemu zavarovanju vsa motorna vozila in celo motorni čolni z manj kot 25 ton in opremljeni z motorji z zmogljivostjo nad 3 KM. Zakonski osnutek ne predvideva obveznega zavarovanja za motorna vozila izpod 50 ccm in za kmetijska motorna vozila. S posebnim ukrepom bo urejeno tudi obvezno zavarovanje za vsa motorna vozila, ki pripadajo državnim ustanovam. S tem odpade dolgoletna polemika o zavarovanju vojaških vozil in vozil javnih ustanov.

Ne bomo se tu spuščali v razčlenjevanje posameznih členov zakonskega osnutka, ki predvidevajo najnižje zavarovalne tarife, uvedbo posebnega znaka, ki ga bo moral imeti vsak avtomobil na vetrobranu in podobne podrobnosti. Prvenstveno je važno dejstvo, da bodo morali vsi avtomobilisti biti zavarovani. V današnjem hitrem tempu vedno bolj rastoče motorizacije je bil torej skrajni čas, da se tudi v Italiji, kot že v mnogih drugih evropskih državah uvede obvezno zavarovanje.

Bistvene važnosti je tisti člen v zakonskem osnutku, ki predvideva obvezno zavarovanje tudi za vojaška vozila. Nadalje bodo vse zavarovalne pogodbe bile enotne, ne gleda na zavarovalni zavod, ki jih bo sklepal. Vsak posestnik motornega vozila se bo moral zavarovati za najnižjo, po zakonu predvideno tarifo, posameznik pa ima možnost, da se zavaruje za višje kvote. Tabela o najnižjih tarifah zavarovanja bo objavljena po odobritvi zakona v sporazumu z zavarovalnicami.

Osnutek zakona predvideva tudi ustanovitev posebnega sklada pri državni zavarovalni ustanovi INA, namenjen izključno za povračilo škode tistim oškodovancem, ki bodo utrpeli določeno škodo od strani neznanih motornih vozil. Dogaja se namreč, da brezsrčni šofer povzroči škodo in celo človeške žrtve ter se oddalji, ne da bi ponesrečencem priskočil na pomoč. V tem primeru bo oškodovanec dobil povračilo škode, četudi povzročitelj škode ostane neznan.

In še zelo važna postavka v zvezi z obveznim zavarovanjem. Mnogo se je govorilo o tako zvanem delnem zavarovanju, ki ga v praksi že izvaja neka zavarovalnica, to je, da povzročitelj škode plača talsto škodo sam, če ta ne presega določenega zneska. Parlamentu v razpravo predloženi zakonski osnutek sploh ne jemlje v poštev te vrste delnega zavarovanja, kar pomeni, da bodo zavarovalnice plačale vsakršno škodo, tudi najmanjšo. Odpadejo torej vse zaskrbljenosti prizadetih avtomobilistov, ki so bili priče dolgotrajnim polemikam o polnem in delnem zavarovanju motornih vozil.

Uvedba obveznega zavarovanja motornih vozil je izredne važnosti predvsem na socialnem področju, ker bo novi zakon jamčil za povračilo vsakršne škode tistemu, ki jo bo utrpel. Z druge strani si strokovnjaki zavarovalnic z uvedbo novega zakona obetajo povišanje števila zavarovancev in s tem tudi večjih dohodkov, iz česar sledi, da bodo lahko znižali zavarovalne tarife.

Upanje nas vseh je, da bosta zbornica in senat kmalu odobrila zakonski osnutek. Zakon bo potem stopil v veljavo 6 mesecev po objavi v uradnem listu in to iz preprostega razloga, da se izpolnijo vse potrebne formalnosti tudi od strani posestnikov motornih vozil. Če se torej ne bo kje zataknilo, se predvideva, da bo zakonski osnutek odobren v kratkem ter da bo zakon stopil v veljavo že sredi prihodnjega leta, ali najkasneje s 1. januarjem 1968. leta.

Ni potrebno, da na tem mestu ponavljamo izredno važnost tega zakona. Vsakdo dobro ve in se zaveda, kakšne koristi bo doprinesel. Več je žal takih, ki so utrpeli določeno manjšo ali večjo škodo od strani nezavarovanih posestnikov motornih vozil in so se morali celo zateči na sodišče, da so dobili zadoščenje. Z obveznim zavarovanjem bo vse to odpadlo, ker bo oškodovanec imel pravico, da se obrne na zavarovalno ustanovo in zahteva povračilo škode, tudi v primeru, da ostane povzročitelj škode neznan.

JAPONCI OSVAJAJO EVROPSKI AVTOMOBILSKI TRG

Dvosedežni športni «HONDA 800 S» v prodaji že letos novembra

Čedna zunanjost in nekaj novosti pri motorju s prostornino 791 kub. cm - Japonsko vozilo dosega 165 km na uro z zmerno uporabo goriva - Doslej še nedokončna cena: 1 milijon in 350.000 lir

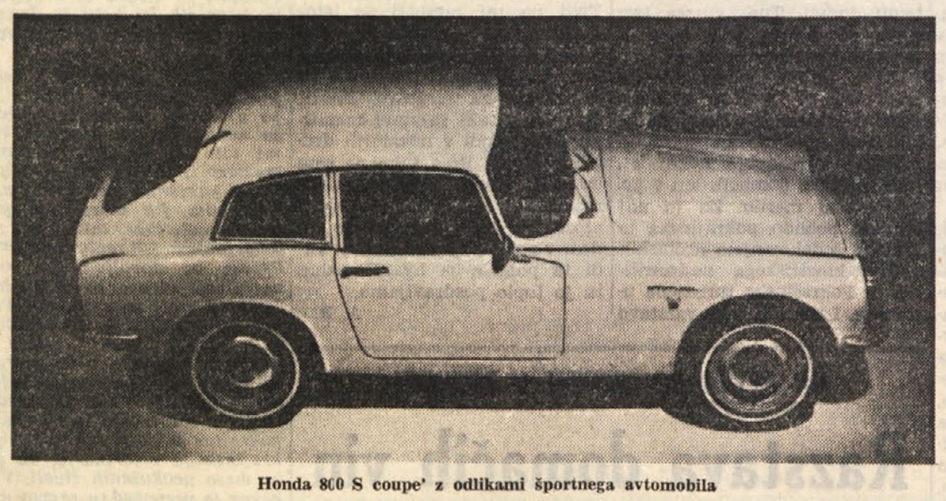

Honda 800 S coupe' z odlikami športnega avtomobila

Japonci so odločno na poti k osvojitvi evropskega avtomobilskega trga. Ni nobena novost, da se japonske avtomobilske tovarne potegujejo za tem, da bi njih izdelki prodrli v svet in v ta namen je že prišlo do sodelovanja med samimi tovarnami in znamenitimi italijanskimi esteti na področju zunanje oblike avtomobilov. Ni davno tega, ko so italijanski karoserji «oblekli» nekaj modelov japonskih avtomobilov, s čimer si Japonci obetajo, da bodo njihovi izdelki vzbudili pozornost evropskih kupcev, ki mnogo dajo na lepo zunanjo obliko avtomobila.

Ena najbolj priznanih avtomobilskih tovarn na Japonskem Honda je že na poti, da «preplavi» evropski trg s svojimi vozili. Prav te dni so za poskušnjo uvozili v Italijo 30 vozil modela «Honda 850 S», ki so jih ljubitelji novosti kaj kmalu pokupili. Trenutno je uvoz še zelo omejen in bo treba počakati do novembra letos. Po zagotovilih tukajšnjih zastopnikov, bo avtomobil «Honda 800 S» na razpolago v dveh verzijah, coupe' in spider z malenkostno razliko v ceni. Trenutno bodo iz Japonske uvažali samo omenjeni model, kasneje pa bo po vsej verjetnosti prišel na evropski trg tudi model «Mini Honda», majhno 500 kubično vozilo, ki je po zunanji obliki zelo podoben Austin-Morrisovemu «Mini Minor». Prednosti tega majhnega avtomobilčka so v tem, da porabi zelo malo goriva, je zelo okreten in, kar je izredne važnosti za Japonce, konkuriral bo angleškemu modelu «Mini Minor».

Toda vrnimo se k modelu «Honda 800 S». Po zagotovilih konstruktorjev je vozilo neposreden derivat dirkalnega avtomobila. Ima štirivaljni štiritaktni motor s štirimi vodoravnimi in sinhroniziranimi vplinjači s prostornino 791 kubičnih centimetrov in kompresijskim razmerjem 9,2:1. Zmogljivost zelo živahnega motorja je 70 km pri 8000 obratih na minuto. Tehniki tovarne Honda so pri motorju uvedli tehnično novost, da ročična gred motorja sloni na valjnih ležajih, pri čemer je v veliki meri odpravljeno trenje običajnih polkrožnih delov iz mehke kovine. Prav zaradi tega dosega motor tako visoko število obratov. «Honda 800 S» ima štiri sinhronizirane prestave in dosega največjo hitrost 160 do 165 km na uro, kar predstavlja čedno brzino, s porabo 5,5 litra goriva na 100 km pri stalni hitrosti 40 km na uro.

To so torej glavni obrisi japonskega vozila «Honda 800 S», ki ga bomo v nekaj mesecih videli tudi pri nas. Naj povemo še, da je karoserija po svoji zunanjosti še sprejemljiva, čeprav se nam zdi, da nekoliko zastarela v primerjavi z najnovejšimi izsledki karoserijskih konstruktorjev pri nas. Polkrožni vetrobran je v Evropi že zdavnaj izginil in ga je nadomestil zelo položni in veliki vetrobran, ki omogoča boljšo aerodinamičnost vozila. Še ena negativna stran japonske «Honde 800 S» je v tem, da na zadnjih kolesih montira navadne bobnaste zavore. Zdelo bi se nam bolj prav, če bi bil avtomobil opremljen z bolj učinkovitimi kolutnimi zavorami na vseh štirih kolesih, s čimer bi vozilo pridobilo na varnosti, še posebno zaradi dejstva, da dosega precejšnjo hitrost. Na vsak način se obmo k temu vozilu še povrnili, ko ga bomo lahko videli in preizkusili. Omenimo le še, da tovarna Honda izdeluje model «800 S» tudi v verziji «600 S», le da tega ne bo izvažala in ga hrani samo za potrebe notranjega trga.

Zelo važna postavka pri vsakem vozilu je prodajna cena. Lahko že zdaj povemo, da se bo cena «Honde 800 S» vrtela okrog miljona in 350.000 lir, dokončno ceno pa bomo zvedeli šele tedaj, ko bo vozilo na razpolago odjemalcem. V ceni je že vračunan davek na poslovni promet (IGE) in prevoz vozila franko zastopnik v Italiji, prometni davek bo isti, kot za naš fiat 350.

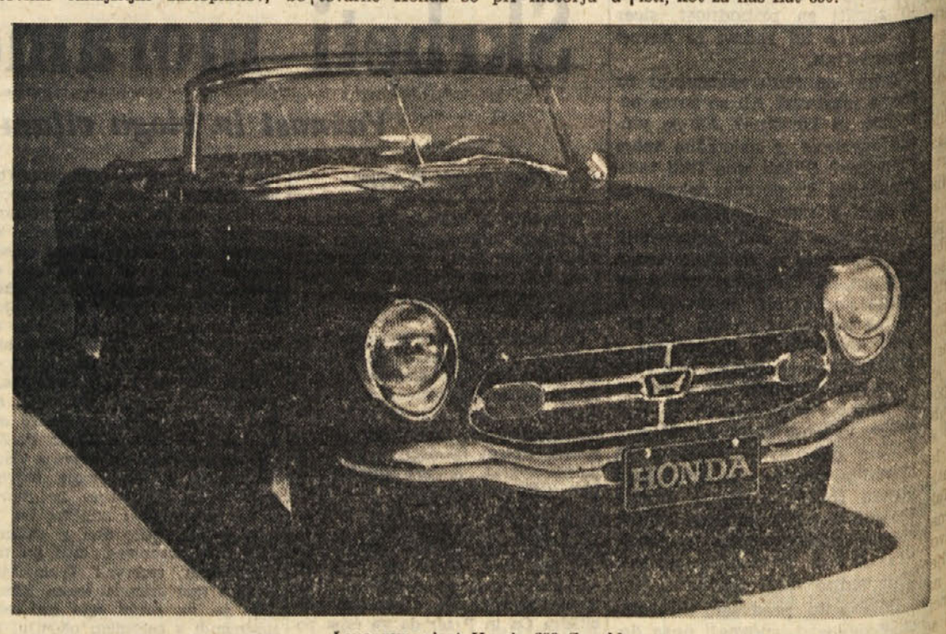

Lepa zunanjost Honde 800 S spider

NEKAJ BESED O ČEŠKI «ŠKODI 1000 MB»

Trpežno in ekonomično vozilo primerno za številno družino

Z vodno hlajenim štirivaljnim motorjem z zmogljivostjo 48 KM doseže avtomobil največjo hitrost 125 km na uro - Komaj 7 litrov goriva na 100 km - Nizka nakupna cena in zagotovljen brezhiben servis

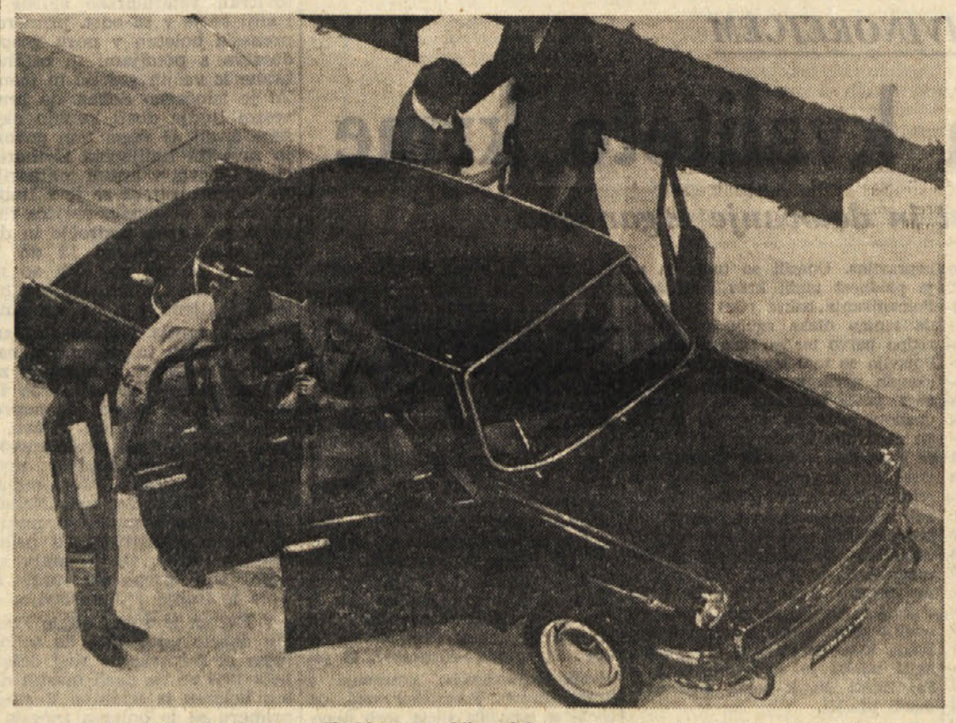

Škoda 1000 MB izrazit družinski avtomobil, udoben, prostoren, trpežen in ekonomičen

Škoda 1000 MB ni nobena novost na avtomobilskem trgu. Prvi model tega avtomobila so izdelali 1964. leta in odtlej si je ta trpežen, prostoren in po svoji zunanjosti prijeten avtomobil osvojil številne ljubitelje štirih koles. Povedati moramo, da je priznana češka tovarna za ta svoj avtomobil zgradila novi koncern v Mladi Boleslavi, odkoder tudi sigla MB, da bi zadostila velikemu povpraševanju, predvsem v Švici in Avstriji. Osnovna konstrukcija z motorjem zadaj, ki je vodno hlajen in ima delovno prostornino 988 ccm, z bobnastimi zavorami in samonosno karoserijo, je ostala doslej nespremenjena. Iz tega osnovnega modela so se doslej razvile že štiri variante. Preprostemu standardnemu modelu se je kmalu pridružila izvedba de luxe z bogatejšo notranjo opremo in zunanjimi okraski. V proizvodnem programu je od leta 1966 poleg motorja 48 KM naslednji z 52 KM, ki ga bodo vgrajevali tako v limuzino s štirimi vrati, kakor v novozgrajeni kabriolet (spider)

Ogledali smo si novi model 1967, ki se od prejšnjega po zunanjosti dosti ne razlikuje. Škodo 1000 MB lahko brez pretiravanja označimo za trpežen, ekonomičen, soliden «družinski» avtomobil, ki je zgrajen z izključnim namenom, da opravi svoje «delo» za dolgo dobo. Kot rečeno je štirivaljni, štiritaktni motor nameščen zadaj in je zelo tih. Z zmogljivostjo 48 KM pri 4750 obratih na minuto, lahko vozilo doseže najvišjo hitrost 125 km na uro z zmerno porabo 7 litrov goriva na 100 km. Vendar odlike tega češkega avtomobila so vidne šele tedaj, ko odpremo vrata in si ogledamo notranjost. Notranjost je zelo prostorna, v Škodi 1000 MB se lahko pelje pet potnikov. Za naslonjali zadnjih sedežev je veliko prostora za prtljago, v potrebi se lahko ta prostor poveča s tem, da se naslonjali vržejo vnaprej. Naslonjali prednjih sedežev sta vrtljivi in dovolj je premakniti prednja sedeža nekoliko naprej, da nastaneta dve udobni postelji. Poleg tega ima Škoda 1000 MB prostoren prtljažnik spredaj, kamor se da spraviti kovčke, in torbe in vse tiste potrebščine, ki jih potrebuje številna družina, ko se odpravlja na dolga potovanja. Ni treba omeniti, da so taka potovanja v prostorni Škodi 1000 MB zelo udobna in varna.

In sedaj, kot običajno, preidimo na tisto, zelo važno postavko, ki se imenuje nabavna cena. Škoda 1000 MB stane samo 870.000 lir, torej približno toliko, kot navadna vozila 1000 ccm. V ceni je že vključeni davek na poslovni promet (IGE) in prevoz franko zastopnik v Trstu. Vsekakor sprejemljiva cena, če pomislimo, da gre za tuj izdelek, ki pa ima izrazite odlike trpežnosti, udobnosti in ekonomičnosti. V primeru okvar ima lastnik Škode 1000 MB na razpolago odličen servis in nadomestne dele, zato ni nobenega dolgotrajnega čakanja za popravilo kateregakoli dela motorja ali karoserije. In še nekaj, prometni davek za Škodo 1000 MB znaša 18.375 lir na leto.

NE POZABITE!

Zadnje dni junija zapade rok za menjavo naslova na vozniških dovoljenjih. Od jutri 29. maja do 1. junija so na vrsti lastniki vozniških dovoljenj, katerih ime se začenja s črko R, od 5. do 9. junija je na vrsti črka S, od 12. do 16. junija pa so na vrsti črke T. U. V. W. X, Y in Z.

Avtomobilisti, če se še niste pobrigali, da bi izpolnili to formalnost, pohitite, ker bodo po zapadlem roku zamudniki kaznovani!

Avto hitrejši od ladje od Cape Towna do Southamptona

Nekateri si niso bili na jasnem, če je bolj hiter avtomobil ali ladja. Za stavo se je 10. maja pričelo tekmovanje. Iz Afriškega mesta Cape Town je tistega dne iz pristanišča odplula ladja «Winsdor Castle» in iz istega pomola odpeljal avtomobil «Ford Corsair 2000», ki sta ga šofirala Eric Jackson in Ken Chambers. Šlo je za to, kdo bo prej prispel v Southampton v Angliji. Avtomobilista sta imela pred seboj 15.000 km dolgo pot po komaj označenih poteh afriške celine, ladja pa je plula po točni poštni progi pomorske družbe «Union Castle line».

Zmagal je avtomobil, ki je privozil na pomol pristanišča v Southamptonu ob 5. uri zjutraj 22. maja, to je eno uro pred ladjo. Jackson in Chambers nista imela lahke naloge. V Kirunduju so ju ustavili sloni, v Keniji pa levi. Med potjo sta šoferja imela 37 krat gumi defekt in nekoč sta se znašla z vsemi štirimi preluknjanimi pnevmatikami, da je moral Jackson 10 milj peš, predno je dobil nove pnevmatike. Poleg tega sta morala šoferja premostiti tudi «politične» ovire. Kamerunske oblasti so prepovedale prehod avtomobila, ki je prihajal iz Južnoafriške države, v Kongu pa so šoferjema prepovedali vožnjo ponoči. Kljub vsemu je «Ford Corsair 2000» prevozil predpisanih 15.000 km preko Afrike in Evrope ter prispel na cilj pred ladjo. Vso pot sta šoferja vozila s povprečno hitrostjo 67 km na uro.

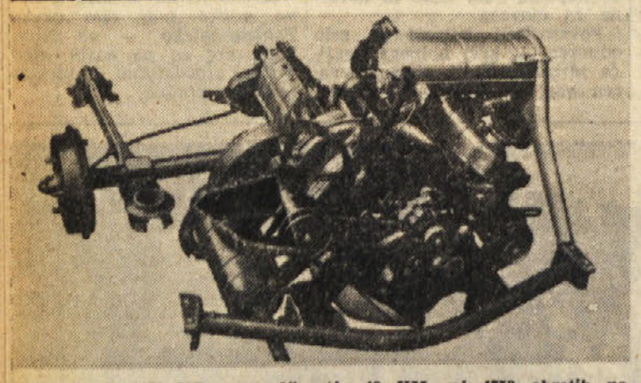

Motor Škode 1000 MB z zmogljivostjo 48 KM pri 4750 obratih na minuto

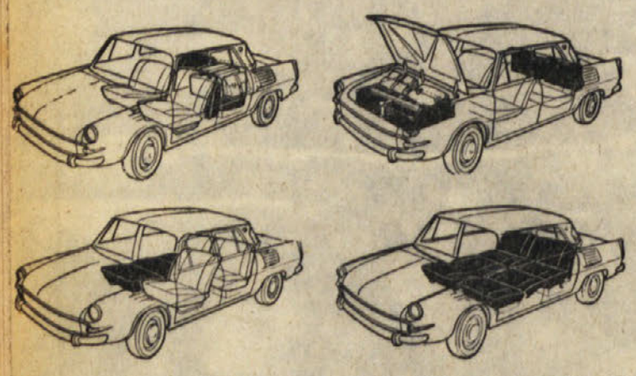

Iz zgornje skice je razvidno, kako se da smotrno uporabiti notranjost Škode 1000 MB. Prtjago lahko namestimo za prednjimi sedeži, če spustimo naslonjala zadnjih; kovčki stojijo tudi za naslonjali zadnjih sedežev in v prtljažniku. Če je sopotnik utrujen, lahko leže poleg šoferja, v skrajnem primeru pa dva potnika lahko prespista v avtu

Orientativni cenik rabljenih avtomobilov

Sledeči cenik rabljenih italijanskih avtomobilov je samo orientativnega značaja. Opominjamo, da pri nakupu ali prodaji rabljenega avtomobila ne igrajo velike vloge prevoženi kilometri. Predvsem je važna letnica izdelave avta, stanje mehanskih delov, stanje karoserije in še ena važna postavka, da ni vozilo utrpelo velike škode pri morebitnih trčenjih. Ponavljamo, da so sledeče cene samo orientativne, zato ni mogoče kupiti in prodati za navedene vsote, še posebno če kupujete avtomobile pri trgovcih z rabljenimi avtomobili. Upoštevati je treba, da so lahko navedene cene za 10% višje pri nakupu in za 10% nižje pri prodaji rabljenega avta.

FIAT

Letnica	Kvotacija
500 D	
1961	110.000 — 150.000
1962	140.000 — 180.000
1963	200.000 — 240 000
1964	250.000 — 290.000
1965	310.000 — 350.000
500 D GIARDINIERA	
1961	110.000 — 150.000
1962	150.000 — 190.000
1963	210.000 — 250.000
1964	260.000 — 300.000
1965	330.000 — 370.000
600 D	
1961	160.000 — 200.000
1962	220.000 — 260.000
1963	280.000 — 320.000
1964	340.000 — 380.000
1965	400.000 — 440.000
600 MULTIPLA	
1961	160.000 — 200.000
1962	200.000 — 240.000
1963	260.000 — 300.000
1964	340.000 — 380.000
1965	420.000 — 460.000
850	
1964	420.000 — 460.000
1965	500.000 — 540.000
850 COUPE'	
1965	700.000 — 740.000
1100 103 EXPORT	
1961	200.000 — 240.000
1962	230.000 — 270.000
1100 103 SPECIAL	
1961	260.00 — 300.000
1962	300.000 — 340.000
1100 D	
1963	310.000 — 350.000
1964	370.000 — 410.000
1965	460.000 — 500.000
1100 FAMIGLIARE	
1961	250.000 — 290.000
1962	310.000 — 350.000
1963	350.000 — 390.000
1964	420.000 — 460.000
1965	510.000 — 550.000
1300 / 1500	
1961	270.000 — 310.000
1962	320.000 — 360.000
1963	390.000 — 430.000
1964	480.000 — 520.000
1965	600.000 — 650.000
1500 C	
1964	610.000 — 650.000
1965	730.000 — 770.000
1500 L	
1963	480.000 — 520.000
1964	580.000 — 620.000
1965	730.000 — 770.000
1500 CABRIOLET	
1961	310.000 — 350.000
1962	380.000 — 420.000
1963	490.000 — 530.000
1964	590.000 — 630.000
1965	780.000 — 830.000
1800 B	
1962	250.000 — 290.000
1963	380.000 — 420.000
1964	450.000 — 500.000
1965	620.000 — 680.000
2300	
1962	310.000 — 350.000
1963	430.000 — 470.000
1964	530.000 — 580.000
1965	750.000 — 820.000

ALFA ROMEO

Letnica	Kvotacija
GIULIETTA	
1961	130.000 — 180.000
1962	150.000 — 200.000
1963	200.000 — 290.000
GIULIETTA T.I.	
1961	150.000 — 220.000
1962	230.000 — 310.000
1963	300.000 — 380.000
1964	370.000 — 460.000
GIULIETTA SPRINT	
1961	250.000 — 330.000
1962	320.000 — 400.000
1964	530.000 — 640.000
1965	650.000 — 720.000
GIULIA T.I.	
1962	420.000 — 520.000
1963	500.000 — 600.000
1964	500.000 — 660.000
1963 (kol. zav.)	550.000 — 690.000
1964 (kol. zav.)	600.000 — 710.000
1964 (cloche)	780.000 — 930.000
1965	800.000 — 960.000
GIULIA 1300	
1964	650.000 — 770.000
1965	750.000 — 860.000
GIULIA SPRINT	
1962	400.000 — 530.000
1963	450.000 — 550.000
1964	580.000 — 690.000
GIULIA G.T.	
1963	800.000 — 930.000
1964	900.000 — 1.040.000
1965	1.000.000 — 1.320.000
2600	
1962	300.000 — 440.000
1963	420.000 — 520.000
1964	600.000 — 710.000
1965	830.000 — 990.000
DAUPHINE	
1962	90.000 — 130.000
1963	100.000 — 160.000
1963 (kol. zav.)	140.000 — 210.000
1964	180.000 — 240.000
1965	250.000 — 330.000

AUTOBIANCHI

Letnica	Kvotacija
BIANCHINA	
1962	120.000 — 160.000
1963	210.000 — 250.000
1964	240.000 — 280.000
1965	280.000 — 320.000
BIANCHINA CABRIOLET	
1961	80.000 — 120.000
1962	130.000 — 170.000
1963	210.000 — 250.000
1964	270.000 — 310.000
1965	330.000 — 370.000
BIANCHINA SPECIAL	
1961	70.000 — 110.000
1962	130.000 — 170.000
1963	210.000 — 250.000
1964	250.000 — 290.000
1965	300.000 — 340.000
BIANCHINA PANORAMICA	
1961	110.000 — 150.000
1962	160.000 — 200.000
1963	210.000 — 250.000
1964	270.000 — 310.000
1965	330.000 — 370.000
PRIMULA 3 P.	
1965	580.000 — 620.000

INNOCENTI

Letnica	Kvotacija
AUSTIN A 40	
1961	120.000 — 160.000
1962	160.000 — 200.000
1963	220.000 — 260.000
1964	270.000 — 310 000
1965	350 000 — 390.000
AUSTIN A 40 COMBINATA	
1963	260.000 — 300.000
1964	320.000 — 360.000
1965	380 000 — 420.000
IM 3	
1963	400.000 — 440.000
1964	480.000 — 530.000
1965	570.000 — 620.000
I 4	
1964	480.000 — 520.000
1965	560.000 — 610.000

LANCIA

Letnica	Kvotacija
APPIA	
1962	250.000 — 300.000
1963	300.000 — 350.000
FULVIA	
1963	530.000 — 580.000
1964	580.000 — 680.000
1965	680.000 — 750.000
FULVIA 2 C	
1964	730.000 — 780.000
1965	800.000 — 850.000
1966	950.000 — 1.050.000
FULVIA COUPE'	
1965	1.000.000 — 1.100.000
1966	1.100.000 — 1.250.000
FLAVIA BERLINA 1,5	
1962	200.000 — 300.000
1963	350.000 — 450.000
1964	450.000 — 550.000
1965	550.000 — 650.000
FLAVIA BERLINA 1,8	
1963	450.000 — 550.000
1964	550.000 — 650.000
1965	700.000 — 800.000
FLAVIA COUPE' 1,5	
1962	550.000 — 600.000
1963	650.000 — 700.000
FLAVIA COUPE' 1,8	
1963	700.000 — 800.000
1964	900.000 — 1.000.000
1965	1.100.000 — 1.200.000

KRALJI SO ZA MNOGE DRŽAVE PRAVO RAZKOŠJE

Angleška vladarska hiša stane državo nad tri milijarde in tričetrt lir

Približno toliko stane tudi Japonce Hirohito - Arabski vladarji imajo popolno oblast nad podaniki, demokratični skandinavski kralji pa so državam le v nekak okras

Ali naj se britanski prestolonaslednik Charles, Waleški princ, vpiše na univerzo ali ne, to je sedaj ena velikih skrbi, ki muči angleško javno mnenje.

Nekateri se odločno zavzemajo za to, češ da je v današnji dobi univerzitetna izobrazba slehernemu javnemu delavcu nujno potrebna, in da mora celo najnižji uradnik v vsakem uradu imeti najmanj maturo, če hoče dobiti službo. Zategadelj je univerzitetna izobrazba vladarju tembolj potrebna, če moremo vladarja vobče šteti za izobraženca.

Drugi pa temu prav tako odločno nasprotujejo in svoje stališče zagovarjajo z nič manj tehtnimi in utemeljenimi razlogi. Angleški vladar nima nobene politične oblasti niti kake odgovornosti. Prevelika izobrazba bi ga utegnila še zapeljati, da bi se začel vtikati v politične zadeve. Kraljica Elizabeta II. se na primer spozna edinole nekaj malega na konje in vendar je odlična kraljica. Njen oče Georg VI. ni, razen biblije in pomorskega koledarja nikoli prebral nobene knjige, pa je vendar opravljal svoje vladarske posle nadvse zadovoljivo. Prav nič ni potrebno, da bi bili monarhi izobraženi, ker so pač zgolj simbol.

Toda ta polemika sega še dalj in se dotika tudi vprašanja, ali so monarhi vobče potrebni. In pri tem prepiru o potrebnosti in nepotrebnosti monarhov ima sicer nekako zaničevani denar precejšnjo vlogo. Vladarji — potrebni ali nepotrebni — so vsekakor zelo draga zadeva za vsako državo. Angleška vladarska hiša, dasiravno je kraljica Elizabeta II. ena najbogatejših žensk na svetu, stane državno blagajno, všteti pri tem stroške za vzdrževanje številnih vladov, zasebnih letal in še vse, kar spada zraven, okoli 2 milijona 150 tisoč šterlingov (čekaj nad 3 milijarde in tričetrt milijona lir) na leto.

Nizozemska kraljica Julijana, ki je tudi zelo bogata, saj jo prištevajo med petdesetero najbogatejših ljudi na svetu, je še nedavno tega dosegla od parlamenta, da ji je povišal letno apanažo. Japonski cesar Hirohito, ki je bil nekoč bog-samostvo, torej «nesmrten», a se je temu leta 1946 slovesno odpovedal, stane svojo državo kljub temu, da je sedaj samo «smrtnik», približno toliko na leto kot Elizabeta II. britansko.

Tako velike stroške in brezmejna si, navsezadnje, lahko privoščijo narodi z visokim življenjskim standardom, kot so na primer Britanci in Japonci, toda za dežele, v katerih se več kot polovica prebivalstva le malokdaj do site-ga naje in povečini trpi lakoto, kot je na primer Jordanija, je kraljevski sijaj očitno teptanje slehernega čuta pravičnosti.

ABSOLUTNI IN «RELATIVNI» VLADARJI

Ko 85-letni švedski kralj Gustav VI. Adolf gre čisto sam na sprehod po stockholmskih ulicah, ga skoroda nihče ne opazi. Tu pa tam kak starejši gospod sname pred njim v pozdrav klobuk in stari kralj se mu prav tako vljudno odkrije. Kadar se Haile Selassie pelje po ulicah etiopske prestolnice Addis Abebe, ga ljudje kar obkolijo, se gnetejo okoli njegovega vozila, dokler ne dobe njegovega blagoslova.

Kako bi mogli primerjati demokratične in meščanske skandinavske kralje z bolj ali manj absolutističnimi vladarji, ki so še dandanes v Aziji in Afriki. Absolutisti izvajajo nad svojimi podaniki popolno in brezpogojno oblast. Feisal v Saudovi Arabiji je formalno in dejansko gospodar in lastnik svoje države ter neomejen vladar nad usodo svojih podanikov. Hasan, maroški kralj je z razpustom parlamenta postal zopet absoluten vladar in se drži na oblasti s pomočjo policije in vojske. Husein v Jordaniji je prav tako absoluten vladar, vendar pa se zdi, da njegov prestol ni preveč trden, tako da se bo najbrž njegova «absolutnost» spremenila v «relativnost». V Tajski ali Siamu vlada mladi monarh Bhumibol Adulyadej s prelepo kraljico Sirikit. Ljubi jazz, dirkalne avtomobile in nima kaj dosti povedati, vlada pa z velikim pompom in prireja razsipne parade z belimi sloni. Narod pa vse to «brez posebnega mrmranja» plačuje.

Še komaj pred petnajstimi leti je vladal v Egiptu kralj Faruk, znan po «sladkem življenju» in po svoji razsipnosti. Ko so ga pregnali iz dežele, je svoje prejšnje razvratno življenje nadaljeval v tujini, a zaradi prevelikega uživanja se mu je srce dobesedno utopilo v masti in je zaradi tega umrl.

Po prvi svetovni vojni so izginili številni monarhi: avstrijski in nemški, ruski in španski, še več pa jih je moralo zapustiti svojo državo po drugi: jugoslovanski, bolgarski, romunski, italijanski...

Svet se je po njih odhodu kljub vsemu znašel in si je tudi brez vseh teh monarhov nekako pomagal in živel dalje. Kje torej potrebujejo še «kronanih glav»?

Velika Britanija bi sicer brez kraljeve hiše prihranila tista dva milijona šterlingov na leto, bi pa najbrž utrpela veliko psihološko škodo, ker bi v zadnjem času, po mnenju mnogih, bilo na Angleškem brez kraljice še mnogo slabše. V Belgiji pravijo, da je kralj potreben, kajti on je še edini zanesljivi člen v verigi, ki povezuje med seboj Flamce in Valonce. Kaj pa Grčija? To je v tej deželi trenutno nadvse delikatno in kočljivo vprašanje. Mladi kralj Konstantin je videti, da je podedoval po svoji materi Frederiki usodno nagnjenje, da se rad vmešuje v državno politiko, kar mu pa utegne samo škoditi. Kdove, kako se bo še vse razvijalo v Grčiji!

Na Holandskem se zdi, da je večina navdušena nad kraljico in si svoje prihodnosti Holandci ne morejo misliti brez svoje kraljice Julijane in princesinj. Tudi Skandinavcem so njih vzorno demokratični kralji na moč všeč, nanje so ponosni in... Kako bi sicer brez njih!

Težko je kar tako povprečno presoditi, če so monarhi potrebni ali ne, kajti upoštevati je treba najrazličnejše okoliščine, posebne razmere v posamezni državi, miselnost ljudi in še kaj. Več kot gotovo pa je, da bomo v bližnji ali daljni prihodnosti videli, kako se bo ta ali oni prestol zrušil prav gotovo pa je, da ne bodo nikjer več postavljali nobenega novega.

S. A.

Tisti, ki hočejo pridobiti «dar govora», delajo prave akrobacije pri poljubljanju slavnega «Stone» na stolpu grada Blarney

ŠE NEKAJ POPOTNIH PABERKOV IZ IRSKE

Ljubiteljem dobre žgane kapljice ob nedeljah le bolj trda prede

Irci so navdušeni športniki in po vsej deželi je kar 200 igrišč za golf

Kdor poljubi sloviti kamen, postane boljši govornik kot Demosten

Kot sem že omenil v nedeljskem članku, so Irci zelo prijazni in družabni. Znano je, da Irci kot večina severnih ljudi, radi pijejo in jedo, ampak doma. Od časa do časa srečuješ tudi na ulici, posebno v sobotah zvečer in ponoči kakšnega veseljaka ali celo pijanca, to seveda bolj poredkoma. In to ne zato, ker je pijača draga, ampak obratno. Kot sem zadnjič napisal, ima na Irskem cerkvena oblast glavno besedo ter izdaja dovoljenja za prodajo alkoholnih pijač. Pod njeno kontrolo so tudi razni zakoni in ukazi. Tako je na Irskem pijanost na javnem prostoru kaznjiva. Irci najraje pijejo whisky in pivo.

Ko pride tujec v Dublin, se bo takoj zavedel, da je to mesto rojstni kraj znanega piva «Guinness». Tako na železniških postajah kot na pomorski postaji in vse po mestnih ulicah vidiš velike reklamne napise z besedami «Guinness is good for you». To pivo, kot «Guinness Stout» — črno pivo, Irci izvažajo po vsem svetu, posebno pa v Veliko Britanijo, kjer se dobi po vseh lokalih tako v steklenicah kot tudi iz soda. Kar se tiče pijače v tej državi, je z njo zelo zapletena stvar, kajti ukazi omenjajo prodajo alkoholnih pijač. Ob nedeljah se na primer v Dublinu glavnem mestu Irske v javnih lokalih lahko pije samo od 13.30 do 15. in od 17. do 19. ure. Isti urnik velja tudi za večja mesta kot Corck, Waterford in Limerick, medtem ko je v drugih krajih dovoljena prodaja alkoholnih pijač ob nedeljah samo od 13. do 15. ure. Ob delavnikih pa se lahko pije neprenehoma od 10. do 22. ure. Ob nedeljah zjutraj ni dovoljena prodaja alkoholnih pijač. Tudi bari in kavarne so dopoldne večinoma zaprti. Spominjam se, ko sem odpotoval v nedeljo okoli 8. ure iz Dublina v Corck, sem s težavo našel odprto kavarno, da sem popil skodelico kave. Ker je nedelja sveti dan, pa so bile odprte vse cerkve in pred njimi so stali Irci in Irke, pristaši raznih kongregacij, ki so ponujali podobice svetnikov in vabili ljudi k maši.

Najlepša ulica v središču Dublina je Daniel O'Conell Street. Na sliki vidimo tudi spomenik župana in patriota O'Conella

Seveda so v tej državi nekateri hoteli, ki imajo dovoljenje, da lahko prodajajo alkoholne pijače turistom, posebno pa tujcem, ob vsaki uri. Ob nedeljah in ob cerkvenih zapovedanih praznikih vas ljudje v lokalih vedno brez obzira in ne da bi vas poznali, vprašajo, če ste že izpolnili krščansko dolžnost tretje cerkvene zapovedi. Če pravite, da ne, vas gledajo po strani ter so z vami nekako bolj hladni, ker mislijo, da niste njihove vere ali ateist. Zaradi tega ni rečeno, da se z vami obnašajo grdo, nasprotno, čeprav so hladni, so vseeno vljudni ter zadovoljni, da vam lahko pomagajo. Kar se tiče jedače ,veljajo več ali manj isti običaji kot so v Angliji in na Škotskem. To se pravi, da imajo Irci zjutraj obilni zajtrk «breakfest». Kosilo imenujejo «dinner», medtem ko je večerja «nigh-tea». Kava v teh krajih ni preveč dobra, posebno pa ne za nas, ki smo vajeni na ekspresno kavo. Lahko jo pijemo samo, če ji je dodan kozarček whiskyja.

Irci so zelo športni ljudje. Zanje je šport življenje. Po statistiki je po en Irec na vsake tri vpisan v športno organizacijo. Najbolj priljubljeni športi pri Ircih so: konjske dirke, nogomet, lov in golf. Ker je ta dežela skoraj vsa ravna, je tu veliko prekrasnih igrišč za golf, saj jih je v sami pokrajini glavnega mesta kar 27, medtem ko jih je po vsej državi več kot 200. To je veliko število, če pomislimo, da je Ircev vseh skupaj okoli 3 milijone. Na Irskem je več kot 2 tisoč športnih društev za golf, igralcev pa je uradno vpisanih v raznih društvih več kot 250 tisoč.

Največ časa sem prebil v glavnem mestu Dublinu. «Lepo mesto Dublin, kjer so deklice zelo prijazne», kot je napisal v svoji baladi Molley Malone. Več kot pol milijona prebivalcev živi v tem prekrasnem, mirnem, čarobnem evropskem mestu, ki ima krasno lego ob Irskem morju nasproti Velike Britanije ter je bilo v 18. stoletju eno izmed največjih in najbogatejših mest Evrope. Vse naokoli mesta so svetlo zeleni griči Wicklowa. Dublin je poln zgodovine. Mnogo je stvari v tem mestu, vrednih ogleda. Od muzejev do znamenitih cerkva, spomenikov, grada, univerze, katedrale sv. Patricka ter nešteto prekrasnih parkov in vrtov, kjer se sprehajajo in počivajo na zeleni mehki travci ljudje, ne da bi jih mestni stražar zapodil ali jim «prilepil globo».

Na jugu te dežele sem se za nekaj časa ustavil poleg drugih manjših krajev tudi v mestu Corck. Zgodovina tega mesta se začne proti koncu 6. stoletja, ko je sv. Finbarr ustanovil cerkev in šolo. Več kot 200 let je bil Corck kulturni center ne samo za Irsko, temveč tudi za dober del Evrope v istih časih. Henrik II. je ustanovil tu angleško kolonijo in je dal prebivalcem mesta nekaj privilegijev, leta 1492 so hoteli meščani Corcka postati avtonomni. Župana in več uglednih meščanov so obsodili na smrt ter so vse prejšnje privilegije preklicali. Po dolgih in hudih borbah so se meščani Corcka predali Cromwellu. Mnogo se je moralo to mesto še boriti do prave zmage in neodvisnosti.

Okolica mesta je zelo lepa in zanimiva. Mnogo je v tem kraju gradov. Najbolj znan je grad «Blarney Castle» s svojo znamenito «Blarney Stone», ki privlači obiskovalce z vsega sveta. Grad je zgrajen na prekrasnem zelenem griču. Na vrhu stolpa je znani kamen «Stone». Legenda pravi, da dobi tisti, ki kamen poljubi, dar govora. Ampak ni tako enostavno in lahko poljubiti ta kamen. Več kot pol ure sem gledal in opazoval ljudi, ki so nekateri za salo, drugi zares delali prave akrobacije, da poljubijo kamen, ki bi jim moral podariti dar tekočega jezika. Ti ljudje so se morali nasloniti na hrbet, se držati z rokami za železno ograjo ter čez luknjo, ki je bila globoka več metrov, z glavo obrnjeno nazaj, in s pomočjo nekega čuvaja poljubljati kamen. Večkrat so ženske v tej akrobatski poziciji kričale in vriskale, moški pa se smehljali in krohotali, ker je pihal veter in so se svilena krila dvigala do obraza... Med tujci in domačini, ki so ta kamen poljubljali, je bil tudi mlad duhovnik. Ne vem kakšni veri je pripadal. Vendar se je tudi on globoko pripognil vznak in poljubil «Stone», ki naj bi mu podaril dar govora. Prav gotovo mlad duhovnik ni bil nem, toda v svojem poklicu je potreboval in bo potreboval močnejšo govorniško sposobnost, recimo raje nekoliko več retorike.

Sicer pa ne toliko za samega mladega duhovnika, pač za vse, ki se globoko sklanjajo — seveda vznak — h kamnu, bi mogli reči po tistem pregovoru «sancta simplicitas», ali po domače tudi «blagor ubogim na duhu».

Mario Magajna

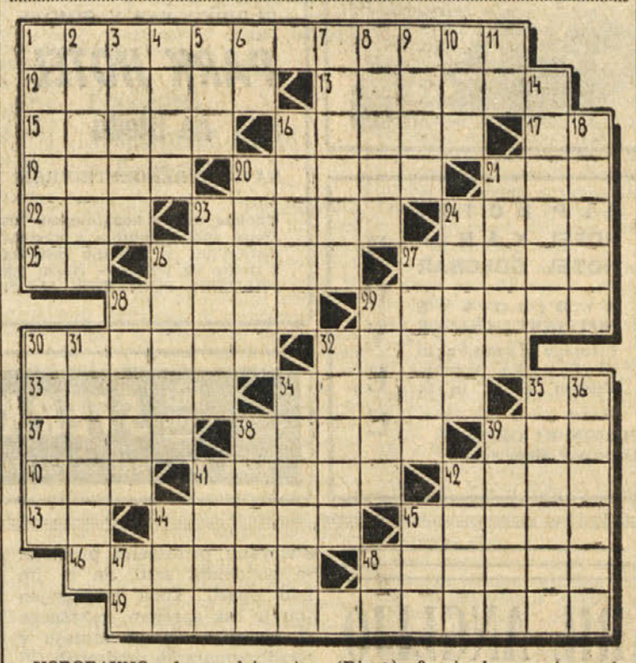

VODORAVNO: 1. neodvisnost, suverenost, 12. drget, 13. dovršni pretekli čas, kakršnega ima še srbohrvaščina, 15. moderna navigacijska naprava, 16. pravljično bitje, palček, 17. enaka samoglasnika, 19. veliko jezero v azijskem delu SZ, 20. popularni vratar sovjetske nogometne reprezentance (Lav), 21. žival, ki živi pod zemljo, 22. sij, 23. vrsta znanstvenikov, 24. v muslimanski mistiki najvišja stopnja ekstaze, 25. arabski žrebec, 26. eden najboljših jugosl. košarkarjev, član «Beograda», 27. tanka bombažna tkanina, 28. slovenski pisatelj (Ivan, «Beli menihi»), 29. rimski zgodovinar in politik, 30. skupni naziv za severnoafriške dežele, 32. visoko listnato drevo, 33. eno od imen ameriškega pisatelja Poeja, 34. potomec belih in črnih staršev, 35. avtomobilska oznaka Kopra, 37. sladkovodna riba, 38. vrsta motornega kolesa, 39. počelo taoizma, 40. velika posoda za tekočine, 41. plesen na vinu, 42. avtonomna oblast SZ v vzhodni Sibiriji, 43. oranje, 44. debela znojna kaplja, 45. ime dubrovniškega komediografa Držića, 46. znamenita Homerjeva pesnitev, 48. glavno mesto arabskega sultanata Omana, 49. vojaški urad za preskrbo vojske.

NAVPIČNO: 1. oboroženi čuvarji, 2. najvišja gora v Turčiji, 3. prodajalec medu, 4. izpreminjast dragulj, 5. brkati orel, 6. slovenski tednik za razvedrilo, 7. srbski romantični pesnik in dramatik (Djuro), 8. rimska provinca ob Donavi, 9. veliko alžirsko pristanišče, 10. nasičen, 11. avtomobilska oznaka Trsta, 14. vrsta, red, 16. rudarsko mesto v Bosni, 18. generalni tajnik OZN, 20. gozdna kura, 21. rimski pesnik, 23. podzemeljski plod, 24. nepridiprav, nagajivec, 26. muslimanska verska knjiga, 27. sadni škodljivec, 28. vzor, 29. znamka toaletne kreme, 33. skrajšano moško ime, 31. italijanski poznorenesančni slikar, Bronzinov učenec (Alessandro), 32. četrtmilijonsko mesto v ameriški zvezni državi Oklahomi, 34. odlična francoska filmska igralka starejše generacije (Michele), 35. ruska specialiteta iz iker, 36. pravi smisel šale, 38. angleški pisatelj (Charles, 1814-1884), 39. pristanišče na Finskem, imenovano tudi Abo, 41. ožji sorodnik, 42. možev ali ženin oče, 44. moški potomec, 45. otok v Irskem morju, 47. vprašalnica, 48. kemični znak za mazurij.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. flavta, 7. Belizar, 13. Renoir, 14. saten, 15. bo, 16. aval, 17. Taurus, 19. moj, 20. Nam, 21. seniki, 22. Lena, 23. CK, 24. Sarita, 25. molek, —e, 26. rodina, 27. lipani, 28. Sirija, 29. Salust, 30. anonsa, 31. debata, —b, 33. Nolit, 34. Pavone, 35. la, 36. epik, 37. bolero, 38. ton, 39. mit, 40. kolera, 41. kepa, 42 I(van) Ć (argo), 43. Manon, 44. Norman, 46. Kipling, 47. triera.

HOROSKOP

Veljaven od 28. maja do 3. junija

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V ljubezenskih zadevah bo teden veder in prijeten. Dobro premislite, preden sprejmete neko vabilo. Na delu se bo nekdo zanimal, da izboljša vaš položaj. Na vsak način bodite bolj podjetni. Če hočete ostati zdravi, bodite zmerni pri jedi. Zahtevajte primerne stvari.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) V čustvenih zadevah bo usoda nekam vihrava, vendar vas čakajo prijetna presenečenja. Ne bodite preveč ljubosumni. Na delu se boste zelo prikupili predstojnikom, od česar boste imeli lahko koristi. Zdravje bo naravnost izvrstno. Obnašajte se bolj naravno z vsemi.

DVOJČKA (od 21. 5. do 20. 6.) V ljubezenskih zadevah se boste morali odreči nekemu vabilu, da ne bo nastal kak velik spor. Prejeli boste neko pismo. Na delu se boste morali zelo potruditi, če boste hoteli kaj zaslužiti. Ne uživajte preveč hladnih pijač. Bodite mirni in previdni.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.) Prišlo bo do čudovitega srečanja z ljubljeno osebo, toda iz tega se bo lahko rodilo neko težko rešljivo vprašanje. Na delu bo ta teden srečen v vseh pogledih. Možen je tudi precejšnji napredek. Zdravite si žilce. Spomnite se, da je življenje pravzaprav kratko.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) V ljubezni odstranitev osebe, ki so preveč radovedne. V svojem ravnanju bodite hladnokrvni in ohranite ravnovesje. Na delu vam bodo skušali hudobni jeziki škodovati. Glejte, da se boste znali braniti. Zdravje bo naravnost izvrstno. Bodite bolj aktivni.

DEVICA (od 23. 8. do 23. 9.) Zaman je, da vztrajate pri ljubljeni osebi vedno na istih stvareh. Prepustite ji, naj odloči sama po dobrem premisleku. Vsekakor ni na mestu ljubosumnost. Kar se zdravja tiče, vas bo nekoliko bolela glava. Bodite bolj optimistično razpoloženi in imejte zaupanje vase.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) V ljubezni boste morali izbirati med dvema stališčema. Bodite iskreni in ne bo vam žal. Odgovorite na pismo. Na delu ne smete dovoliti, da vam drugi preprečijo uresničenje nekih načrtov. Ne zaupajte prvi vročini in pazite se pred prehladi. Bodite previdni!

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) Pomirite se, saj vas nihče ne vara. Če imate radi neko osebo, ne silite preveč vanjo. Možno je tudi neko novo srečanje. Kar se dela tiče, vam bodo dali neki drzen predlog, ki pa bo pozitiven. Ponoči se boste čutili večkrat slabo. Bodite bolj redkobesedni.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) V ljubezni bo ugoden vpliv zvezd pripomogel do tega, da se vam uresničijo vse želje. Čaka vas novo srečanje. V poslovnih zadevah vas čaka neka novost, glede dela se ne bo nič spremenilo. Zdravje vam bo izboljšalo in se boste okrepili.

KOZOROG (od 23. 12. do 20. 1.) V ljubezenskih zadevah bi bilo dobro, da bi premagali neke ovire. Vedite, da je pogum vedno koristen. Čaka vas neko pismo. Na delu boste dosegli ravnovesje še prej, ko si mislite. Obšla vas bo tu pa tam lažja slabost. Ravnajte razsodno.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V ljubezenskih zadevah boste srečali osebo, ki ste jo imeli nekoč zelo radi. Z njo boste morali ravnati zelo previdno. Na delu ne bodite preveč trmasti in popustite, saj boste imeli od tega le korist. Zdravje ne bo dobro in prav bi bilo, da si zdravite jetra.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) V ljubezenskih zadevah si ne smete delati utvar in se ne smete pustiti varati od upov. Čaka vas nenadno srečanje, ki bo zelo prijetno. Na delu pojde vse gladko kot po maslu. Bolela vas bo precej glava. Spomnite se osebe, ki vam je v preteklosti pomagala.

ARGONAVTI

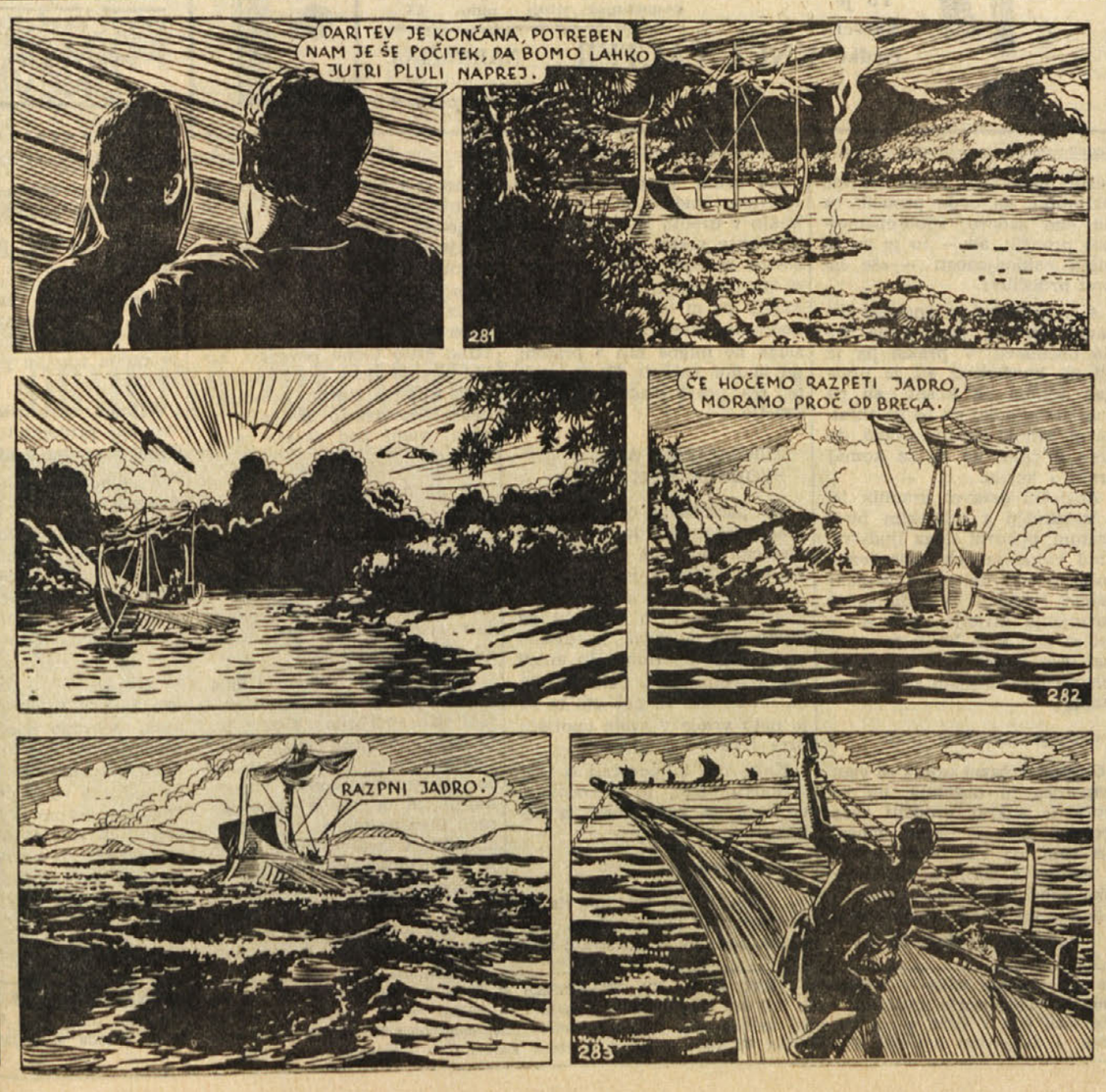

TURIZEM

Obiščite
POSTOJNSKO JAMO
Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16., 18.
Junij - september tudi ob 12.30

ŠKOCJANSKE JAME
odprte vsak dan ob: 10., 13., 15., 17.
v maju in oktobru samo ob 10. in 15. uri

HOTEL TRIGLAV
KOPER — Tel. 21-650
HOTEL, sodobno urejene sobe in terasa za sončenje. Moderno urejena restavracija z vrtom na morski obali, slaščičarna, kavarna.
NOČNI BAR z mednarodnim artističnim programom, dnevno koncert in ples.

Hotel LEV Ljubljana
LEV
VOŠNJAKOVA 1
TELEF. 310-555
Telegram LEVHOTEL
Telex 31350
KATEGORIJA «A»
Sodobno opremljene sobe - Apartmaji - Restavracije - Restavracijske terase - Dancing kavarna - Zabavni in artistični program - plesna glasba - Aperitiv bar - Razgledna terasa - Terasa za sončenje - Banketne in konferenčne dvorane - Čitalnica - Frizerski salon - Menjalnica - Taksi služba Lasten parkirni prostor - Pristajališče za helikopterje - Boksi za pse - Hladilnica za divjačino.

Kadar obiščete Slovensko Primorje in Istro se poslužujte uslug, ki vam jih nudijo poslovalnice

KOMPAS

KOPER — IZOLA — PORTOROŽ — POREČ — ROVINJ — VRSAR — PULA — RABAC in na mednarodnih prehodih ŠKOFIJE in LAZARET pri Ankaranu

V poslovalnicah lahko najugodnejše menjate valuto, kupite bencinske bone, dobite vse turistične informacije, povsod pa vas bo zadovoljila velika izbira turističnih spominkov in raznih daril ter cigaret in alkoholnih pijač tuje proizvodnje.

KOMPAS VAS VABI V SVOJE POSLOVALNICE

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462
s svojimi obrati: restavracijo, kavarno ★ In gostilna «Pri hrastu»
Prvorazredna kuhinja - Ples vsak večer ★ gostilna «Zvezda»
razen torka in barski program ★ telefon 21-239

HOTEL CENTRAL-RIVIERA PORTOROŽ

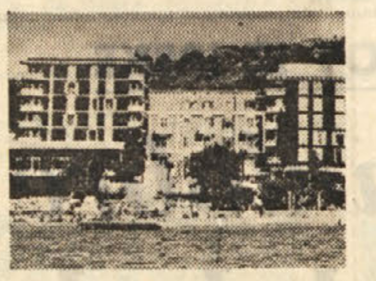

MODERNE SOBE, MEDNARODNA KUHINJA, «GRIL BAR» Z MEDNARODNIM PROGRAMOM ODPRT VSAKO NOČ

ARETTA
ULTRA THIN
med elegantnimi in preciznimi urami je najcenejša znamka
Generalno zastopstvo «L A C L E S S I D R A»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje
IMPORT EXPORT Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izreden popust — Garancija —

VELEBLAGOVNICA nama LJUBLJANA

OBIŠČITE NAJVEČJO VELEBLAGOVNICO V SLOVENIJI
TRGOVSKA HIŠA — «NAMA» V LJUBLJANI
NASPROTI HOTELA «SLON» — VAM NUDI:
V pritličju: usnjene kovčke, potovalke, aktovke, torbe, neceserje, usnjene damske torbice, usnjene moške in ženske rokavice, usnjene denarnice, etuije, pasove.
V II. nadstropju: moško usnjeno konfekcijo (jopiči, suknjiči, plašči, telovniki) — žensko usnjeno konfekcijo (kostimi, plašči, jopice, krila). — Specializirana poslovalnica za prodajo konfekcije «KONFEKCIJA ELITA» V ČOPOVI ULICI ŠTEV. 7
LETOŠNJI MODELI — MODNI VZORCI, LEPE BARVE
IZBIRA ZA VSAK OKUS — SAMOIZBIRA — V PRITLIČJU LASTNA MENJALNICA.
10% popust pri nakupu za tuja plačilna sredstva!

RESTAVRACIJA *Lipa*
Šempeter pri Novi Gorici
Ima vedno na razpolago izbrane jedi z domačimi specialitetami, pristen kraški pršut in salame ter izbrana domača vipavska in briška vina.
SPREJEMAJO SE NAROČILA ZA SKUPINSKA SLAVNOSTNA KOSILA

Ob obisku Ljubljane si pri nas oglejte bogato zalogo
USNJENE KONFEKCIJE
VELUR IZ KOZJE KOŽE IN KOŽE DIVJEGA PRAŠIČA (CINGHIALE)
ŽENSKI PLAŠČI, KOSTIMI, ŠPORTNE JOPE
MOŠKI SUKNJIČI V KLASIČNI IN ŠPORTNI IZVEDBI
OTROŠKE KRATKE HLAČE
SUPERMARKET
LJUBLJANA — PASAŽA NA AJDOVŠČINI (CENTER)

B L E D

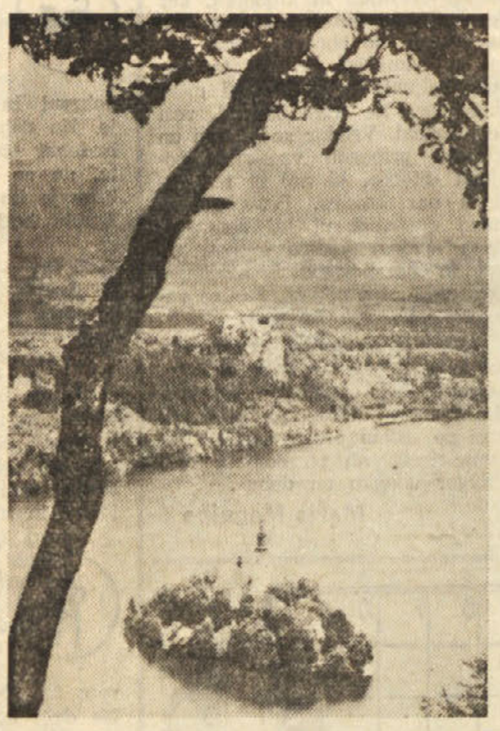

s svojimi lepotami Vas vabi

HOTEL SLON LJUBLJANA
TITOVA UL. 10 · TEL. 20641-43

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM ● PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA ● NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM ● KAVARNA ● SLAŠČIČARNA ● KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN
vzdržuje s svojimi tovornopotniškimi ladjami:
redno linijo okoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja:
«SPLOŠNA PLOVBA», Piran, Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.
Telexi: 341-23; 341-22 - Plovba
Telegrami: Plovba Piran
Telefoni: 73-470 do 73-477

GOSTINSKO PODJETJE *Jadran*
POSTOJNA - Telefon 15
V svojih obratih nudi vse gostinske usluge
KAVARNA RESTAVRACIJA J A D R A N
in gostišča
LOVEC - Sovič, SNEŽNIK, RIBNIK, NANOS

VLJUDNO VAS VABIMO V
PARK HOTEL na Bledu
NA NOVO REKONSTRUIRAN

Udobne sobe s kopalnicami, tuši in WC z razgledom na jezero. Daleč znana kuhinja z mednarodnimi jedili in domačimi specialitetami — Prijetna restavracija s kmečko sobo — Kavarna s teraso ob jezeru — Nočni lokali, aperitiv bar — PRIDITE NA PRIJETNE POČITNICE ALI NA WEEK-END V NAŠ HOTEL!

HOTEL «Grad Otočec»
Otočec ob Krki — Telefoni: 068 — 21-512, 21-321
Hotel s 60 sobami, 122 ležišč, renomirana restavracija, ugodnosti za rekreacijo — ribolov in izleti — camping

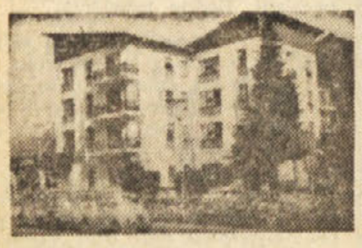

ALP HOTEL
HOTEL KANIN
HOTEL GOLOBAR
NUDIJO VSE HOTELSKE USLUGE
Priznana domača in inozemska kuhinja
Telefon št. 21 in 51
B O V E C
Priporočamo tudi obisk hotela «PLANINSKI OREL» v Trenti in gostišče v Soči in Logu pod Mangrtom

NOVA RESTAVRACIJA **ŠTERK** • AJŠEVICA PRI NOVI GORICI TEL. 21-114
VSAK DAN RAKI — POSTRVI — SPECIALITETE NA ŽARU

PHILIPS
več vrednosti vašemu denarju
gospodinjski stroji · radio · TV
To je nasvet tvrdke **KNEZ VALTER** NABREŽINA
Tel. 20-123 *Za izvoz poseben popust*

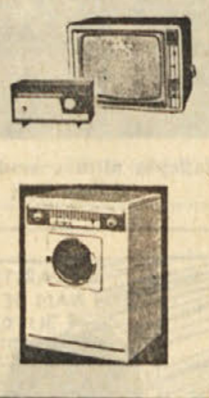

oglašajte v PRIMORSKEM DNEVNIKU

GEORGE MIKES

JAZ SEM ODKRIL ANGLIJO

4.

Konec tedna se Anglež postavi pred avtobusno postajo in se odpelje proti Richmondu, tam se postavi pred izposojevalnico čolnov, se postavi pred čajno točilnico, se postavi pred sladoledarnico in se zdaj pa zdaj spet postavi v to ali ono vrsto čakalcev, vse to pa zato, ker ima pri tem svoje posebno veselje. Potem se postavi v rep pred avtobusno postajo — — in vse skupaj je zanj prava pravcata narodna veselica.

Mnoge angleške družine si naredijo prijeten večer s tem, da se za nekaj ur postavijo v rep. In kako so potem starši žalostni, ko je treba otroke spraviti spat in je z repom konec!

PRIPOMBE

Če greste na sprehod z znancem, po svojih zmožnostih nekaj ur ne spregovorite niti ene same besede. Če pa imate slučajno psa s seboj, se venomer pogovarjajte z njim.

Angleška zakonodaja ima trizborničen ustroj: osnutek zakona pride najprej v spodnjo zbornico, nato v zgornjo in nazadnje v — možganski trust.

DRŽAVNI URADNIK

Med angleškim in celinskim državnim uradnikom je taka razlika, kot med dvema svetovoma.

Na celini (izvzete so skandinavske dežele) nastopajo državni uradniki več ali manj po vojaško. Imajo se za majhne generale in tudi delujejo z vojaško taktiko. Ker ne morejo odrediti umika svojih armad, umikajo rešitve vlog; brundajo kot topovi, in če govore, se ti zdi, da slišiš šklepet mitraljeza. Ker ne morejo izgubiti bojev, izgubljajo akte. Po njihovem mnenju je zadnji cilj človeške družbene ureditve v tem, da skrbi za uradniška mesta. Sicer se je zarotilo nekaj ničetov (ničvredna majhna klika neuradnikov), da jih bodo motili z vlogami, pritožbami, problemi in podobnim zato, da bi jih kdo opazil. Toda pripravljen jim je tak sprejem, kakršnega si zaslužijo. Čakati morajo v mrzlih, umazanih predsobah (ki jih včasih očistijo, da jih naslednje jutro čistilke spet zamažejo); stati morajo, včasih celo v vojaškem «mirno», kadar jih kdo nagovori; dostikrat so ozmerjani in njihove vloge sprejemajo z napuhlo škodoželjnostjo. Dostikrat — to je prava pravcata igra mačke z miško — jih pošljejo v najvišje nadstropje, od koder pa morajo spet oditi v klet, da jim tam povedo, da so prišli napak. Nazadnje pridejo spet tja, kjer so bili spočetka, tam jih ozmerjajo in jih spet pošljejo v peto nadstropje, od koder pa kajpak v klet in to teče toliko časa, dokler žrtev bodisi odneha in se vda, bodisi ponori in gre na obisk v umobolnico. Če se zgodi to drugo, zvedo v sprejemni pisarni, da so prišli na napačen naslov, poslali ga bodo v vsakem primeru v peto nadstropje, od tam v klet in stvar bo tekla naprej in naprej, dokler se ne bo naveličal biti nor.

(In če bi me zdaj hoteli spraviti v past in me vprašali, kateri ljudje pa so potem na celini vendarle v umobolnici, bi vam odgovoril: samo državni uradniki, ki se spoznajo na to, kako se je treba vesti z dostojnimi ljudmi in se jim zato le posreči nekako priti noter.)

Če bi prišel bivši državni uradnik s celine v Anglijo in mislil, da bi angleška javnost dopustila tako uradno delovanje, bi bil v veliki zmoti. Angleški uradnik se ne smatra za vojaka, temveč za višje bitje. Prijazen je in vljuden, premišljeno se smehlja, dostopen je in ustrežljiv.

Če je tako — se vprašate — kako pa potem dosežejo najvišji cilj svoje mogočne organizacije, da namreč ne rešijo nobene vloge in s tem pridobe potreben mir za branje dobrih kriminalnih romanov?

Za to skrbe razne stoletne tradicije:

1. vse naredbe in navodila za javnost so, če le mogoče, sestavljeni tako, da nimajo nikakega smisla;

2. vsi uradni dopisi so formulirani tako, da so delfijski oraklji v primeri z njimi pravi vzorci čistega, nedvoumnega in popolnoma razumljivega besedišča;

3. državni uradniki nikdar ne rešijo nikakršne vloge, temveč obljubijo, da bodo proučili to ali ono zadevo, «dobronamerno» proučili, ali — to je pa že višek naklonjenosti — «še enkrat proučili»;

4. v principu je angleški državni uradnik zmeraj na voljo občinstvu. V praksi pa je ali na konferenci ali je pravkar odhitel na kosilo, ali pa pravkar pije čaj ali pa ga skratka ni. Mnogi imajo navado, da teko k čaju, ko so se komaj vrnili s kosila.

Angleški državni uradnik je, v nasprotju s celinskim birokratom, pokorni sluga ljudstva. Pred vojno je neki priseljenec dobil poziv, da takoj zapusti deželo. Prosil je za podaljšanje dovoljenja bivanja, toda dosegel ni nič, a je kljub temu ostal. Čez nekaj časa je prejel tole pismo (navajam ga po spominu):

«Velespoštovani gospod!

Gospod državni tajnik se vam priporoča in obžaluje, da ne more še enkrat proučiti vaše prošnje. Zato si drzne, sporočiti vam, da vas bodo izgnali iz države s silo, če ne boste tako dobri in ne boste zapustili dežele v štiriindvajsetih urah.

Vaš pokorni sluga X. Y.»

ŽURNALIZEM ALI SVOBODA TISKA

Na pacifiškem otoku Charamaku je prišlo do upora pri plemenu Buburuk. Kapitan R. L. A. T. Tilbury je vodil četo desetih angleških in dveh ameriških vojakov in napravil na otoku racijo. Ujel je dvesto sedemnajst upornikov in uničil dve skladišči olja. Četa je bila na otoku dve in pol ure in se je nato vrnila v svoje oporišče brez izgub.

Kako naj bi poročali o tem dogodku? Hm, to je odvisno od tega, za kateri časopis delate.

The Times.

...zelo bi bilo tvegano, da bi precenjevali pomen tega dogodka, toda na drugi strani moremo reči brez predsodkov, da bi bilo še bolj nevarno, če bi dogodek podcenjevali. Uspeh racije jasno dokazuje, da obramba domorodcev ni neranljiva; toda laži-sklep bi bil, če bi iz tega sklepali, da je njihova obramba ranljiva. Ne moremo čisto točno povedati, koliko domorodcev je bilo ujetih, toda njihovo število je nekako nekaj čez dvesto šestnajst in nekaj manj pod dvesto osemnajst.

V Spodnji zbornici.

Morda boste kdaj poslanec Spodnje zbornice, čeprav ste priseljenec (nič ni nemogočega — tudi to se je že zgodilo). Takrat boste lahko slišali tole pojasnilo člana vlade Njenega veličanstva:

«Glede na porušeni dve skladišči olja moram dati Visoki hiši tole sporočilo: v prvi polovici letošnjega leta znaša množina olja domorodcev, ki so ga uničile kopna vojska, mornarica in zračne sile — seveda brez morskozračnih sil — polovico trikratne množine, ki je bila uničena v istih mesecih predlanskega leta; sedem in polkrat toliko kakor dve petini v dveh letih uničene množine in tričetrtkrat toliko kakor dvanajstkratna šestina v treh letih uničene kvantitete...»

Zdaj morate poskočiti in vprašati:

«Je gospodu Temu in temu jasno, da se ljudstvo naše dežele s skrbjo sprašuje, zakaj se je racija izvršila prav na Charamaku in ne na Ragamaku?»

Vljudni govornik: «Nimam več kaj pripomniti k svojemu pojasnilu z dne 2. avgusta 1892.»

Evening Standard (londonski dnevnik).

Kar je najbolj zanimivo pri charambaški raciji je dejstvo, da je Reggie Tilbury peti sin Earla of Bayswatra. Prej je bil član oxfordskega univerzitetnega športnega kluba in je izvrsten igralec kriketa. Tudi v polo-igri je dober. Ko sem z njim danes govoril v Claridgeu z Clarissegovo soprogo (lady Clarisse je hčerka lorda Elassona), je imela črn kostum in droban črn klobuček z rumenim peresom. Med pogovorom je rekla: «Reggie se je zmeraj zelo zanimal za vse, kar je v zvezi z vojno.» Pozneje pa je dejala: «To je izredno dobro napravil — ali ne?»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglas 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajne se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst